

NOOA SÄÄSTÖPANKKI OY

TILINPÄÄTÖS JA TOIMINTAKERTOMUS 2018

Yritys- ja yhteisötunnus: 1819908-9
Postiosoite: Aleksanterinkatu 48 B,
00100 HELSINKI, 8 krs.
Käyntiosoite: Aleksanterinkatu 48 B,
00100 Helsinki, 8 krs.
Kotipaikka: Helsinki

SISÄLLYSLUETTELO

TILINPÄÄTÖS JA TOIMINTAKERTOMUS 2018

Sisällys

Hallituksen toimintakertomus tilikaudelta 1.1. - 31.12.2018	1
Säästöpankkiryhmä ja Säästöpankkien yhteenliittymä	2
Toimintaympäristö	3
Pankin liiketoiminta	5
Tulos	7
Tase	9
Vakavaraisuuden hallinta	13
Riskienhallinta	17
Hallinto ja henkilöstö	25
Yhteiskuntavastuu	27
Olenaiset tapahtumat tilikauden päättymisen jälkeen	27
Liiketoiminnan kehitys vuonna 2019	27
Hallituksen esitys voitonjakokelpoisten varojen käytöstä	28
Tunnuslukujen laskentakaavat	29
Tilinpäätös	30
Noa Säästöpankki Oy:n tuloslaskelma	30
Noa Säästöpankki Oy:n tase	31
Noa Säästöpankki Oy:n rahoituslaskelma	33
Liitetiedot	34
Luettelo tilikauden aikana käytetyistä kirjanpitokirjoista ja tositelajeista	73
Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen allekirjoitus	74
Tilinpäätösmerkintä	74

Hallituksen toimintakertomus tilikaudelta 1.1. - 31.12.2018

Nooa Säästöpankki Oy on itsenäinen säästöpankki, joka on perustettu vuonna 2003. Nooa Säästöpankki Oy kuuluu Säästöpankkien yhteenliittymään ja Säästöpankkiryhmään. Vuosi 2018 oli pankin 15. toimintavuosi. Vuoden 2018 aikana Nooa Säästöpankin asiakasliiketoiminta kehittyi suotuisasti. Urbanin kyläpankin kasvallinen talouden valmentaminen vetosi asiakkaisiin. Uusia yhteistyökumppanuuksia solmittiin ja uusia palvelualueita avattiin. Pankin kasvava asiakaskunta muodostuu henkilöasiakkaista sekä yrittäjistä, ammatinharjoittajista ja pienyrityksistä. Tilikauden päättyessä asiakkaita oli 30 300.

Pankin liikevoitto oli 1,1 miljoonaa euroa (3,3 miljoonaa vuonna 2017). Liikevoittoa painoi sijoitusmarkkinoiden loppuvuoden heikko kehitys, joka laski salkun rahastosijoitusten arvostuksia. Asiakasliiketoiminnan keskeiset erät, korkokate ja palkkiotuotot, kehittyivät suotuisasti. Korkokate oli 7,0 miljoonaa euroa (6,8) ja palkkiotuotot 8,0 miljoonaa euroa (7,0). Antolainaus ja varainhoidon palvelut jatkoivat kasvuaan. Pankin kaikesta antolainauksesta asuntovakuudellista on 93 prosenttia.

Nooa Säästöpankki toimii pääkaupunkiseudulla ja Keski-Uudellamaalla. Toimipisteet Helsingin ydinkeskustassa Aleksanterinkadulla ja Erottajalla, Espoon Tapiolassa ja Sellossa, Vantaan Tikkurilassa sekä Järvenpäässä toimivat kohtaamispaikkoina asiakkaille ja Säästöpankkiireille, mutta Säästöpankkiirit tapaavat asiakkaitaan siellä, missä asiakkaalle kulloinkin parhaiten sopii. Pankki tahtoo kehittää digitaalisten palveluiden lisäksi asiakkaille tarjottavaa talouden valmentamista henkilökohtaisena palveluna ja helpottaa ihmisten arkea. Suositteluindeksi NPS:n korkea taso (84,2) kertoo pankin merkittävimmästä erottautumistekijästä: Säästöpankkiirien henkilökohtaisesta ja osaavasta tavasta kohdata asiakkaat.

Vuoden 2018 aikana henkilöstömäärä pysyi Nooa Säästöpankissa tasaisena. Vuoden päättyessä pankissa työskenteli 79 henkilöä kolmen rekrytoinnin jatkuessa vuoden 2019 puolelle. Pankin organisointia muutettiin asiakaskeskeisempään suuntaan kohti palveluorganisaation toimintamallia ja tehtävänkuvia päivitettiin. Liikkeenluovutuksen myötä kahdeksan henkilöä siirtyi Säästöpankkipalveluiden palvelukseen, millä oli suunniteltu vaikutus kokonaishenkilömäärään. Tarvittavat rekrytoinnit täytettiin onnistuneesti, henkilöstön vaihtuvuus pysyi maltillisena ja henkilöstön tyytyväisyys oli uudistetun henkilöstökyselyn mukaan edellisten vuosien tapaan korkealla tasolla.

Pankin vahva toiminta-alue on kodin ja asumisen finanssipalvelut. Syksyllä 2018 käynnisti toimintansa Urbanit Kodit Oy, Nooa Säästöpankin ja kolmen muun Säästöpankin omistama SpKoti franchising-ketjuun kuuluva tytäryhtiö. Pankin teettämä valtakunnallinen tutkimus 'Mikä asuntokaupassa pännii?' kertoi asuntokauppaan ja välittäjiin liittyvistä usein negatiivisista mielikuvista, joita Urbanit Kodit haluaa ravistella ja tarjota asiakkaille stadin helpointa asunnonvaihtoa. Pankin ja kiinteistönvälitystoiminnan keskinäiset mahdollisuudet asiakkaan hyödyn ja kannattavan yhteisen liiketoiminnan kasvattamiseen ovat merkittävät.

Vuoden kuluessa solmittiin merkittäviä yhteistyösopimuksia ja vahvistettiin useita palvelualueita.

Kesäkuussa Säästöpankkiryhmä ja lainamuotoisen joukkorahoituksen välittäjä Fundu tiivistivät yhteistyötään valtakunnallisella yhteistyösopimuksella, jonka myötä myös Nooa Säästöpankin yritysasiakkaille tarjoutuu kanava lainamuotoiseen joukkorahoitukseen.

Joulukuussa Nooa Säästöpankki ja LähiTapiola Pääkaupunkiseutu ja – Uusimaa solmivat sopimuksen yhteistyöstä, jonka avulla molempien yhtiöiden yritysasiakkaat saavat pankki- ja vakuutuspalveluita oman toimintansa kehittämiseksi ja turvaamiseksi.

Samoin joulukuussa Nooa Säästöpankki aloitti vahinkovakuutusten myynnin Suomen Vahinkovakuutus Oy:n vakuutusedustajana sekä laajensi asiakkaille tarjottavia lakipalveluita. Nämä palvelualueet vahvistavat pankin mahdollisuutta tarjota asiakkaalle yhdellä kohtaamisella asiakkaan talouden turvaava ja vahvistava palvelukokonaisuus.

Nooa Säästöpankin omistavat toiset säästöpankit. Pankin yhtiökokous päätti 17.3.2017 yhtiön osakepääoman korottamisesta enintään 10 000 000 eurolla merkintäaikana 1.1.2018 – 31.12.2019 ja kaikki osakkeet tulivat merkityiksi. Pankin hallituksen joulukuussa 2017 ja elokuussa 2018 tekemien päätösten mukaisesti koko osakepääoman korotus, yhteensä 10 miljoonaa euroa, kutsuttiin vuoden 2018 kuluessa sisään kahdessa 5 miljoonan euron erässä, keväällä ja syksyllä. Osakeanti on rekisteröity ja vaikuttaa kokonaisuudessaan pankin vakavaraisuuslaskentaan 31.12.2018.

IFRS 9 Rahoitusinstrumentit- standardi korvasi aiemmin voimassa olleen IAS 39 standardin kokonaisuudessaan 1.1.2018 alkaen. IFRS 9:n käyttöönotto vaikutti merkittävästi pankin tilinpäätöksen laatimisperiaatteisiin rahoitusvarojen ja -velkojen luokittelun ja arvostamisen sekä rahoitusvarojen arvonalentumisen osalta. IFRS 9 –standardi toi suuren muutoksen odotettavissa olevien luottotappioiden kirjaamiseen. Muutoksista kerrotaan tarkemmin kohdassa *Laadinta-periaatteet*.

Säästöpankkiryhmä ja Säästöpankkien yhteenliittymä

Nooa Säästöpankki Oy kuuluu Säästöpankkiryhmään ja Säästöpankkien yhteenliittymään. Pankin tilinpäätös yhdistellään Säästöpankkiryhmän yhdisteltyyn tilinpäätökseen.

Säästöpankkiryhmä (jäljempänä myös ”Ryhmä”) on Suomen vanhin pankkiryhmä, joka koostuu Säästöpankkien yhteenliittymän muodostaneista Säästöpankeista, keskusyhteisönä toimivasta Säästöpankkiliitosta sekä Säästöpankkien yhdessä omistamista tytär- ja osakkuusyhtiöistä.

Säästöpankkien yhteenliittymään (jäljempänä myös ”Yhteenliittymä”) kuuluvat yhteisöt muodostavat yhteenliittymästä annetussa laissa määritellyn taloudellisen kokonaisuuden, jossa Säästöpankkiliitto osk ja sen jäsenluottolaitokset vastaavat viime kädessä yhteisvastuullisesti toistensa veloista ja sitoumuksista. Säästöpankkien yhteenliittymän muodostavat Yhteenliittymän keskusyhteisönä toimiva Säästöpankkiliitto osk, 23 Säästöpankkia, Säästöpankkien Keskuspankki Suomi Oyj, Sp-Kiinnitysluottopankki Oyj sekä edellä mainittujen konsolidointiryhmiin kuuluvat yritykset, Säästöpankkipalvelut Oy ja Sp-Rahastoyhtiö Oy. Säästöpankkiryhmän laajuus eroaa Säästöpankkien yhteenliittymän laajuudesta siinä, että Säästöpankkiryhmään kuuluu myös muita yhteisöjä kuin luotto- ja rahoituslaitoksia tai palveluyrityksiä. Näistä merkittävimmät ovat Sp-Henkivakuutus Oy sekä Sp-Koti Oy.

Säästöpankkiryhmän rakenteesta löytyy lisätietoa sivulta saastopankki.fi/saastopankkiryhma.

Toimintaympäristö

Globaali talousnäkyvä

Vuoden 2018 alkaessa globaalin talouden suhdannenäkymä oli hyvin positiivinen. Euroopassa yleinen talousluottamus oli vahvimmillaan yli 17 vuoteen ja Yhdysvalloissakin kuluttajien luottamus oli noussut selvästi finanssikriisiä edeltäneiden huipputasojen yläpuolelle. Jo keväällä kävi kuitenkin selväksi, ettei maailmantalouden kasvu enää jatku odotusten mukaisena. Yhdysvaltoja lukuun ottamatta suurimmissa teollisuusmaissa kasvu alkoi vuoden keskivaiheilla selvästi hidastua. Sijoitusmarkkinoilla talouden odotusten ja toteutuneen kehityksen välinen ristiriita näkyi merkittävinä korjausliikkeinä omaisuserien hinnoittelussa. Teollisuusmaiden keskimääräinen BKT-kasvu oli jäämässä vuonna 2018 hieman yli kahden prosentin tuntumaan. Euroalueella kasvu painui jo alle kahteen prosenttiin. Yhdysvalloissa suhdannevire jatkui kuitenkin hyvänä ja kasvu kiihtyi veronalennusten ja muun elvytyksen siivittämänä lähelle kolmea prosenttia. Kehityksellä markkinoilla BKT-kasvu pysyi noin 4,5 prosentissa.

Osaltaan kasvun hidastuminen johtui varsin tyyppillisistä korkeasuhdanteen ilmiöistä. Odotus nousevista koroista, osaavan työvoiman saatavuusongelmat sekä muut kapasiteettirajoitteet loivat kitkaa talouden rattaisiin. Tämän lisäksi poliittiset riskit sävyttivät kansainvälistä toimintaympäristöä. Ehkä pahinta oli USA:n presidentti Donald Trumpin lietsoma kauppapoliittinen nokittelu. Raaka-aineille ja välituotteille asetetut tullit iskivät jo laajasti tuotannon arvoketjuihin. Kauppasodan tulevaan kehitykseen liittyvä epävarmuus alkoi myös lykätä firmojen investointipäätöksiä, mikä näkyi hidastuvana kasvuna esimerkiksi Saksan ja Suomen teollisuuden tilauksissa. Myös vaikeasti ennakoitavat Brexit-neuvottelut, Kiinan talouskasvun hidastuminen, Turkin valuuttakriisi sekä Italian velkaongelmat lietsoivat epävarmuutta.

Vuoden 2018 aikana USA:n keskuspankki Fed kiihdytti rahapolitiikan kiristämistä. Fed nosti ohjaukorkoa kaikkiaan neljä kertaa ja päätyi 2,25-2,50 prosentin vaihteluväliin. Fed:n kiristävällä rahapolitiikalla oli jo vaikutuksia maailmantalouteen. Ensimmäisiä kärsijöitä olivat ulkomaisesta rahoituksesta riippuvaiset kehittyvät taloudet ja niissä toimivat yritykset, joiden dollarilainojen kustannukset nousivat selvästi. Kiristykset alkoivat loppuvuotta kohden kuitenkin tuntua myös kotimarkkinoilla. Pitkäkestoisen kiinteän asuntorahoituksen hinta nousi 5 prosentin tuntumaan, mikä näkyi jo asuntokaupan ja rakentamisen lievänä hidastumisena. Euroopan keskuspankki EKP ei vielä varsinaisesti aloittanut rahatalouden kiristystoimia, mutta se kuitenkin irtautui vuoden lopussa ns. määrällisestä elvytyksestä.

Korkoympäristö

Euroalueen korot ovat kokonaisuutena katsoen säilyneet matalina vuoden 2018 aikana. Lyhyiden korkojen liikkeet ovat olleet vähäisiä painottuen lievään nousuun loppuvuodesta. Pitkät korot ovat puolestaan alkuvuoden ja alkusyksyn nousuryitysten jälkeen laskeneet vuoden aloitustason alle.

Pankkitoiminnan korkokatteelle vallitseva suhteellisen latteaa korkokäyrä luo haasteita maturiteettitransformaation tuoman tulon kuihtumisen kautta. Myös sääntelyvaateet (LCR, MREL) yhdistettynä EKP:n matalaan talletuskorkoon tuovat rahoituskatteeseen lisärasitetta.

Sijoitusmarkkinat

Vuonna 2018 sijoitusmarkkinoilla nähtiin voimakkaita kurssiliikkeitä ja sijoitustuotot laskivat merkittävästi edellisiin vuosiin verrattuna. Alkuvuoden aikana talouskasvu jatkui suotuisasti, mikä osaltaan tuki riskinottohalukkuutta. Vuoden toisella puoliskolla sijoittajien huoli talouden kehityssuunnasta ja samanaikainen poliittisten riskien nousu johtivat osakekurssien laskuun. Osakemarkkinoiden volatilitteetti nousi merkittävästi aikaisemmista vuosista ja kurssiliikkeet olivat erityisen voimakkaita syksyn aikana. Osakemarkkinoiden tuotot jäivät negatiiviseksi kaikilla päämarkkina-alueilla.

Yhdysvalloissa nähtiin vuoden aikana voimakasta pitkien korkojen nousua, joka kuitenkin pysähtyi loppuvuodesta inflaatio-odotusten laskiessa. Euroopassa pitkien korkojen merkittävää nousua ei nähty ja tämän seurauksena valtionlainojen tuotot nousivat odotettua korkeammaksi. Muutokset Italian poliittisessa tilanteessa uuden hallituksen myötä nousivat sijoittajien huolenaiheeksi. Tämän seurauksena Italian valtionlainojen riskipreemiot nousivat merkittävästi toisella vuosipuoliskolla. Vastaavasti yrityslainojen riskipreemiot nousivat epävarmuuden kasvaessa. Sekä Euroopassa että Yhdysvalloissa yrityslainojen tuotot jäivät negatiiviseksi lähes kaikissa luottoluokituksissa.

Kehittyvien talouksien näkymät heikentyivät kauppapoliittisten riskien ja epävarmuuden lisääntymässä. Kehittyvien talouksien valuutat heikentyivät merkittävästi, mikä laski paikallisen valuutan korkotuotot negatiiviseksi. Myös kehittyvien maiden osakemarkkinat laskivat tasaiset vuoden 2018 aikana ja tuotot osakkeiden osalta jäivät negatiiviseksi.

Tuleva vuosi käynnistyy epävarmoissa tunnelmissa. Poliittiset riskit ovat suuressa roolissa ja niihin liittyvä epävarmuus pienentää riskinottohalukkuutta sijoittajien keskuudessa. Myös talouskasvuun liittyvä riskejä, joiden vuoksi sijoitustuotot jäänevät aikaisempia vuosia alhaisemmaksi.

Suomen taloustilanne

Suomen taloudessa vuosi 2018 käynnistyi hyvin optimistisissa tunnelmissa, mutta vuoden toiselta vuosineljännekseltä alkaen suhdannenäkymä alkoi muuttua heikompaan suuntaan. Maa-ilmantalon lisääntynyt epävarmuus näkyi viennin vedon vaimenemisena. Myös teollisten investointien kehitys jäi selvästi odotuksia heikommaksi. Yksityisen kulutuskysynnän kasvukaan ei jatkunut niin vahvana kuin hyvän työllisyystilanteen ja rivakan palkkasumman kasvun perusteella olisi voinut olettaa. Viime vuosina kotitalouksien velkalasti on paisunut, säästämisaste painunut negatiiviseksi ja maksuvaikeuksissa olevien määrä kasvanut. Kotitaloudet näyttäisivät heränneen taloudenpitonsa haavoittuvuuksiin ja säästäminen todennäköisesti kääntyi vuonna 2018 nousuun.

Alkuvuoden mainion kehityksen ansiosta työllisyys parani edelleen merkittävästi vuonna 2018. Työttömyysasteen lasku jatkui ja työllisyysaste nousi jo hyvin lähelle hallituksen 72 prosentin tavoitetta. Vuoden keskivaiheilla työllisyyden nettokasvu alkoi kuitenkin hidastua. Hidastumisen taustalla oli sekä talouden kysyntätekkijöiden hiipumista että työmarkkinoiden kohtaantongelmien vaikeutumista. Yhä useammat yritykset raportoivat vaikeuksista löytää sopivaa työvoimaa. Kokonaisuutena työllisyyden paranemismuutos kuitenkin jatkui 2018 yllättävänkin voimakkaana. Tehtyjen työtuntien määrä kasvoi jopa bruttokansantuotetta nopeammin eli tuotavuuden kasvu pysähtyi.

Käytettävissä olevien tietojen valossa Suomen BKT-kasvu jäi vuonna 2018 noin 2,3 prosentin tasolle.

Asuntomarkkinat Suomessa

Asuntokauppaa ohjaavien tekijöiden (työllisyys, korkotaso ja kuluttajien luottamus) olisi pitänyt tukea positiivista virettä asuntomarkkinoilla. Näin ei ole kuitenkaan käynyt. Käytettyjen asuntojen kauppajen määrä on vähentynyt lähes 3 prosenttia vuodesta 2017. Tähän on vaikuttanut tarjolla olevien uudisasuntojen suuri määrä, sijoittajien vähentynyt kiinnostus asuntosijoittamiseen sekä ensiasunnon ostajien määrän vähentyminen. Markkinat eri maantieteellisillä alueilla ovat jatkaneet eriytymistään. Uusimaa ja muut suuret kaupungit ovat edelleen kasvaneet, kun taas useilla muilla alueilla kuten Kainuussa, Kymenlaaksossa ja Etelä-Savossa on suunta ollut vastakkainen. Oheiseen polarisaatioon vaikuttaa vahvasti väkiluvun ja työllisten määrän kehitys. Käytettyjen kauppajen määrä tulee ennustemme mukaan laskemaan noin 0-5 prosenttia vuonna 2019.

Sijoitusasuntokysyntä väheni selkeästi vuonna 2018 johtuen vuokra-asuntotarjonnan vahvasta kasvusta ja jopa ylitarjonnasta useilla paikkakunnilla. Tämä lisääntynyt tarjonta hillitsi vahvasti vuokratason nousua. Eryteisesti asuntorahastojen ostot vähenivät. Useat sijoittajat päättivät liksäksi myydä omistamiaan sijoitusasuntoja, mikä näkyi pienten asuntojen lisääntyneenä tarjontana usealla paikkakunnalla. Näiden pienten asuntojen myyntiajat kasvoivat merkittävästi verrattuna vuosiin 2016-17.

Uudisrakentaminen jatkui vuonna 2018 erittäin vahvana vähenevästä kysynnästä huolimatta. Myönnettyjen rakennuslupien määrä oli lähes koko vuoden laskussa, mikä enteilee rakennusliikkeiden lisääntyvää varovaisuutta. Tähän varovaisuuteen on vaikuttamassa sijoitusasuntokysynnän väheneminen sekä laaja julkinen keskustelu suurien taloyhtiölainojen riskeistä. Lisäksi vaikuttamassa on hyvällä sijainnilla olevien tonttien vähäisyys. Rakennusliikkeet panostavat entistä enemmän korjausrakentamiseen. Vuonna 2019 ennustamme uudisasuntokauppojen määrän laskevan 10-20 prosenttia.

Käytettyjen kerros- ja rivitaloasuntojen hinnat nousivat vuonna 2018 keskimäärin noin 1 prosenttia, mikä oli merkittävästi vähemmän kuin vuonna 2017. Hintojen nousussa oli vahvasti eriytymistä, eli pääkaupunkiseudulla nousua tapahtui noin 3 prosenttia ja muualla Suomessa hinnat laskivat noin 2 prosenttia. Käytettyjen asuntojen hinnat pysyivät lähes ennallaan tai jopa laskevat koko maassa vuonna 2019. Hintoihin vaikuttaa yleisen taloustilanteen lisääntynyt epävarmuus ja uudisrakentamisen väheneminen.

Pankin liiketoiminta

Nooa Säästöpankki Oy:n liiketoiminta kehittyi suunnitellusti vuonna 2018. Pankki keskittyi toimintasuunnitelmansa mukaisesti kasvattamaan asiakaskuntaansa ja tarjoamaan palveluita asiakkaille entistä joustavammin ajasta ja paikasta riippumatta. Korkokate kehittyi ennakoitusti pankin varauduttua edeltävinä vuosina matalina säilyviin korkoihin taseen rakenteellisen korkoriskin suojauksilla. Arvonlennustappiot säilyivät maltillisina suhteessa ulkona olevaan vastuukantaan.

Nooa Säästöpankki Oy harjoittaa peruspankkitoimintaa ja tarjoaa asiakkailleen monipuolisia pankkipalveluja sekä oman taseensa kautta että välittää yhteistyökumppaneidensa tuotteita. Välitetyt tuotteet käsittävät luotto-, sijoitus- ja vakuutus tuotteita.

Välitetyt luotot koostuvat SP-Kiinnitysluottopankki Oyj:n kiinnitysluotoista, joiden määrä vuoden 2018 lopussa oli 289,1 miljoonaa euroa. Pankilla on jälleenrahoitusvelvoite välittämiinsä kiinnitysluottoihin.

Sijoitustuotteina pankin tuotevalikoimaan kuuluvat Sp-Rahastoyhtiö Oy:n hallinnoimat sijoitusrahastot sekä Nooa Säästöpankin liikkeeseen laskemat indeksilainat. Pankki tarjoaa asiakkailleen myös omaisuudenhoitopalvelua, jossa salkunhoitajana on Sp-Rahastoyhtiö Oy. Lisäksi pankki tarjoaa asiakkailleen osakevälityspalveluja.

Vuoden lopussa asiakkailla oli pankin välittämiä rahasto- ja vakuutussäästöjä 138,8 miljoonaa euroa.

Pankin välittämät eläke-, säästö- ja henkivakuutus tuotteet tuottaa säästöpankkien omistama Sp-Henkivakuutus Oy, joka tarjoaa pankin asiakkaille nykyaikaisia ja eri tilanteisiin sopivia vakuutussäästämisen tuotteita. Lisäksi pankki on jo aiemmin välittänyt Suomen Vahinkovakuutus Oy:n tarjoamia henkilöasiakkaan vahinkovakuutuspalveluja ja joulukuusta 2018 alkaen vakuutusedustajana.

Maksujenvälityksessä pankki käyttää Säästöpankkien Keskuspankki Suomi Oyj:n maksujenvälitys- ja clearingpalveluja. Säästöpankkien Keskuspankki kuuluu Säästöpankkien yhteenliitty-

mään ja sen tehtävänä on myös varmistaa Säästöpankkiryhmän likviditeetti ja tukkuvarainhankinta. Säästöpankkien Keskuspankki hankkii rahoitusta ja operoi Säästöpankkiryhmän puolesta rahamarkkina- ja pääomamarkkinoilla, hoitaa maksujen selvityksen ja huolehtii myös Ryhmän sisäisestä likviditeetin tasauksesta.

Kiinteistönvälittäjänä toimii säästöpankkien oma kiinteistönvälitysketju, jonka keskusyhtiönä on Sp-Koti Oy. Sp-Koti -ketju toimii franchising-periaatteella, jossa itsenäiset yhtiöt muodostavat pankin kanssa yhteistyössä toimivan valtakunnallisen välittäjäketjun. Kesällä 2018 perustettu pankin osakkuusyhtiö Urbanit Kodit Oy vahvistaa Sp-Koti -ketjun toimintaa pääkaupunkiseudulla merkittävästi.

Tulos

Nooa Säästöpankki Oy:n liikevoitto oli 1 060 tuhatta euroa (3 310 tuhatta euroa vuonna 2017). Liikevoitto laski edellisvuodesta 2 250 tuhatta euroa. Liikevoittoprosentiksi taseen vuosikeskiarvosta muodostui 0,1 prosenttia (0,4). Liiketulosta rasittivat pääomamarkkinoiden heikon kehityksen seurauksena ennen kaikkea arvonalentumiset sijoitussalkun rahastovarainhoidon erissä (arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot, -2 039 tuhatta euroa; +217 tuhatta euroa vuonna 2017). Erät eivät ole vertailukelpoiset, sillä IFRS 9:n käyttöönotto vaikutti merkittävästi pankin tilinpäätöksen laatimisperiaatteisiin. Muutoksista kerrotaan tarkemmin kohdassa *Laadintaperiaatteet*.

Asiakasliiketoiminnan keskeiset tuottoerät, korkokate ja palkkiotuotot, sen sijaan kehittyivät suotuisasti ja ylittivät ennakkoidun tason. Pankin kulu-tuotto -suhde oli 94,2 prosenttia (79,9).

Pankin keskeiset tuloslaskelmaerät ovat kehittyneet kahteen edelliseen vuoteen verrattuna seuraavasti:

Tuhatta euroa	01-12/2018	01-12/2017	Muutos-% *)	01-12/2016	Muutos-% **)
Korkokate	7 045	6 826	3,2	6 641	2,8
Nettopalkkiotuotot	6 449	5 545	16,3	5 110	8,5
Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot	-2 039	217	...	306	-28,9
Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kirjattavien rahoitusvarojen nettotuotot	899				
Myytäviksi olevien rahoitusvarojen nettotuotot		1 319		1 595	-17,3
Suojauslaskennan nettotulos	4	-26	...	-20	29,0
Muut tuotot	633	625	1,3	1 157	-46,0
Tuotot yhteensä	12 991	14 507	-10,5	14 789	-1,9
Henkilöstökulut	-4 944	-4 993	-1,0	-4 541	10,0
Muut hallintokulut	-4 146	-3 582	15,8	-3 372	6,2
Muut kulut	-3 147	-3 009	4,6	-3 150	-4,5
Kulut yhteensä	-12 237	-11 585	5,6	-11 064	4,7
Kulu-tuotto -suhde	94,20	79,85		74,81	
Odotettavissa olevat luottotappiot jaksotettuun hankintamenoön kirjatuista rahoitusvaroista	268				
Arvonalentumistappiot luotoista		387		-508	...
Muiden rahoitusvarojen odotettavissa olevat luottotappiot sekä arvonalentumiset	37	0		0	
Liikevoitto	1 060	3 310	-68,0	3 218	2,9
Tilikauden voitto	927	1 239	-25,2	969	27,8
*) Muutos 2018-2017					
***) Muutos 2017-2016					

Pankin korkokatteeksi muodostui 7 045 tuhatta euroa (6 826). Korkokate kasvoi 3,2 prosentilla edelliseen tilikauteen verrattuna. Korkokatetta vahvistivat suojaavista korkojohdannaisista saadut korot, joiden määrä korkokatteessa oli 2 305 tuhatta euroa (2 220).

Korkotuottojen määrä oli 9 394 tuhatta euroa (10 417), jossa vähennystä edellisvuodesta oli 9,8 prosenttia. Korkotuotoista merkittävin osa, puolet, oli antolainauksen korkotuottoja. Taseen rakenteellisen korkoriskin suojaamiseksi tehdyistä koronvaihtosopimuksista saadut korkotuotot muodostivat noin viidenneksen korkotuotoista ja sijoitussalkun arvopaperisijoituksista saadut korkotuotot noin kuudenneksen. Korkokulut olivat 2 349 tuhatta euroa (3 591). Korkokulut vähenivät edelliseen tilikauteen verrattuna peräti 34,6 prosenttia. Korkokuluista noin kolmannes koostui yleisön talletuksille maksetuista koroista ja noin kolmannes Säästöpankkiryhmän sisäisistä eristä, jotka liittyivät likviditeetin tasaukseen ryhmässä ja Nooa Säästöpankin rooliin ryhmän indeksilainojen liikkeeseenlaskijana.

Nettopalkkiotuotot olivat 6 449 tuhatta euroa (5 545). Tästä palkkiotuottojen osuus oli 7 976 tuhatta euroa (6 964) ja palkkiokulujen 1 527 tuhatta euroa (1 419). Palkkiotuottoihin sisältyy välitetyistä tuotteista saatuja palkkioita yhteensä 2 722 tuhatta euroa (2 059), josta välitetyistä kiinnitysluottopankin luotoista saadut palkkiot olivat 1 322 tuhatta euroa (723) ja muista välitetyistä tuotteista 1 400 tuhatta euroa (1 336). Välitetyistä kiinnitysluotoista saadut palkkiot sisältyvät edellä esitettyihin lukuihin nettomääräisinä. Muista palkkiotuotoista merkittävimpiä olivat palkkiot antolainauksesta 989 tuhatta euroa (950), palkkiot maksuliikenteestä 3 675 tuhatta euroa (3 399), palkkiot omaisuuden hoidosta ja lainopillisista tehtävistä 132 tuhatta euroa (94) ja palkkiot takauksista 80 tuhatta euroa (30). Palkkiotuottojen kasvuun vaikutti ennen kaikkea asiakasliiketoiminnan volyymin kasvu. Palkkiokulut kasvoivat edellisvuodesta 7,6 prosenttia.

Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotoiksi muodostui -2 039 tuhatta euroa (217). Erään sisältyi tuloksen kautta käypään arvoon kirjattavien rahoitusvarojen myyntivoittoja ja -tappioita -168 tuhatta euroa (0) sekä näiden realisoitumattomia arvostusvoittoja ja -tappioita -1 872 tuhatta euroa (217).

Katsauskaudella IFRS 9 mukaiset käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattujen rahoitusvarojen nettotuotot olivat 899 tuhatta euroa, josta myyntivoitot ja -tappiot olivat -12 tuhatta. Vastaavasti vertailukautena IAS 39 mukaisten myytävissä olevien rahoitusvarojen nettotuotot olivat (1 319) ja myyntivoitot- ja tappiot olivat 899 tuhatta euroa (1 319). Vertailukauden nettotuottoon sisältyviä käyvän arvon rahastosta tuloslaskelmaan siirrettyjä arvonalentumistappioita ei ollut.

Suojauslaskennan nettotulos oli 4 tuhatta euroa (-26). Erä muodostuu käypää arvoa suojaavien korkojohdannaisien ja suojattavien kohteiden käypien arvojen muutosten erotuksesta.

Muut tuotot sisältävät tuotot oman pääoman ehtoista sijoituksista sekä liiketoiminnan muut tuotot, yhteismäärältään 633 tuhatta euroa (625). Saadut osingot olivat 128 tuhatta euroa (102), jossa kasvua edellisvuoteen oli 26 tuhatta euroa. Liiketoiminnan muut tuotot vähenivät 3,4 prosentilla 505 tuhanteen euroon (523).

Henkilöstökulut muodostuvat palkkakuluista sekä eläke- ja muista henkilösivukuluista. Näiden kulujen kokonaismäärä oli 4 944 tuhatta euroa (4 993), lähes ennallaan edellisvuoteen verrattuna.

Muut hallintokulut kasvoivat 15,8 prosenttia, 4 146 tuhanteen euroon (3 582). Kuluja kasvatti ennen kaikkea sisäisten palvelumaksujen nousu. Lokakuussa 2018 pankin myynnintuen siirtyi yksikkö Säästöpankkipalveluille. Jatkossa muutos laskee pankin henkilöstökuluja, mutta kasvattaa sisäisiä veloituksia siirtymäaikana. Järjestelyn tavoitteena on tehostaa sisäisiä prosesseja ja tuoda säästöä tämän seurauksena. Siirrosta ei aiheutunut työpaikan menetyksiä.

Muut kulut, 3 147 tuhatta euroa (3 009), käsittävät poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä sekä liiketoiminnan muut kulut. Suunnitelman mukaisten poistojen

määrä oli 519 tuhatta euroa (447). Liiketoiminnan muut kulut kasvoivat 2,6 prosenttia, 2 627 tuhanteen euroon (2 562).

Katsauskaudella kirjattiin IFRS 9 standardin mukaisia odotettuja luottotappioita luotoista ja takauksista -741 tuhatta euroa ja vastaavasti vertailukaudella kirjattiin IAS 39 standardin mukaisia arvonalentumisia 619 tuhatta euroa. Luotoista ja takauksista kirjattujen arvonalentumistappioiden nettomäärä tilikauden tuloksessa oli 268 tuhatta euroa (387). IFRS 9 mukaiset luottotappiot eivät ole vertailukelpoisia IAS 39 mukaisten luottotappioiden kanssa. Toteutuneita luottotappioita kirjattiin katsauskaudella 579 tuhatta euroa (268) ja palautuksia aikaisemmin toteutuneiksi luottotappioiksi kirjatusta saamisista saatiin 61 tuhatta euroa (995).

Arvonalentumistappiot luotoista pysyivät edelleen vähäisinä.

Tase

Pankin tase kasvoi vuoden 2018 aikana 3,5 prosenttia ja oli vuoden lopussa 786,8 miljoonaa euroa (760,4). Taseessa olevien luottojen määrä oli 479,5 miljoonaa euroa. Luottojen kesikorko oli 1,1 prosenttia. Talletusten määrä oli 465,7 miljoonaa euroa ja niiden kesikorko 0,2 prosenttia.

Nooa Säästöpankki Oy:n taseen keskeiset erät ovat kehittyneet kahteen edelliseen vuoteen verrattuna seuraavasti:

Tuhatta euroa	31.12.2018	31.12.2017	Muutos-% **)	31.12.2016	Muutos-% ***)
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	479 512	419 790	14,2	456 520	-8,0
Luotot	479 512	419 787	14,2	455 033	-7,7
Muut saamiset	0	3	...	1 487	-99,8
Sijoitukset	295 682	326 138	-9,3	280 234	16,4
Saamiset luottolaitoksilta	171 060	195 030	-12,3	152 474	27,9
Saamistodistukset	76 543	89 760	-14,7	89 287	0,5
Osakkeet ja osuudet	48 079	41 348	16,3	38 473	7,5
Johdannaissopimukset	7 339	10 605	-30,8	10 781	-1,6
Johdannaissopimukset vastaavaa	5 648	7 496	-24,6	8 534	-12,2
Johdannaissopimukset vastattavaa	1 691	3 109	-45,6	2 247	38,4
Yleisön talletukset *)	465 713	498 553	-6,6	484 077	3,0
Velat luottolaitoksille	192 640	137 379	40,2	129 195	6,3
Liikkeeseen lasketut velkakirjat	56 457	59 001	-4,3	65 577	-10,0
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat *)	42 342	44 049	-3,9	47 602	-7,5
Velat, joilla on huonompi etuoikeus	14 115	14 952	-5,6	17 974	-16,8
Oma pääoma	57 244	47 351	20,9	45 107	5,0
Tilinpäätössiirtojen kertymä	4 823	4 842	-0,4	3 101	56,2
ROA %	0,1	0,4		0,4	
ROE %	0,9	6,0		6,6	
Omavaraisuusaste	7,8	6,7		6,3	
Vakavaraisuussuhde	21,79 %	20,85 %		19,65 %	
*) Luku ei sisällä suojauksesta johtuvaa käyvän arvon muutosta					
**) Muutos 2018-2017					
***) Muutos 2017-2016					

Luotonanto

Nooa Säästöpankki Oy:n luotonannon kokonaismäärä tilikauden lopussa oli 768,6 miljoonaa euroa (681,3). Luotonanto sisältää pankin taseessa olevat luotot 479,5 miljoonaa euroa (419,8) sekä pankin välittämät Sp-Kiinnitysluottopankin, jotka eivät sisälly pankin taseeseen. Välitettyjen kiinnitysluottojen määrä vuoden lopussa oli 289,1 miljoonaa euroa (261,5).

Mukaan luettuna välitetyt kiinnitysluotot luottoja nostettiin ja uudistettiin vuoden aikana yhteensä 257,8 miljoonaa euroa. Luotonannon nettolisäys oli 87,3 miljoonaa euroa eli 12,8 prosenttia. Luotonannon positiiviseen kehitykseen vaikuttivat erityisesti asiakkaiden kasvava kiinnostus Nooa Säästöpankkia kohtaan sekä pääkaupunkiseudun kohtuullisen vilkkaana jatkunut asunto-kauppa.

Yli 90 päivää erääntyneiden saamisten määrä säilyi maltillisella tasolla. Yli 90 päivää erääntyneet saamiset olivat vuoden lopussa 5,1 miljoonaa euroa (5,4) eli 0,3 miljoonaa euroa pienemmät kuin vuotta aiemmin. Lisäksi pankilla oli nollakorkoisia saamisia 3,3 miljoonaa euroa (3,9). Yli 90 päivää ja nollakorkoiset saamiset yhteensä olivat 1,75 prosenttia (2,21) koko luotonannosta (tase ja kiinnitysluottopankki) lisättyinä taseen ulkopuolisiin sitoumuksiin sisältyvien tausten yhteismäärällä.

Lisäksi lainanhoitajoustolliset saamiset olivat 0,3 miljoonaa euroa (0,6). Lainanhoitajoustolliset saamiset ovat saamisia, joiden lainaehdot on neuvoteltu uudelleen tai asiakkaan rahoitusta on järjestelty heikentyneen maksukykyyn johdosta.

Taseen ulkopuoliset sitoumukset

Taseen ulkopuolisiin sitoumuksiin kuuluvat asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annetut sitoumukset ja asiakkaan hyväksi annetut peruuttamattomat sitoumukset.

Asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annetut sitoumukset, 2,3 miljoonaa euroa (1,9) muodostuvat pääasiassa pankki- ja muista takauksista.

Asiakkaan hyväksi annetut peruuttamattomat sitoumukset, joiden määrä tilikauden päättyessä oli 31,6 miljoonaa euroa (22,5) koostuvat pääasiassa myönnettyistä nostamattomista luotoista.

Sijoitukset

Pankin sijoitukset kohdistuivat pääosin talletuksiin muissa luottolaitoksissa, saamistodistuksiin sekä osakkeisiin ja osuuksiin. Aineelliset hyödykkeet on eritelty liitetiedossa 1.6.

Pankin talletukset muissa luottolaitoksissa olivat 171,1 miljoonaa euroa (195,0). Määrä oli 24,0 miljoonaa euroa pienempi kuin vuotta aikaisemmin. Sijoitukset saamistodistuksiin muodostuivat rahamarkkina-arvopapereista ja joukkovelkakirjalainoista. Niiden määrä tilikauden päättyessä oli 76,5 miljoonaa euroa (89,8), mikä on 14,7 prosenttia vähemmän kuin edellisenä vuonna. Sijoitukset osakkeisiin ja osuuksiin olivat kauden päättyessä 48,1 miljoonaa euroa (41,3). Tästä toiminnalle välttämättömien osakkeiden ja osuuksien osuus oli 16,5 miljoonaa euroa (16,4) ja muiden osakkeiden ja rahasto-osuuksien osuus 31,6 miljoonaa euroa (25,0). Pankilla ei ole hallussaan julkisesti noteerattuja osakkeita, joilla se kävisi aktiivisesti kauppaa.

Tilikauden aikana aktivoitiin taseeseen 28 tuhannella eurolla kiinteistöihin kohdistuvia perusparrannusmenoja.

Johdannaissopimukset

Pankki käyttää johdannaissopimuksia korkoriskiensä suojaamiseen. Tilikauden päättyessä johdannaisten positiivinen käypä arvo taseen vastaavaa –puolella, tase-erässä Johdannaissopimukset, oli yhteensä 5,6 miljoonaa euroa (7,5); kaikki käypää arvoa suojaavia johdannaisia. Taseen vastattavaa –puolella, tase-erässä Johdannaissopimukset ja muut kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät velat, johdannaisten negatiivinen käypä arvo yhteensä oli 1,7 miljoonaa euroa (3,1); kaikki käypää arvoa suojaavia johdannaisia. Pankki suojaasi käyvän arvon suojauksella avistaehtoista talletussalkkua. Suojausinstrumenttina olivat koronvaihtosopimukset. Lisäksi pankki suojaasi osaketalletusten arvonmuutoksia osakeoptioilla.

Johdannaissopimukset eritellään liitetiedoissa 1.5. Vakavaraisuuslaskennassa johdannaiset sisältyvät luotto- ja vastapuoliriskin vakavaraisuusvaatimukseen.

Yleisön talletukset

Pankin varainhankinnasta valtaosa muodostui yleisöltä vastaanotetuista talletuksista. Talletusten määrä vuoden lopussa oli 465,7 miljoonaa euroa (498,6). Talletukset vähenivät vuoden aikana 32,8 miljoonaa euroa eli 6,6 prosenttia.

Talletukset käyttö- ja säästämistileillä vähenivät vuoden aikana 19,9 miljoonaa euroa eli 4,4 prosenttia ja niiden määrä vuoden vaihteessa oli 434,7 miljoonaa euroa (454,6). Sijoittamis- ja asuntosäästöpalkkiotilien vähennys oli 12,9 miljoonaa euroa eli 29,5 prosenttia ja niitä oli vuoden vaihteessa 31,0 miljoonaa euroa (43,9).

Muut velat

Muut velat muodostuvat pääasiassa veloista luottolaitoksille ja liikkeeseen lasketuista velkakirjoista, joita ovat joukkovelkakirjalainat sekä debentuurit, joilla on huonompi etuoikeus kuin pankin muilla veloilla.

Velat luottolaitoksille olivat 192,6 miljoonaa euroa (137,4). Erä koostuu muiden luottolaitosten pankkiin tekemistä talletuksista, joista yli kaksi kolmannesta oli Säästöpankkien oman keskuspankin talletuksia pankkiin.

Pankki ei laskenut vuoden aikana liikkeeseen uusia velkakirjalainoja. Tilikauden päättyessä liikkeeseen laskettujen velkakirjojen määrä pankin taseessa oli yhteensä 56,5 miljoonaa euroa (59,0), josta joukkovelkakirjalainoja 42,3 miljoonaa euroa ja debentuurilainoja 14,1 miljoonaa euroa.

Muut vieraan pääoman erät muodostuivat lähinnä lyhytaikaisista maksujenvälityseristä sekä tuottojen ja kulujen jaksotuksiin liittyvistä tilinpäätösvaiheen siirtyvistä eristä.

Oma pääoma ja tilinpäätössiirtojen kertymä

Pankin oma pääoma tilikauden päättyessä oli 57,2 miljoonaa euroa (47,4). Muutosta edelliseen tilikauteen verrattuna oli 9,9 miljoonaa euroa. Muutoksesta 0,1 miljoonaa euroa johtuu IFRS 9 siirtymäkirjauksista. Omaan pääomaan sisältyvän käyvän arvon rahaston määrä laskennallisilla veroilla oikaistuna oli 0,5 miljoonaa euroa (3,1). Määrä koostui käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta arvostettavien rahoitusvarojen käyvän arvon ja odotettujen luottotappioiden muutoksesta 0,5 miljoonaa euroa. Vertailukaudella muutos johtui vastaavasti myytävissä olevien rahoitusvarojen käyvän arvon muutoksesta 3,1 miljoonaa euroa.

Pankin yhtiökokous päätti 17.3.2017 yhtiön osakepääoman korottamisesta enintään 10 000 000 eurolla merkintäaikana 1.1.2018 – 31.12.2019. Mahdollisuutta osakkeiden merkintään tarjottiin omistajapankeille vuoden 2017 aikana ja kaikki osakkeet tulivat merkityiksi. Pankin hallituksen

joulukuussa 2017 ja elokuussa 2018 tekemien päätösten mukaisesti koko osakepääoman korotus, yhteensä 10 miljoonaa euroa, kutsuttiin vuoden kuluessa sisään kahdessa 5 miljoonan euron erässä, keväällä ja syksyllä 2018. Osakeanti on rekisteröity ja vaikuttaa kokonaisuudessaan pankin vakavaraisuuslaskentaan 31.12.2018.

Tilinpäätössiirtoja ovat poistoerot ja verotusperusteiset varaukset, joiden yhteismäärä kauden päättyessä oli 4,8 miljoonaa euroa (4,8); kokonaisuudessaan luottotappiovarausta. Vuonna 2018 luottotappiovarauksen määrä ei muuttunut (kasvatettiin 1,8 miljoonaa euroa), jonka jälkeä varauksen määrä tilinpäätöksessä oli 0,9 prosenttia saamisista. Varauksesta 0,3 miljoonaa euroa on siirretty vararahastoon. Poistoeroa vähennettiin 19 tuhannella eurolla (8).

Keskinäinen vastuu

Säästöpankkien yhteenliittymän muodostavat keskusyhteisö, jäsenluottolaitokset, jäsenluottolaitosten konsolidointiryhmiin kuuluvat yritykset ja sellaiset luottolaitokset, rahoituslaitokset ja palveluyritykset, joiden äänivallasta edellä mainitut yhteisöt yhdessä omistavat yli puolet. Säästöpankkiliitto osk toimii Yhteenliittymän keskusyhteisönä.

Keskusyhteisö vastaa jäsenluottolaitostensa veloista ja sitoumuksista yhteenliittymälain mukaisesti. Keskusyhteisö on velvollinen suorittamaan yhteenliittymälain mukaisesti tukitoimena jäsenluottolaitokselle määrän, joka on tarpeen jäsenluottolaitoksen selvitystilan estämiseksi. Keskusyhteisö vastaa jäsenluottolaitoksen niistä veloista, joita ei saada suoritetuksi jäsenluottolaitoksen varoista.

Jäsenluottolaitokset ovat velvollisia suorittamaan yhteenliittymälain säädetyin perustein keskusyhteisölle osuutensa määrästä, jonka keskusyhteisö on suorittanut joko toiselle jäsenluottolaitokselle tukitoimena, taikka toisen jäsenluottolaitoksen velkojalle maksuna eräänntyneestä velasta, johon velkoja ei ole saanut suoritusta velalliseltaan.

Keskusyhteisöllä on velvollisuus yhteenliittymälain mukaisesti valvoa jäsenluottolaitosten toimintaa ja antaa niille niiden maksuvalmiuden ja vakavaraisuuden turvaamiseksi ohjeita riskien hallinnasta, luotettavasta hallinnosta ja sisäisestä valvonnasta sekä ohjeita yhtenäisten tilinpäätösperusteiden noudattamiseksi yhteenliittymän yhdistellyn tilinpäätöksen laatimisessa. Keskusyhteisöllä on oikeus vahvistaa jäsenluottolaitoksille yleisiä toimintaperiaatteita noudatettavaksi näiden Yhteenliittymän kannalta merkittävässä toiminnassa.

Talletussuoja

Rahoitusvakausviranomaisesta annetun lain (1195/2014) mukaan talletuspankilla on velvollisuus kuulua talletussuojajärjestelmään ja maksaa talletussuojamaksua. Talletussuoja korvaa tallettajien varat, jos ne eivät ole käytettävissä luottolaitoksen jouduttua pysyviin maksuvaikkeuksiin. Korvaus on enimmillään 100.000 euroa yhtä luottolaitosta kohden. Samaan talletuspankkien yhteenliittymään kuuluvia talletuspankkeja pidetään talletussuojan osalta yhtenä luottolaitoksena. Tämä tarkoittaa, että yhdessä tai useammassa yhteenliittymään kuuluvassa talletuspankissa olevat varat korvataan yhteensä 100.000 euron enimmäismäärään asti. Säästöpankkien yhteenliittymä on tässä tarkoitettu talletuspankkien yhteenliittymä.

Pankin talletussuojamaksu oli tilikaudella 114 tuhatta euroa. Talletussuojasta vastaa vuoden 2015 alusta perustettu uusi viranomainen, Rahoitusvakausvirasto. Vanha talletussuojarahasto hyvittää kuitenkin jäsenpankeilleen Rahoitusvakausviraston vuodelle 2018 määräämät talletussuojamaksut siinä suhteessa kuin kukin Vanhan talletussuojarahaston jäsenpankit ovat vuosien kuluessa kartuttaneet rahastoa. Näin ollen talletussuojamaksulla ei ole pankille kuluvaikutusta tilikaudella 2018.

Sijoittajien turva

Nooa Säästöpankki Oy kuuluu myös sijoittajien korvausrahastoon, jonka suojan piiriin kuuluvat kaikki ei-ammattimaiset sijoittajat.

Sijoittajien korvausrahaston tarkoituksena on sen jäsenenä olevien sijoituspalveluyritysten ja luottolaitosten korvausrahaston suojan piiriin kuuluvien sijoittajien saamisten turvaaminen. Korvausrahaston varoista korvataan sijoituspalveluyrityksen hallussa tai hallinnoitavana sijoituspalvelun tarjoamisen yhteydessä olevat suojan piiriin kuuluvien sijoittajien saamiset. Samalle sijoittajalle maksettavan korvauksen määrä on yhdeksän kymmenesosaa sijoittajan samalta sijoituspalveluyritykseltä olevan saamisen määrästä, kuitenkin enintään 20 000 euroa. Sijoittajien korvausrahastoa koskevan lainsäädännön mukaan Säästöpankkien yhteenliittymään kuuluvia pankkeja pidetään korvaussuojan osalta yhtenä pankkina.

Vakavaraisuuden hallinta

Vakavaraisuuden hallintaprosessin tavoitteena on arvioida, että pääoman määrä ja laatu ovat riittävät suhteessa pankin toiminnan luonteeseen, laajuuteen ja monimuotoisuuteen sekä kattamaan liiketoiminnan ja toimintaympäristön kaikki riskit. Tavoitteen saavuttamiseksi pankki tunnistaa ja arvioi toimintaansa liittyvät riskit kattavasti ja mitoittaa riskinkantokykynsä vastamaan kaikkien riskien yhteismäärää. Vakavaraisuudenhallintaprosessin kautta määritettävät sisäiset pääomatarpeet perustuvat vakavaraisuussäätelyn Pilari I:n mukaisiin pääomavaateisiin ja sen ulkopuolisiin riskeihin kuten rahoitustaseen korkoriskiin, sijoitussalkun markkinariskiin ja liiketoimintariskiin. Sisäisessä arviointiprosessissa pankki arvioi pääomanmäärän, joka riittää kattamaan myös Pilari 1 ulkopuolisista riskeistä syntyvät odottamattomat tappiot.

Pankin hallituksella on kokonaisvastuu vakavaraisuudenhallinnasta. Pankin hallitus hyväksyy vakavaraisuudenhallinnan lähtökohdat, tavoitteet ja periaatteet. Lisäksi hallitus vahvistaa yleiset vaatimukset vakavaraisuuden mittaus- ja arviointimenetelmille sekä yleiset periaatteet vakavaraisuuden hallintaprosessin järjestämisestä. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että hallitus vahvistaa riskistrategiat ja määrittää tavoitetasot pääomalle, joka kattaa kaikki liiketoiminnasta ja ulkoisen toimintaympäristön muutoksista aiheutuvat olennaiset riskit. Säästöpankkien yhteenliittymään kuuluvien yhteisöjen vakavaraisuutta, maksuvalmiutta ja asiakasriskejä valvotaan konsolidoidusti Yhteenliittymäntasolla. Keskusyhteisön hallitus on asettanut yhteenliittymän ja pankkien vakavaraisuudelle tavoitetasot, joita seurataan neljännesvuosittain.

Stressitestit

Osana vakavaraisuuden hallintaprosessia pankki arvioi omaa riskiasemaansa ja pääoman riittävyttä stressitesteillä. Stressitestejä käytetään arvioitaessa miten erilaiset poikkeuksellisen vakavat, mutta mahdolliset tilanteet voivat vaikuttaa tuloksentelekykyyn, vakavaraisuuteen ja pääomien riittävyteen. Stressitestien avulla pyritään tunnistamaan pankin kannalta keskeisimmät riskit ja arvioimaan, miten haavoittuvainen pankin rakenne on näiden riskien toteutumisen suhteen. Vakavaraisuudenhallintaprosessin tavoitteena on myös ylläpitää ja kehittää laadukasta riskienhallintaa.

Pääomanjatkuvuussuunnitelma

Pankin pääoman jatkuvuussuunnitelma on tehty ennalta arvaamattomien tapahtumien varalle, jotka saattavat vaarantaa pankin vakavaraisuuden. Osana pääomanjatkuvuussuunnitelmaa ovat pääoman määrälle ja laadulle hallituksen asettamat tavoitetasot ja seurantarajat, joita seurataan neljännesvuosittain. Pääoman jatkuvuussuunnitelmassa on kuvattu toimenpiteet, joihin toimiva johto ja hallitus voivat ryhtyä, jos vakavaraisuussuhdeluvulle asetettu seurantaraja rikkoutuu.

Pilari 1 pääomavaateet

Pankin suurimmat pääomavaateet muodostuvat kiinteistövakuudellisista saamisista, yrityssaamisista ja vähittäissaamisista. Pankin luottoriskin pääomavaade lasketaan standardimenetelmällä ja operatiivisen riskin pääomavaade perusmenetelmällä. Markkinariskin pääomavaade lasketaan perusmenetelmällä valuuttapositioneille.

Omat varat ja vakavaraisuustunnusluvut

Nooa Säästöpankki Oy:n pääomavaatimus muodostuu seuraavista eristä:

- Vakavaraisuusasetukseen (CRR) perustuva vähimmäisvaade vakavaraisuussuhdeluvulle (8 %)
- 2,5 % luottolaitoslain mukainen kiinteä CET1 lisäpääomavaatimus,
- 0,5 % Finanssivalvonnan asettama CET1 Pilari 2 vaatimus ja
- Ulkomaisten vastuiden maakohtaiset muuttuvat CET1 lisäpääomavaatimukset.

Suomessa makrovakaupoliittisesta päätöksenteosta vastaa Finanssivalvonnan johtokunta, joka kuulee ennen päätöstään Suomen Pankkia, valtiovarainministeriötä sekä sosiaali- ja terveysministeriötä. Päätöksenteko makrovakaavälineiden käytöstä tapahtuu neljännesvuosittain, pois lukien ns. O-SII –puskuri, kiinteistövakuudellisten luottojen vähimmäisriskipainot (CRR:n artikla 124), järjestelmäriskipuskuri ja sisäisten mallien vähimmäistappio-osuus (CRR:n artikla 164), joiden osalta päätökset on tehtävä vähintään kerran vuodessa.

Järjestelmäriskipuskuria koskeva luottolaitoslain muutos tuli voimaan 1.1.2018. Lain muutoksen seurauksena Finanssivalvonta sai käyttöönsä uuden makrovakaavälineen, jonka tarkoituksena on kattaa rahoitusjärjestelmän pitkäaikaisia ja suhdanteista riippumattomia riskejä. Finanssivalvonta teki päätöksen järjestelmäriskipuskurin asettamisesta suomalaisille luottolaitoksille 29.6.2018. Säästöpankkien yhteenliittymälle asetettava järjestelmäriskipuskuri on suuruudeltaan 1 % riskipainotettujen saamisten yhteismäärästä, ja puskuri tulee voimaan 1.7.2019.

Finanssivalvonnan päätös uusien asuntoluottojen enimmäisluototussuhteen laskusta 90 prosentista 85 prosenttiin muiden kuin ensiasunnon ostajien osalta tuli voimaan 1.7.2018. Finanssivalvonta ei asettanut vuonna 2018 muuttuvaa lisäpääomavaatimusta, jonka suuruus voi vaihdella 0-2,5% riskipainotettujen saamisten yhteismäärästä. Finanssivalvonta ei ole asettanut Säästöpankkien yhteenliittymälle ns. OSII-lisäpääomavaatimusta.

Finanssivalvonta on myöntänyt luvan olla vähentämättä Yhteenliittymän jäsenluottolaitosten sisäisiä omistusosuuksia omien varojen instrumenteista laskettaessa omia varoja yksittäisen pankin tasolla ja alakonsolidointiryhmän tasolla. Lisäksi Finanssivalvonta on myöntänyt luvan soveltaa 0 prosentin riskipainoa Yhteenliittymän yhteisvastuun piirissä oleviin sisäisiin luottolaitosvastuisiin. Luvat perustuvat EU:n vakavaraisuusasetukseen (EU 575/2013) ja lakiin talletuspankkien yhteenliittymästä (599/2010).

Finanssivalvonta on myöntänyt Yhteenliittymälain mukaisen luvan Säästöpankkien yhteenliittymän Keskusyhteisönä toimivalle Säästöpankkiliitto osk:lle päättää, ettei sen jäsenluottolaitoksiin sovelleta EU:n vakavaraisuusasetuksen (EU575/2013) kuudennen osan ja sen nojalla annetuissa Euroopan unionin säädöksissä säädettyjä luottolaitoksen maksuvalmiudelle asetettuja vaatimuksia.

Nooa Säästöpankki Oy julkistaa vakavaraisuuslaskennan kannalta olennaiset tiedot vuosittain osana toimintakertomustaan ja tilinpäätöksen liitetietoja. Puolivuositain tehtävässä osavuosi-katsauksessa julkistetaan keskeiset vakavaraisuustiedot.

Säästöpankkiryhmä julkistaa Säästöpankkien yhteenliittymän ns. Pilari III:n mukaiset vakavarai-suustiedot tilinpäätöksessään. Säästöpankkiryhmän tilinpäätös on luettavissa sivulta www.saastopankki.fi verkkopalvelussa.

Nooa Säästöpankki Oy:n omat varat yhteensä olivat 64,5 miljoonaa euroa (57,8), kun omien varojen vähimmäisvaatimus oli 23,7 miljoonaa euroa (22,2). Ydinpääoma (CET1) määrä oli 59,4 miljoonaa euroa. Ensisijaisten omien varojen määrä oli 59,4 miljoonaa euroa (49,9). Toissijaiset omat varat olivat 5,1 miljoonaa euroa (7,9).

Säästöpankin vakavaraisuutta koskevat tiedot sisältyvät Säästöpankkiryhmän konsolidoituun tilinpäätökseen.

Nooa Säästöpankki Oy:n vakavaraisuussuhde säilyi edelleen hyvällä tasolla. Pankin vakavarai-suussuhde kasvoi 0,9 prosenttiyksikköä ja oli vuoden lopussa 21,79 prosenttia. Ensisijaisten omien varojen suhde riskipainotettuihin eriin oli 20,06 % (17,99 %).

Omat varat (1000 euroa)	31.12.2018	31.12.2017
Ydinpääoma ennen vähennyksiä	61 103	51 224
Vähennykset ydinpääomasta	-1 731	-1 369
Ydinpääoma (CET1) yhteensä	59 372	49 855
Ensisijainen lisäpääoma (AT1)		
Ensisijainen pääoma (T1 = CET1 + AT1)	59 372	49 855
Toissijainen pääoma ennen vähennyksiä	5 126	7 943
Vähennykset toissijaisesta pääomasta		
Toissijainen pääoma (T2) yhteensä	5 126	7 943
Omat varat yhteensä (TC = T1 + T2)	64 497	57 798
Riskipainotetut erät yhteensä	295 975	277 148
josta luotto- ja vastapuoliriskin osuus	263 695	242 148
josta vastuun arvonokaisuriski (CVA)	8 234	10 312
josta markkinariskin osuus (valuuttakurssiriski)		
josta operatiivisen riskin osuus	24 046	24 688
Vakavaraisuustunnusluvut		
Ydinpääoma (CET1) suhteessa riskipainotettuihin eriin %	20,06 %	17,99 %
Ensisijainen pääoma (T1) suhteessa riskipainotettuihin eriin %	20,06 %	17,99 %
Omat varat yhteensä (TC) suhteessa riskipainotettuihin eriin %	21,79 %	20,85 %

Pääomavaatimus (1000 euroa)	31.12.2018	31.12.2017
Omat varat	64 497	57 798
Pääomavaatimus yhteensä*	31 279	29 258
Pääomapuskuri	33 218	28 540

- Pääomavaatimus muodostuu lakisääteisestä vähimmäisvakavaraisuusvaateesta 8%, luottolaitoslain mukaisesta kiinteästä lisöpääomavaatimuksesta 2,5%, Finanssivalvonnan asettamasta 0,5 prosenttiyksikön Pilari 2 vaatimuksesta, joka tuli voimaan 30.6.2017 ja ulkomaisten vastuiden maakohtaisista muuttuvista lisöpääomavaatimuksista.

Nooa Säästöpankki Oy:n vakavaraisuuden kehitykseen vaikutti olennaisilta osin osakepääoman korotus, yhteensä 10 miljoonaa euroa, joka kutsuttiin vuoden kuluessa sisään aiemmin, vuonna 2017 tehdyn osakeannin nojalla. Osakeanti on rekisteröity ja vaikuttaa kokonaisuudessaan pankin vakavaraisuuslaskentaan 31.12.2018.

Vähimmäisomavaraisuusaste

Säästöpankin vähimmäisomavaraisuusaste oli 7,42 prosenttia. Vähimmäisomavaraisuusaste on laskettu tiedossa olevan sääntelyn mukaisesti ja kuvaa pankin ensisijaisten pääomien suhdetta kokonaisvastuisiin. Pankki seuraa liiallista velkaantumista osana vakavaraisuuden hallintaprosessia.

	2018	2017
Ensisijainen pääoma	59 372	49 855
Vastuiden kokonaismäärä	800 473	773 164
Vähimmäisomavaraisuusaste	7,42 %	6,45 %

Kriisinratkaisusuunnitelma

Euroopan parlamentin ja unionin direktiivi 2014/59/EU luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten elvytys- ja kriisinratkaisukehyksestä tuotiin kansallisesti voimaan 1.1.2015 alkaen (Laki luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisusta). Kriisinratkaisulain toteuttamiseksi perustettiin Rahoitusvakausrasto (Laki rahoitusvakausrastosta, 1995/2014). Rahoitusvakausrasto päätti keväällä 2017 asettaa Säästöpankkien yhteenliittymälle vaatimuksen alentamiskelpoisten velkojen vähimmäismäärästä (MREL-vaade) ja se astuu voimaan 31.12.2018. Vaadetta ei kohdisteta jäsenluottolaitoksiin tai Sp-Kiinnitysluottopankkiin. MREL-vaade on luonteeltaan Pilari 2 -tyyppinen minimivaade, joka on täytettävä jatkuvasti. Rahoitusvakausrasto on päättänyt, että Säästöpankkien yhteenliittymän alentamiskelpoisten velkojen vähimmäismäärä on omien varojen vähimmäismäärä kerrottuna kahdella.

Riskienhallinta

Riskienhallinnan tavoite

Riskienhallinnan periaatteet ja organisointi

Riskienhallinnalla tarkoitetaan liiketoiminnasta aiheutuvien sekä siihen olennaisesti liittyvien riskien tunnistamista, arviointia, mittaamista, rajoittamista ja seuranta. Riskienhallinnalla pyritään vähentämään ennakoimattomien tappioiden todennäköisyyttä tai uhkaa valvottavan maineelle ja siten varmistamaan ryhmästrategian toteuttamista. Riskien- ja vakavaraisuudenhallinta on osa sisäistä valvontaa.

Riskienhallinnan tavoitteena on turvata pankin riskinkantokyky ja varmistaa toiminnan jatkuvuus. Riskinkantokyky muodostuu toiminnan laajuuteen ja vaativuuteen suhteutetusta riittävästä ja tehokkaasta riskienhallinnasta sekä kannattavaan liiketoimintaan perustuvasta riittävästä maksuvalmiudesta ja vakavaraisuudesta.

Riskien- ja vakavaraisuudenhallinta luo edellytykset riskien tunnistamiselle, arvioinnille, mittaukselle ja riskien rajaamiselle pankin kannalta turvalliselle tasolle. Eri riskialueiden ja liiketoimintojen edellyttämät pääomatarpeet määritetään luotettavasti ja riippumattomasti, pääoma kohdennetaan suunnitelmallisesti nykyisen ja suunnitellun riskinoton mukaan sekä pankin maksuvalmiuden hallinnan kannalta oikein.

Riskienhallinta on osa pankin sisäistä valvontaa ja keskeinen osa pankin operatiivista toimintaa. Pankin riskienhallintastrategia perustuu hallituksen pankille vahvistamaan päämäärään ja liiketoimintastrategiaan, riskienhallintaohjeisiin, valtuusjärjestelmään sekä keskeisimmistä liiketoiminnan osa-alueista tuotettavaan riski- ja poikkeamaraportointiin.

Pankki kohdistaa strategiansa mukaisesti liiketoimintansa vähittäispankkitoiminnan vähäriskiseen osaan. Pankilla ei ole taloudelliseen kantokykyynsä nähden ylisuuria asiakas- tai sijoitusriskikeskittymiä eikä pankki niitä strategiansa mukaisesti myöskään ota.

Pankki pitää vakavaraisuutensa turvallisella tasolla. Pankin vakavaraisuutta ja riskienkantokykyä vahvistetaan kannattavalla liiketoiminnalla. Luotto- ja muiden riskien muodostaman tappioiden pankki huomioi tilinpäätöksessään riittäväillä arvonalentumiskirjauksilla ja muilla tappiokirjauksilla.

Hallitukselle annetaan säännöllisesti tietoa pankin eri riskeistä ja niiden tasoista. Pankin hallitus asettaa riskinottohalukkuuden tason hyväksymällä riskialuekohtaiset riskistrategiat ja tarvittavat riskilimiitit ja seurantarajat. Riskistrategian toteutumista seurataan riskilimiittien ja seurantarajojen valvonnalla ja raportoinnilla, jota suoritetaan liiketoiminnasta riippumattomasti. Hallitus myös hyväksyy valtuudet ja puitteet riskinotolle määrittelemällä sallitut riskirajat eri riskialueille. Valtuuksien puitteissa vastuu päivittäisestä riskienseurannasta ja valvonnasta kuuluu toimivalle johdolle. Toimiva johto hyödyntää seurannassaan järjestelmien tuottamia raportteja eri riskien osa-alueilta. Riskien raportointiin ja seurantaan tarkoitettujen järjestelmien sekä käytännöt täyttävät riskienhallinnalle asetetut edellytykset ottaen huomioon pankin toiminnan luonteen ja laajuuden.

Pankilla on seuraavat liiketoiminnasta riippumattomat toiminnot varmistamassa tehokas ja kattava sisäinen valvonta:

- riippumaton riskienvalvonta
- säännösten noudattamisen varmistamisesta vastaava toiminto (compliance)
- sisäisen tarkastuksen toiminto

Riippumattoman riskienvalvonnan tehtävänä on varmistaa ja valvoa, että pankin riskienhallinta on riittävällä tasolla suhteessa pankin liiketoiminnan laatuun, laajuuteen, monimuotoisuuteen ja riskeihin. Riskienvalvontatoiminnon tehtävänä on avustaa pankin hallitusta ja toimivaa johtoa riittävän riskienhallinnan järjestämisessä sekä toimivuuden ja tehokkuuden valvonnassa.

Compliance –toiminnon tavoitteena on varmistaa, että pankissa noudatetaan lainsäädäntöä, viranomaisten antamia ohjeita ja määräyksiä. Compliance – toiminnon vastuulla on valvoa, että pankissa noudatetaan annettuja sisäisiä ohjeita, henkilöstöä sitovia eettisiä periaatteita sekä muita rahoitusmarkkinoilla vallitsevia ohjeita.

Pankin hallitus on asettanut pankille sisäisen tarkastuksen ja vahvistanut sisäiselle tarkastukselle tarkastussuunnitelman sekä raportointiperiaatteet.

Sisäisen tarkastuksen tehtävänä on pankin toimintaorganisaation sisäisen valvonnan laajuuden ja riittävyyden arviointi sekä riskienhallintajärjestelmien toimivuuden valvonta ja arviointi. Sisäinen tarkastus raportoi havainnoistaan toimitusjohtajalle ja hallitukselle.

Pankin hallitus vastaa sisäisen valvonnan järjestämisestä lainsäädännön, viranomaisvaateiden ja keskusyhteisön hallituksen antaman ohjeistuksen mukaisesti. Pankin toimitusjohtaja ja muu johto vastaavat sisäisen valvonnan järjestämisestä lainsäädännön, viranomaisvaateiden sekä keskusyhteisön ja pankin oman hallituksen antamien tarkempien sisäisten toimintaohjeiden mukaisesti.

Säästöpankkien yhteenliittymän riskienhallinnan menettelytapoja ylläpidetään ja kehitetään keskusyhteisön riippumattoman riskienvalvonnan toimesta, jotta varmistetaan että myös kaikki uudet, olennaiset mutta aikaisemmin tunnistamattomat riskit tulevat liiketoimintojen riskienhallinnan piiriin.

Merkittävät tai riskipitoiset sitoumukset tehdään kollegiaalisen päätöksentekomenettelyn mukaisesti ja valtuuksien käyttö on rajattu limiiteillä. Liiketoimintaa ja prosesseja ohjataan sisäisillä toimintaohjeilla, joiden noudattamista ja ajantasaisuutta valvotaan. Tehdyt päätökset ja merkittävät liiketoimet dokumentoidaan ja arkistoidaan. Olennainen osa riskienhallintaa suoritetaan päivittäisissä varmistuksissa. Tehtyjen päätösten toimeenpanoa seurataan hyväksymisillä, todentamisilla, varmistuksilla, täsmäytyksillä sekä seuranta- ja poikkeamisraporteilla.

Luottoriski- ja vastapuoliriskit

Pankkitoiminnan merkittävin riski on luottoriski. Luottoriskin hallinnalla ja valvonnalla on suuri merkitys varmistettaessa pääomien riittävyyttä suhteessa liiketoiminnan riskeihin ja riskien toteutumisen aiheuttamiin tappioihin.

Luottoriskillä tarkoitetaan sitä, että vastapuoli ei todennäköisesti täytä sopimuksen mukaisia velvoitteitaan. Luottoriskien suurin lähde ovat luotot, mutta luottoriskiä (vastapuoliriskiä) voi syntyä myös muunlaisista saamisista, kuten joukkovelkakirjalainoista, lyhytaikaisista saamistodistuksista ja johdannaisopimuksista sekä taseen ulkopuolisista sitoumuksista, kuten käyttämättömistä luottojärjestelyistä ja -limiiteistä, takauksista.

Säästöpankkiryhmässä pankkitoiminnan keskeiset asiakasryhmät ovat henkilöasiakkaat, yritysasiakkaat sekä maatilayrittäjät ja muut pienyritykset. Pankkitoiminnan varainhankinnasta pääosa on myönnetty luottoina Säästöpankkien asiakkaille.

Pankin hallitus ohjaa pankin luottoriskien hallintaa, siinä käytettäviä menetelmiä sekä niiden valvontaa ja raportointia vahvistamallaan luottoriskistrategialla, sen perusteella antamallaan luottoriskejä ja niiden hallintaa koskevilla muilla ohjeilla sekä asettamallaan riskilimiiteillä ja muilla seurantarajoilla. Keskusyhteisön riskienvalvonta valvoo, että jäsenluottolaitokset noudattavat näitä periaatteita.

Luottoriskien hallinnan tavoitteena on rajoittaa asiakasvastuista syntyvien riskien tulos- ja vaka-
varaisuusvaikutukset hyväksyttävälle tasolle. Hallituksen vahvistama liiketoimintastrategia ja
luotonanto-ohjeet määrittelevät enimmäismäärät riskikeskittymille ja ohjaavat luotonannon
suuntaamista asiakassektoreittain, toimialoittain ja luottokelpoisuusluokittain.

Pankin keskeisiä asiakasryhmiä ovat toimialueen henkilöasiakkaat ja mikro – ja pienet yritykset,
elinkeinoharjoittajat sekä maa – ja metsätalousasiakkaat. Pankin varainhankinnasta pääosa on
myönnetty luottoina pankin asiakkaille. Pankin taseessa olevista luotoista kotitalouksien ja elin-
keinoharjoittajien yhteinen osuus on noin 87,5 % (86,9 %). Yrittäjien osuus taseessa olevista
luotoista on 12,5 % (13,1 %). Valtaosa, 92,9 % (93,0 %), pankin luotoista on myönnetty asunto-
vakuutta vastaan.

Asiakkaiden luottoriskien hallinta perustuu asiakasvastuuhenkilön suorittamaan asiakasseuran-
taan ja sisäiseen luottokelpoisuusluokitteluun. Luotonmyöntö perustuu ensisijaisesti asiakkaan
riittävään luotonhoitokykyyn. Asiakkaan maksukyky, aiempi maksukäyttäytyminen, hakemuksen
luottoluokitus ja tarjotut vakuudet muodostavat perustan luottopäätöksille ja luoton riskiperusteiselle hinnoittelulle.

Yksityisasiakkaan luottokelpoisuuden arviointi perustuu paikallisen säästöpankin hyvään asia-
kastuntemukseen sekä arviointiin asiakkaan maksukykyä. Luotonmyöntö perustuu ensisijaisesti
asiakkaan riittävään luotonhoitokykyyn. Asiakkaan maksukyky, aiempi maksukäyttäytyminen,
hakemuksen luottoluokitus ja vakuudet muodostavat perustan luottopäätöksille ja luoton riskipe-
rusteiselle hinnoittelulle.

1.1.2018 voimaan astuneen standardin IFRS 9 Rahoitusinstrumentit myötä luotot luokitellaan 9
riskiluokkaan aikaisemmin käytetyn 14 luottoluokan sijaan.

Yksityisasiakkaiden luokitukset ovat pääsääntöisesti hyviä tai erinomaisia. Yksityisasiakaskan-
nan riskiluokitukset ovat hieman parantuneet vuoden 2018 aikana.

Yritysluottoriskien hallinta perustuu asiakasvastuuhenkilön suorittamaan asiakasseurantaan ja
sisäiseen luottokelpoisuusluokitteluun. Yrityisasiakkaiden luotonmyönnössä asiakasarvioinnin
perusteena oleva tilinpäätösanalyysi, asiakkaan taloudellinen tila, maksukyky, kilpailuasema,
hakemuksen luottoluokitus ja tarjotut vakuudet muodostavat perustan luottopäätöksille ja luoton
riskiperusteiselle hinnoittelulle. Lisäksi selvitetään aiotun investoinnin
vaikutusta asiakkaan taloudelliseen tilaan. Elinkeinoharjoittajat ja toiminimet hoidetaan pää-
sääntöisesti yksityisasiakkaina. Erityistä osaamista vaativa asiakas voidaan tapauskohtaisesti
siirtää hoidettavaksi yritysasiakkaaksi. Yrityisasiakkaana hoidetaan osakeyhtiömuotoisia yrityk-
siä, avoimia ja kommandiittiyhtiöitä, yhteisöjä ja julkisyhtiöitä.

1.1.2018 voimaan astuneen standardin IFRS 9 Rahoitusinstrumentit myötä luotot luokiteltiin 9
riskiluokkaan aikaisemmin käytetyn 14 luottoluokan sijaan.

Yrityisasiakkaiden luottokannan keskimääräinen riskiluokitus on parantunut jonkun verran, min-
kä seurauksena odotettavissa olevien luottotappioiden kasvu suhteessa luottokannan kasvuun
on ollut vähäistä.

Pankin hallitus tekee suurimmat luottopäätökset. Hallitus on edelleen delegoinut luottovaltuuk-
sia pankin johdolle/johtoryhmälle/luottotoimikunnalle ja muille nimetyille toimihenkilöille. Luotto-
päätökset tehdään pankin hallituksen vahvistamien luotonanto-ohjeiden mukaisesti. Pääsään-
tönä on vähintään kahden päätöksentekijän periaate. Luottopäätökset perustuvat asiakkaan
luottokelpoisuuteen ja maksukykyyn sekä muiden luoton myöntämiskriteereiden, kuten vakuus-
vaatimusten täyttymiseen. Luotot on myönnetty pääosin turvaavin vakuuksin. Vakuudet arvos-
tetaan varovaisesti käypään arvoon ja niiden käypiä arvoja seurataan säännöllisesti sekä tilas-
toja että hyvää toimialuetuntemusta hyödyntämällä. Pankin hallitus on vahvistanut pankille oh-

jeet eri vakuusmuotojen arvostuksista ja niiden vakuusarvoista, joita vastaan luottoa voidaan myöntää. Arvostusprosentit ovat varovaisesti määriteltyjä enimmäisrajoja kullekin vakuuslajille. Vakuuden käyvän arvon arviointi perustuu aina tapauskohtaiseen arvioon.

Luottoriskiä arvioidaan jatkuvasti seuraamalla mm. takaisinmaksussa esiintyviä viivästyksiä ja järjestämättömiä luottoja. Asiakaskohtaisia vastuiden ja vakuuksien määriä seurataan asiakasvastuuhenkilöiden taholta perustuen jatkuvaan maksukäyttämisen ja asiakkaiden toiminnan seuraamiseen. Hallitukselle raportoidaan säännöllisesti asiakasvastuista ja järjestämättömistä luotoista. Raportointi sisältää mm. riskien määrän ja kehityksen asiakaskokonaisuuksittain, toimialoittain ja luottokelpoisuusluokittain.

Luotonannon keskittymäriskit

Luotonannon riskikeskittymiä syntyy tai voi syntyä esimerkiksi silloin, kun luottosalkku sisältää suuria määriä luottoja ja muita vastuita seuraaville tahoille:

- yksittäiselle vastapuolelle
- ryhmille, jotka muodostuvat yksittäisistä vastapuolista ja niihin sidoksissa olevista yhteisöistä
- tietyille toimialoille
- tiettyjä vakuuksia vastaan
- joiden maturiteetti on sama tai
- joissa tuote/instrumentti on sama.

Yksittäisen jäsenluottolaitoksen yhdelle asiakkaalle ja/tai asiakaskokonaisuudelle myöntämien luottojen kokonaismäärä ei saa ylittää luottolaitoslaissa, muissa säädöksissä tai Finanssivalvonnan tai muun valvontaviranomaisen antamissa määräyksissä ja ohjeissa vahvistettuja enimmäismääriä. Yksittäisten vastapuolien aiheuttamia keskittymäriskejä on säännelty limiiteillä ja enimmäisasiakasvastuuta koskevilla toimintaohjeilla sekä yhteenliittymä että yksittäisellä jäsenluottolaitostasolla.

Pankilla ei ole asiakaskokonaisuuksia, joiden vastuut ylittäisivät EU:n vakavaraisuusasetuksen asettaman rajan 10 prosenttia pankin omista varoista (ns. suuret asiakasriskit). Pankin luottokantaan sisältyvät riskit ovat tehtyjen selvitysten perusteella pankin vuositulostasoon ja riskinkantokykyyn nähden alhaisella tasolla.

Erääntyneet ja järjestämättömät saamiset

Ongelmasaamia, viivästyneitä maksuja sekä odotettavissa olevien luottotappioiden määrää seurataan säännöllisesti. Pankin yli 90 päivää erääntyneet saamiset vähenevät hieman edellisestä vuodesta ja olivat noin 1,06 % luottokannasta koko luotonannosta (tase ja kiinnitysluottopankki) lisätynä taseen ulkopuolisiin sitoumuksiin sisältyvien takausten yhteismäärällä. Tietyissä olosuhteissa velallisen joutuessa taloudellisiin vaikeuksiin asiakkaalle annetaan myönnytys lainaehtoihin lyhennysvapaan tai luoton uudelleenjärjestelyn muodossa ja tällä tavalla pyritään turvaamaan asiakkaan maksukyky ja välttämään mahdollisia luottotappioita. Lainanhoitojoustojen myöntämisen edellytyksenä on, että asiakkaan taloudelliset vaikeudet ovat lyhytaikaisia ja tilapäisiä.

Odotettavissa olevat luottotappiot

Odotettavissa olevat luottotappiot on laskettu vuonna 2018 IFRS 9 –standardin mukaisesti, joten ne eivät ole täysin vertailukelpoisia aiemman IAS 39 -standardin mukaisesti laskettujen arvonalentumisten kanssa.

Odotettavissa olevat luottotappiot lasketaan sopimuskohtaisesti ja sopimukset jaotellaan kolmeen vaiheeseen sopimuksen tilan perusteella. Asiakkaan ja sopimuksen tietojen lisäksi laskennassa huomioidaan pääekonomistin arvioiden mukainen tuleva talouskehitys. Odotettavissa

olevien luottotappioiden laskentamenetelmät on kuvattu Laatomisperiaatteissa kohdassa Arvoalentuminen.

Jos luottoriski ei ole luoton nostamisen jälkeen merkittävästi kasvanut, kirjaus tehdään perustuen 12 kuukauden odotettavissa olevaan luottotappioon ja sopimus kirjataan vaiheeseen 1. Jos luottoriski on luoton nostamisen jälkeen kasvanut merkittävästi, arvonalentumiset lasketaan perustuen luoton elinkaaren aikana odotettavissa olevaan luottotappioon ja sopimus kirjataan vaiheeseen 2. Merkittävää luottoriskin kasvua ovat luottoluokan heikkeneminen useammalla luottoluokalla, yli 30 päivän viiveet sekä sopimukselle kirjatut lainanhoitajoustot. Jos sopimukselle tulee vakavia häiriötä, arvonalentumiset kirjataan perustuen luoton elinkaaren odotettavissa olevaan luottotappioon ja sopimus kirjataan vaiheeseen 3. Vaiheen 3 sopimusten odotettavissa olevien luottotappioiden määrän riittävyttä arvioidaan sopimuskohtaisesti vähintään kvartaaleittain.

Saaminen palautuu vaiheeseen 1, kun saaminen on täyttänyt 12 kk ajan vaiheen 1 edellytykset. Vaiheesta 3 palautuminen tapahtuu vaiheen 2 kautta saamisen täytettyä 12 kk ajan vaiheen 2 edellytykset. Vaiheesta 3 palautuvien sopimusten odotettavissa olevien luottotappioiden määrän riittävyttä arvioidaan sopimuskohtaisesti kuukausittain.

Lainat ja saatavat, joiden perintää pidetään mahdottomana, kirjataan luottotappioiksi. Luottotappiot kirjataan vähennysten tilille. Lainat ja saatavat, joita ei pystytä perimään, kirjataan lopulliseksi luottotappioiksi, ja arvonalentuminen perutaan, kun tavanomainen perintäprosessi on loppuunsaatettu ja yksittäisen lainan tai saatavan tappion lopullinen määrä pystytään laskemaan.

Vuoden 2018 aikana lainoihin ja saamisiin yhteenlasketut arvonalentumiset olivat 0,2 miljoonaa euroa (brutto). Odotettavissa olevat luottotappiot suhteessa luottokantaan oli 0,05 %. Odotettavissa olevien luottotappioiden vaiheiden muutokset on esitetty tilinpäätöksen liitetiedossa 2.12.

Likviditeettiriski

Likviditeettiriskillä tarkoitetaan riskiä siitä, että pankki ei pysty suoriutumaan nykyisistä tai tulevista odotetuista ja odottamattomista kassausvirtauksista ollenkaan tai vahingoittamatta merkittävästi pankin taloudellista asemaa. Pankin liiketoiminta on talletuspankkitoimintaa, johon keskeisenä osana kuuluu maturiteettitransformaation kautta syntyvä rahoitusriski. Liiketoiminnan perustana on pankin asiakkailtaan vastaanottamat talletukset, joilla rahoitetaan kohdeasiakkaille myönnettävää luotonantoa.

Hallituksella on kokonaisvastuu likviditeettiriskistrategiasta, riskinottotason linjauksesta ja likviditeettiriskin hallintaan liittyvistä menettelytavoista, jotka liittyvät likviditeettiriskin tunnistamiseen, mittaamiseen, rajoittamiseen, seurantaan sekä valvontaan. Pankin hallitus hyväksyy likviditeettistrategian ja muun ohjeistuksen sekä asettaa likviditeettiriskin seurannalle limiitit ja muut seurantarajat.

Nooa Säästöpankki Oy hankkii tarvitsemansa jälleenrahoituksen talletuksina omalta toimialueeltaan sekä tarvittaessa Säästöpankkien Keskuspankin kautta haetulla tukumarkkinarahoituksella. Talletustiliehtojen mukaan merkittävä osa jälleenrahoituksesta on avistaehtoista jakautuen yli 25 100 tallettaja-asiakkaalle. Pankin tavoitteena on säilyttää jälleenrahoituksensa maturiteetti riittävän pitkänä kestävänsä vuodenkin mittaisen markkinahäiriön ja ylläpitää laajaa rahoitus pohjaa.

Pankki on saanut Säästöpankkiliitto osk:lta luvan olla soveltamatta EU:n vakavaraisuusasetuksen (EU 575/2013) kuudennen osan ja sen nojalla annetuissa Euroopan unionin säädöksissä säädetyjä luottolaitoksen maksuvalmiudelle asetettuja vaatimuksia.

Pankki pitää maksuvalmiutensa hyvänä sijoittamalla likvidit varat erittäin likvideihin jälkimarkkinakelpoisiin rahoitusinstrumentteihin ja lyhytaikaisiin talletuksiin Säästöpankkien Keskuspankissa. Pankin taseessa olevista luotoista on 41,2 % (34,7 %) luotoissa, joiden luottoaika on yli 20 vuotta. Vuoden 2018 aikana pankin rahoitusasema säilyi vakaana.

Markkinariski

Pankkitoiminnan markkinariskejä syntyy jäsenluottolaitosten rahoitustaseista, joka koostuu anto- ja ottolainauksesta, markkinaehtoisesta jälleenerahoituksesta sekä sijoitus- ja likviditeettisalkuista.

Markkinariskillä tarkoitetaan yleisesti markkinahintojen muutoksen aiheuttamaa vaikutusta rahoitusvarojen ja -velkojen markkina-arvoon. Pankkitoiminnan merkittävin markkinariski on rahoitustaseen korkoriski, jota seurataan sekä nykyarvon että tuloarvon kautta. Rahoitustaseen korkoriskin hallinnan periaatteet on kuvattu alla kohdassa rahoitustaseen korkoriski.

Pankin liiketoimintaan ei lähtökohtaisesti kuulu kaupankäynti omaan lukuun tai asiakaskaupankäynti (ns. trading -toiminta). Johdannaisten käyttö on rajoitettu suojaustarkoitukseen.

Sijoitus- ja likviditeettisalkku

Sijoitus- ja likviditeettisalkun markkinariski muodostuu sijoituskohteen hinta-, korko- ja valuuttariskistä. Osakekurssien, korkojen ja valuuttojen muutokset vaikuttavat sijoitussalkun omistuksen arvoon ja sitä kautta tuottoon. Sijoitussalkun markkinariskiä mitataan ja seurataan omaisuusluokittain, vastapuolittain ja sektoreittain. Pankin hallitukselle raportoidaan säännöllisesti sijoitussalkun position kehitys ja suurimmat vastapuolet. Sijoitus- ja likviditeettisalkun riskejä hallitaan hajauttamalla sijoitukset omaisuusluokittain, vastapuolittain, sektoreittain ja maantieteellisesti.

Sijoitus- ja likviditeettisalkun riskejä hallitaan hajauttamalla sijoitukset omaisuusluokittain, vastapuolittain, sektoreittain ja maantieteellisesti.

Osakeriskillä tarkoitetaan osakehintojen muutosten vaikutusta. Osakeriskiä syntyy pääsääntöisesti jäsenluottolaitosten likviditeetti- ja sijoitussalkuista.

Valuuttariskillä tarkoitetaan valuuttakurssien muutosten vaikutusta tulokseen tai omaan pääomaan. Valuuttariskiä voi syntyä vähäisessä määrin lähinnä sijoitussalkun sijoitusrahasto-omistuksista ja valuuttakassan kautta. Pankin ottolainauksessa tai likviditeettipuskurissa ei saa olla avointa valuuttapositiona. Pankin valuuttapositiona seurataan vakavaraisuuslaskennassa käytettävän menetelmän mukaisesti (pääomavaade lasketaan, mikäli kokonaisnettovaluuttapositiona on yli 2 % -yksikköä omien varojen yhteismäärästä).

Hyödykeriskillä tarkoitetaan hyödykehintojen muutosten vaikutusta. Pankin liiketoimintaan mukaan lukien sijoitustoiminta ei kuulu hyödykeriskin ottaminen.

Markkinariskien hallinta

Markkinariskien mittaamiselle ja seurannalle on asetettu limiitit ja muut seurantarajat. Keskeinen rahoitustaseen sisältämien markkinariskien mittaamisen ja seurannan väline on pankin vakavaraisuuden hallintaprosessi, jossa rahoitustaseeseen markkinariskeille varataan pääomaa sekä normaalissa että stressiskenaariossa.

Rahoitustaseen korkoriski

Pankkitoiminnan merkittävin markkinariski on rahoitustaseen korkoriski, jota seurataan sekä nykyarvon että tuloarvon kautta. Pankin liiketoiminta on vähittäispankkitoimintaa, johon olennai-

senä osana kuuluu korkoriski. Korkoriskiä syntyy pankin rahoitustaseesta, jotka koostuvat anto- ja ottolainauksesta, markkinaehtoisesta jälleenrahoituksesta sekä sijoitussalkuista.

Korkoriskillä tarkoitetaan korkomuutosten haitallista vaikutusta pankkitoiminnan taseen ja taseen ulkopuolisten erien markkina-arvoon (nykyarvoriski) tai korkokatteeseen (tuloriski). Korkoriski voidaan edelleen jakaa seuraaviin riskilajeihin:

- korkokäyräriski, joka syntyy korkokäyrän muutosten vaikutuksena varojen ja velkojen tulevaisuuden kassavirtojen nykyarvoon
- uudelleenhinnoitteluriski, joka syntyy kiinteäkorkoisten erien osalta maturiteettien eriaikaisuudesta ja vaihtuvakorkoisten erien osalta varojen ja velkojen eriaikaisesta uudelleenhinnoittelusta
- korkoperusteriski, joka syntyy varojen ja velkojen erilaisista korkoperusteista
- optionaalisuusriski, joka syntyy itsenäisistä ja kytketyistä optioista, joissa päätös toteutuksesta voi riippua koroista. Tällaisia ovat mm. joukkovelkakirjoissa kytketyt osto- tai myyntioptiot sekä oikeus lainan takaisinmaksuun tai talletuksen nostoon ennaikaisesti ilman korvausta.

Korkoriskien hallinnan tavoitteena on pankin korkokatteen ja nykyarvon vakauttaminen tasolle, jossa pankin liiketoiminta on kannattavaa, sekä niiden vaihtelun rajoittaminen siten, että pankin vakavaraisuus ei ole uhattuna voimakkaissakaan korkoympäristön muutoksissa. Pankin riskinottohalukkuus korkoriskin osalta kuvataan pankin hallituksen asettamilla korkoriskilimiiteillä. Korkoriskiä voidaan hallita muokkaamalla tuote- ja taserakennetta, suunnittelemalla sijoitusten ja liikkeeseenlaskujen korkosidonnaisuutta ja maturiteettia sekä tekemällä suojaavia korkojohdannaisia.

Pankki käyttää aktiivisesti korkokatteen suojaamisessa korkojohdannaisia: korko-optioita ja koronvaihtosopimuksia. Johdannaisten korkoriskiä seurataan erikseen sekä nykyarvo- että tuloriskilaskennassa.

Pankin korkoriskiä mitataan kuukausittain sekä korkokatteen että taseen nykyarvon muutoksen kautta. Nykyarvomenetelmässä mitataan, kuinka paljon taseen käypä arvo muuttuu korkojen muuttuessa ja kunkin tase-erän markkina-arvon odotetaan muodostuvan kyseisen instrumentin rahavirtojen nykyarvona. Tuloriskimallissa ennustetaan tulevaa korkokatetta vuoden horisontilla markkinakorkojen muuttuessa.

Pankki käyttää korkoriskin mittaamisessa taseanalyysia, joka mittaa termiinikorkojen yhden ja kahden prosenttiyksikön muutosten vaikutusta tulevien 1 - 60 kk:n korkokatteen ennustukseen. Ennuste lasketaan raportointihetkellä markkinoilta saatavilla termiinikoroilla seuraaville viidelle vuodelle.

Avoimen korkoriskin määrää mitataan korkoherkkyydellä, joka huomioi edellä mainittujen korkoshokkien vaikutuksen korkokatteeseen tulevina vuosina. Pankin korkoriski oli 31.12.2018 +20,4/-3,5 prosenttia 12 kk:n korkokatteesta, jos korkotaso muuttuisi yhden prosenttiyksikön verran. Kahden prosenttiyksikön muutoksella pankin korkoriski olisi vastaavasti +39,8/-10,9 prosenttia 12 kk:n korkokatteesta. Korkoriski raportoidaan säännöllisesti hallitukselle, joka on vahvistamissaan ohjeissa antanut enimmäismäärät pankin korkoriskille.

Johdannaissopimukset

Pankki suojaa korollisia velkojaan (jos pankilla on käyvän arvon suojausta ja/tai rahavirran suojausta) korkojen muutoksia vastaan korkojohdannaisilla ja soveltaa niihin suojauslaskentaa koskevia määräyksiä sekä seuraa säännöllisesti suojausten tehokkuutta. Johdannaiset eritellään liitetiedossa 1.5. Pankki seuraa kuukausittain johdannaisiin liittyviä riskejä kuten johdannaisten käyvän arvon muutoksia verrattuna korkokäyrän muutoksiin sekä muutoksia pankin taseese- massa ja korkokatteen herkkyydessä koronmuutoksille.

Kiinteistöriski

Kiinteistöriskillä tarkoitetaan kiinteistöomaisuuteen kohdistuvaa arvonalentumis-, tuotto- tai vahingoittumisriskiä. Kiinteistösijoitukset eivät kuulu pankin liiketoimintaan. Pankin kaikki toimitilat on vuokrattu. Jäljellä olevat vuokra-ajat vaihtelevat noin yhdestä viiteen vuoteen.

Operatiivinen riski

Operatiivisilla riskeillä tarkoitetaan tappionvaaraa, joka aiheutuu riittämättömistä tai epäonnistuneista sisäisistä prosesseista, henkilöstöstä, järjestelmistä tai ulkoisista tekijöistä. Myös oikeudelliset riskit sisältyvät operatiivisiin riskeihin. Myös luotto- ja kaupankäyntiprosessien eri vaiheisiin sisältyy sekä operatiivisia riskejä että luotto-, likviditeetti- ja markkinariskejä, joita on arvioitu ryhmätason operatiivisten riskien arvioinnissa. Strategiset riskit on tässä rajattu operatiivisten riskien ulkopuolelle.

Pankin liiketoiminnassa noudatetaan voimassa olevia lain säännöksiä, viranomaisten antamia määräyksiä, Finanssialan Keskusliitossa vahvistettuja hyvän pankkitavan säännöksiä sekä operatiivisten riskien hallinnan periaatteita ja järjestämistä samoin kuin muita ryhmän sisäisiä ohjeita.

Pankin hallituksella on kokonaisvastuu pankkiliiketoiminnan operatiivisesta riskistä, riskinotto- ja linjauksesta ja operatiivisten riskien hallintaan liittyvistä menettelytavoista, jotka liittyvät tunnistamiseen, mittaamiseen, rajoittamiseen, seurantaan sekä valvontaan. Pankin hallitus hyväksyy operatiivisten riskien hallinnan periaatteet ja keskeiset operatiiviset ohjeet.

Merkittävimpiin tuotteisiin, palveluihin, toimintoihin, prosesseihin ja järjestelmiin liittyvät operatiiviset riskit tunnistetaan. Operatiivisten riskien tunnistamisen kautta määritellään valvonta ja kontrollit. Osa operatiivisten riskien aiheuttamista tappioista suojataan vakuutusturvalla. Lisäksi pankin jatkuvuussuunnitelmalla varaudutaan toiminnan merkittäviin häiriöihin.

Operatiiviselle johdolle raportoidaan säännöllisesti operatiivisista riskeistä ja toteutuneista vahingoista sekä läheltä piti tilanteista.

Oikeudelliset riskit

Oikeudellisilla riskeillä tarkoitetaan pätemättömistä sopimuksista tai puutteellisesta dokumentaatiosta aiheutuvaa tappiota ja lain tai viranomaismääräysten rikkomisesta aiheutuvaa sanktioiden, korvausvelvollisuuden asiakasta kohtaan tai menetetyn liikearvon riskiä. Pankkitoiminnassa noudatetaan pankki- ja vakuutusalan vakioehtoja. Muita kuin vakiomuotoisia sopimuksia laadittaessa käytetään lakiasiantuntijoita sekä tarvittaessa myös ulkopuolisia asiantuntijoita.

Säännösten noudattamisesta ja koordinoinnista vastaa compliance -toiminto. Compliance -toiminto varmistaa, että lainsäädäntöä, sekä viranomaisten antamia ohjeita ja määräyksiä noudatetaan. Compliance -toiminnon vastuulla on myös valvoa, että annettuja sisäisiä ohjeita ja henkilöstöä sitovia eettisiä periaatteita sekä myös muita rahoitus- ja vakuutusmarkkinoilla vallitsevia ohjeita noudatetaan.

Liiketoimintariski

Liiketoimintariskit kuvaavat liiketoimintaympäristöstä johtuvien epävarmuuksien vaikutuksia liiketoimintaan. Liiketoimintariskit syntyvät kilpailusta, markkinoiden ja asiakaskäyttäytymisen muutoksista sekä tuloksen muodostumisen odottamattomista heilahteluista. Liiketoimintariskit voivat syntyä myös väärän strategian valinnasta, puutteellisesta johtamisesta tai hitaasta reagoinnista toimintaympäristössä tapahtuviin muutoksiin.

Liiketoimintariskiä hallitaan ja minimoidaan strategia- ja liiketoimintasuunnittelun kautta.

Hallinto ja henkilöstö

Nooa Säästöpankki Oy:n varsinainen yhtiökokous pidettiin 16.3.2018. Yhtiökokouksessa käsiteltiin vuoden 2017 tilinpäätös. Hallituksen esitys voitonjako hyväksyttiin. Tilikauden tuloksesta ei jaettu osinkoa. Lisäksi yhtiökokous myönsi vastuuvapauden hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle. Yhtiökokouksessa valittiin uusiksi hallituksen jäseniksi Lauri Kalpala, Katarina Segerståhl ja Ossi Öhman.

Nooa Säästöpankki Oy:n hallitukseen kuuluu 9 jäsentä. Hallituksen puheenjohtajana on toiminut Pirkko Ahonen ja varapuheenjohtajana Juhani Huupponen. Pankin toimitusjohtajana on toiminut Esa Jäntti ja varatoimitusjohtajana Pekka Haajanen. Hallitus kokoontui vuoden aikana säännöllisesti 14 kertaa.

Pankin palveluksessa oli vuoden lopussa 80 henkilöä, joista vakituisia työntekijöitä oli 74 (sisältäen 3 osa-aikaista ja 6 määräaikaista henkilöä). Henkilömäärä väheni vuoden aikana myynnintuen liikkeenluovutuksen seurauksena. Henkilökunnan keski-ikä oli tilinpäätöshetkellä 41 vuotta.

Pankin tilintarkastajina on toiminut KHT Henry Maarala KPMG Oy Ab:ltä. Pankin sisäistä tarkastusta hoitaa Säästöpankkien yhteenliittymän keskitetty toiminto. Päävastuullisena sisäisenä tarkastajana on toiminut Tuomas Angervo. Pankin Risk & Compliance officerina on toiminut Kullervo Savola.

Hallituksen varsinaiset jäsenet:

Nimi	Asema	Päätoiminen tehtävä
Pirkko Ahonen	Puheenjohtaja	Toimitusjohtaja, Aito Säästöpankki Oy
Juhani Huupponen	Varapuheenjohtaja	Toimitusjohtaja, Someron Säästöpankki
Ari Jutila	Hallituksen jäsen	Toimitusjohtaja, Mietoisten Säästöpankki
Lauri Kalpala	Hallituksen jäsen	Toimitusjohtaja, Lammin Säästöpankki
Berndt-Johan Lundström	Hallituksen jäsen	Toimitusjohtaja, Ekenäs Sparbank
Jari Oivo	Hallituksen jäsen	Toimitusjohtaja, Myrskylän Säästöpankki
Heikki Paasonen	Hallituksen jäsen	Pankinjohtaja, Säästöpankki Optia
Katarina Segerståhl	Hallituksen jäsen	Strategiajohtaja, Lääkärikeskus Aava Oy
Ossi Öhman	Hallituksen jäsen	Toimitusjohtaja, Pyhärannan Säästöpankki

Pankin hallinnointi- ja ohjausjärjestelmä

Osakeyhtiömuotoisen säästöpankin varsinaisessa yhtiökokouksessa käsitellään edellisen vuoden tilinpäätös, voitonjako, vastuuvapauden myöntäminen sekä valitaan hallituksen jäsenet. Päätökset pankin liiketoiminnasta ja strategisista asioista tekee pankin hallitus. Lisäksi hallituksen tehtävänä on tehdä päätökset merkittävimmistä pankin liiketoimintaan liittyvistä asioista sekä valita pankille toimitusjohtaja. Hallituksen työskentely perustuu vahvistettuihin ohjeisiin. Pankin toimitusjohtaja hoitaa pankin juoksevaa hallintoa hallitukselta saamisensa ohjeiden mukaisesti.

Hallitusten jäsenten ja toimitusjohtajan riippumattomuuden selvittäminen tapahtuu Finanssivalvonnan ja sen edeltäjän Rahoitustarkastuksen antamien määräysten mukaisesti. Tehtävään valittaessa sekä vuosittain hallituksen jäsenten ja toimitusjohtajan on annettava selvitys yhteisöistä, joissa he toimivat. Lisäksi hallituksen jäsenen ja toimitusjohtajan on annettava Rahoitustarkastuksen määräyksen mukainen sopivuus- ja luotettavuusselvitys tehtävää vastaanottaessaan.

Palkitsemisjärjestelmät

Säästöpankin palkitsemisessa noudatetaan Euroopan Unionin ja kansallisen lainsäädännön säännöksiä sekä Finanssivalvonnan ohjeita. Henkilöstön ja johdon palkitsemisjärjestelmä perustuu voimassa olevaan lakiin, finanssialaa koskeviin säännöksiin ja suosituksiin sekä Suomen Corporate Governance -sääntöihin.

Säästöpankki noudattaa päätettäessä toimivan johdon ja henkilökunnan palkitsemisjärjestelmästä luottolaitoslain Hallinto- ja ohjausjärjestelmien 8. luku. Säästöpankissa ei kuitenkaan sovelleta Luottolaitoslain 8 luvun 9,11 ja 12 §:en säännöksiä niihin palkkionsaajiin, joiden muuttuva palkkio yhden vuoden ansaintajaksolta ei ylitä 50.000 euroa, eikä ylitä 100 % palkkionsaajan kiinteän palkkion kokonaismäärästä.

Palkitsemisjärjestelmällä tarkoitetaan niitä päätöksiä, sopimuksia, toimintaperiaatteita ja menettelytapoja, joita noudatetaan johdon ja henkilöstön palkitsemisessa. Palkitsemisjärjestelmä sisältää sekä palkitsemistavan että sen kehittämiseen ja toteuttamiseen liittyvät prosessit. Palkitsemisjärjestelmää kehitetään aktiivisesti ja pitkäjänteisesti yhteenliittymän kilpailukyvyyn, hyvän taloudellisen kehityksen, kannustavuuden, sitouttamisen sekä uusien pätevien henkilöiden saavuuden turvaamiseksi.

Palkitsemisen periaatteet ovat liiketoimintastrategian, tavoitteiden ja arvojen mukaisia sekä vastaa pitkän aikavälin etua. Palkitsemisjärjestelmä on yhdenmukainen pankin hyvän ja tehokkaan riskienhallinnan kanssa ja toteutetaan aina voimassa olevien riskienhallintaperiaatteiden puitteissa. Palkitseminen ei kannusta toiminnassa riskinottoon, joka ylittää pankin riskinkantokyvyn perusteella määritellyn tai muuten kestäväen riskitason.

Toimitusjohtajan toimitusuhteen ehdot ja edut hyväksyy pankin hallitus. Hallituksen jäsenille maksetaan vuosipalkkio sekä kokouskohtainen palkkio. Pankilla on käytössä palkitsemisjärjestelmä, jonka tavoitteena on palkita henkilökunnan suorituksia pankin strategian mukaisten tavoitteiden saavuttamisesta. Nooa Säästöpankissa palkitsemisjärjestelmänä käytössä helmikuusta 2018 alkaen koko henkilöstön yhteinen henkilöstörahasto. Palkkiot henkilöstörahastoon maksetaan pankin yhteisten tavoitteiden saavuttamisesta koko henkilöstölle.

Säästöpankissa on tunnistettu merkittävät riskinottajahenkilöt, jotka voivat vaikuttaa pankin riskiprofiiliin tai toiminnallaan aiheuttaa pankille merkittävää taloudellista riskiä.

Sisäinen tarkastus todentaa vähintään kerran vuodessa, että Säästöpankkiliitto osk:n hallituksen päättämiä palkitsemisjärjestelmiä on säästöpankissa noudatettu.

Pilari III:n mukaiset palkitsemista koskevat tiedot julkistetaan Säästöpankkiryhmän tilinpäätöksessä. Tilinpäätös on luettavissa Säästöpankkiryhmän kotisivuilla.

Keskeisimmät ulkoistetut toiminnot

Pankin keskeiset tietojärjestelmät on ulkoistettu Oy Samlink Ab:hen, josta säästöpankit yhdessä omistavat enemmistön. Pankin kirjanpito hoidetaan Paikallispankkien PP-Laskenta Oy:ssä, joka oli aiemmin Oy Samlink AB:n täysin omistama yritys. Säästöpankkiliitto osk osti tasaosuuksin kolmen muun pankkiryhmän kanssa PP-Laskennan koko osakekannan Oy Samlink Ab:lta 31.8.2018. Maksujenvälityksessä pankki käyttää Säästöpankkien Keskuspankki Suomi Oyj:n maksujenvälitys- ja clearingpalveluja ja rahahuollossa Automatia Pankkiautomaatit Oy:n rahahuoltojärjestelmää.

Yhteiskuntavastuu

Nooa Säästöpankki Oy:n yhteiskuntavastuulla tarkoitetaan pankin vastuuta yritystoimintansa vaikutuksista ympäröivään yhteiskuntaan ja yrityksen sidosryhmiin. Paikallispankkina Nooa Säästöpankki Oy:lle on tärkeää kantaa omalta osaltaan vastuunsa ympäröivästä yhteiskunnasta. Nooa Säästöpankki Oy huolehtii työnantajavelvoitteiden noudattamisesta. Pankin tuloksesta maksettiin vuonna 2018 yhteisöjen tuloveroa 563 tuhatta euroa.

Olennaiset tapahtumat tilikauden päättymisen jälkeen

Säästöpankkiryhmä on allekirjoittanut 23.1.2019 sopimuksen yhdysvaltalaisen Cognizant Technology Solutionsin kanssa peruspankkijärjestelmän uudistamisesta. Osana sopimuskokonaisuutta Cognizant ostaa Nooa Säästöpankilta Oy Samlink Ab:n osakkeet. Cognizant Technology Solutions toimittaa Temenos T24 ja Temenos Payment Hub (TPH) -ohjelmistoihin perustuvan uuden peruspankkijärjestelmän, joka tehostaa prosesseja ja toimintaa tehden niistä kustannustehokkaampia muun muassa skaalautuvuutensa ansiosta. Osakekaupalla on lievä positiivinen vaikutus Nooa Säästöpankin vuoden 2019 liikevoittoon.

Uusi peruspankkijärjestelmä tukee Säästöpankkiryhmän digitaalista strategiaa ja kasvutavoitteita markkinoilla. Peruspankkiuudistus on Säästöpankkiryhmän historian suurin hanke, jonka ydin on peruspankkitoimintojen järjestelmämuutoksessa (tilit, maksaminen, rahoitus, asiakas- & sopimustiedot), mutta samanaikaisesti kyse on myös liiketoiminnan ja toimintamallien muutoksesta. Kyseessä on mittava monivuotinen hanke, joka vaikuttaa säästöpankkien ja ryhmän muiden yhtiöiden toimintaan sekä useimpien säästöpankkilaisten arkeen.

Pankin hallituksen tiedossa ei ole seikkoja, jotka olennaisesti vaikuttaisivat pankin taloudelliseen asemaan tilinpäätöksen valmistumisen jälkeiseltä ajalta.

Liiketoiminnan kehitys vuonna 2019

Pankin liiketoiminnan arvioidaan kehittyvän suotuisasti vuoden 2019 aikana. Liiketoimintastrategian mukaisesti vuoden keskeiset teemat ovat kannattavan asiakasliiketoiminnan ja kestävä kasvun edistäminen, prosessien ja käytänteiden tehostaminen ja uusien palvelualueiden nopea vakiinnuttaminen osaksi kannattavaa, asiakaslähtöistä liiketoimintaa.

Toimintaympäristöä leimaa sääntelyn kiristyminen sekä hyvin pitkään ennätysalpaisena jatkunut korkotaso kireän kilpailutilanteen lisäksi. Pankki ei usko marginaalitasojen nousuun. Mikäli korkotaso nousee lievästi, on tällä pankin tulokseen positiivinen vaikutus. Voimakas korkotason nousu voisi kuitenkin myös aiheuttaa asiakkaille maksuvaikeuksia ja sitä myötä lisätä pankin arvonalentumistappioita.

Pankin rahoitusaseman ennakoidaan säilyvän vakaana. Samoin pankin vakavaraisuus säilyy hyvällä tasolla.

Hallituksen esitys voitonjakokelpoisten varojen käytöstä

Nooa Säästöpankki Oy:n voitonjakokelpoiset varat ovat 2 666 602,06 euroa, josta tilikauden voitto on 926 672,36 euroa. Hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle, että tilikauden voitto siirretään edellisten vuosien tulostilille, eikä osakkeenomistajille jaeta osinkoa.

Tunnuslukujen laskentakaavat

Kulu-tuotto -suhde, %

Hallintokulut + poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista
hyödykkeistä + liiketoiminnan muut kulut x 100
Korkokate + tuotot oman pääoman ehtoista sijoituksista + nettopalkkiotuotot
+ arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot + myytävissä olevien
rahoitusvarojen nettotuotot + suojauslaskennan nettotulos + sijoituskiinteistöjen
nettotuotot + liiketoiminnan muut tuotot + osuus osakkuusyritysten tuloksesta

Oman pääoman tuotto (ROE)

$\frac{\text{Liikevoitto/-tappio} - \text{Tuloverot}}{\text{Oma pääoma ja vähemmistön osuus} + \text{tilinpäätös-}} \cdot 100$
siirtojen kertymä laskennallisella verovelalla
vähennettynä (vuoden alun ja lopun keskiarvo)

Koko pääoman tuotto (ROA)

$\frac{\text{Liikevoitto/-tappio} - \text{Tuloverot}}{\text{Taseen loppusumma keskimäärin (vuoden alun ja lopun keskiarvo)}} \cdot 100$

Omavaraisuusaste

$\frac{\text{Oma pääoma ja vähemmistön osuus} + \text{Tilinpäätössiirtojen kertymä}}{\text{laskennallisella verovelalla vähennettynä}} \cdot 100$
Taseen loppusumma

Vakavaraisuussuhde

$\frac{\text{Omat varat yhteensä}}{\text{Omien varojen vähimmäisvaatimus yhteensä}} \cdot 8 \%$

Ydinpääoma (CET1) suhteessa riskipainotettuihin eriin

$\frac{\text{Ydinpääoma (CET1)}}{\text{Riskipainotetut vastuut yhteensä}} \cdot 100$

Ensisijainen pääoma (T1) suhteessa riskipainotettuihin eriin

$\frac{\text{Ensisijainen pääoma (T1)}}{\text{Riskipainotetut vastuut yhteensä}} \cdot 100$

Vähimmäisomavaraisuusaste

$\frac{\text{Ensisijainen pääoma yhteensä}}{\text{Riskipainotetut vastuut yhteensä}} \cdot 100$

Omat varat yhteensä (TC) suhteessa riskipainotettuihin eriin

$\frac{\text{Omat varat yhteensä (TC)}}{\text{Riskipainotetut vastuut yhteensä}} \cdot 100$

Tilinpäätös

Nooa Säästöpankki Oy:n tuloslaskelma

		1.1. - 31.12.2018 eur	1.1. - 31.12.2017 eur
Korkotuotot	(2.1)	9 394 463,56	10 417 446,83
Korkokulut	(2.1)	-2 348 969,07	-3 591 025,94
KORKOKATE		7 045 494,49	6 826 420,89
Tuotot oman pääoman ehtoista sijoituksista	(2.2)	127 704,57	102 086,15
Palkkiotuotot	(2.3)	7 975 803,96	6 963 785,20
Palkkiokulut	(2.3)	-1 527 049,35	-1 418 815,34
Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot	(2.4)	-2 039 081,14	217 100,00
Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavat nettotuotot	(2.5)	898 644,26	
Myytavissä olevien rahoitusvarojen nettotuotot	(2.6)		1 319 213,48
Suojauslaskennan nettotulos	(2.7)	4 042,76	-25 623,85
Liiketoiminnan muut tuotot	(2.8)	505 363,85	523 056,77
Hallintokulut		-9 089 951,22	-8 575 411,12
Henkilöstökulut	(2.9)	-4 943 528,46	-4 993 294,99
Muut hallintokulut	(2.10)	-4 146 422,76	-3 582 116,13
Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä	(2.11)	-519 493,14	-447 471,86
Liiketoiminnan muut kulut	(2.8)	-2 627 434,98	-2 561 746,85
Odotettavissa olevat luottotappiot jaksotettuun hankintamenoon kirjattavista rahoitusvaroista	(2.12)	268 414,01	
Arvonalentumistappiot luotoista ja muista saamisista	(2.13)		387 359,06
Muiden rahoitusvarojen odotettavissa olevat luottotappiot sekä arvonalentumistappiot	(2.12)	37 461,29	
LIIKEVOITTO		1 059 919,36	3 309 952,53
Tilinpäätössiirrot		18 901,45	-1 741 495,53
Tuloverot		-152 148,45	-329 844,46
VARSINAISEN TOIMINNAN VOITTO(TAPPIO) VEROJEN JÄLKEEN		926 672,36	1 238 612,54
TILIKAUDEN VOITTO (TAPPIO)		926 672,36	1 238 612,54

Nooa Säästöpankki Oy:n tase
VASTAAVAA

		31.12.2018	31.12.2017
		eur	eur
Käteiset varat		343 612,58	469 306,46
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset		57 444 670,00	67 479 048,00
Saamiset luottolaitoksilta	(1.1)	171 059 641,67	195 030 084,97
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	(1.1)	479 511 557,46	419 790 412,87
Saamistodistukset	(1.2)	19 098 577,00	22 281 367,00
Muilta		19 098 577,00	22 281 367,00
Osakkeet ja osuudet	(1.3)	47 979 040,19	41 347 504,34
Osakkeet ja osuudet samaan konserniin kuuluvissa yrityksissä	(1.3)	100 000,00	
Johdannaissopimukset	(1.5)	5 648 170,46	7 495 886,04
Aineettomat hyödykkeet	(1.6)	1 599 876,51	1 369 238,81
Aineelliset hyödykkeet		307 656,74	401 902,49
Muut aineelliset hyödykkeet		307 656,74	401 902,49
Muut varat	(1.8)	61 620,83	99 779,59
Siirtosaamiset ja maksetut ennakot	(1.9)	3 620 103,22	4 636 709,59
Laskennalliset verosaamiset	(1.18)	74 548,40	16 434,02
VASTAAVAA YHTEENSÄ		786 849 075,06	760 417 674,18

VASTATTAVAA

		31.12.2018	31.12.2017
		eur	eur
VIERAS PÄÄOMA			
Velat luottolaitoksille	(1.11)	192 639 632,14	137 378 944,60
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	(1.12)	469 705 746,37	502 935 599,11
Talletukset		469 705 746,37	502 935 599,11
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	(1.13)	42 342 458,09	44 048 805,49
Johdannaissopimukset ja muut kaupankäyntitaroituksessa pidettävät velat	(1.5)	1 690 938,00	3 108 966,00
Muut velat	(1.14)	2 260 363,31	3 287 009,76
Siirtovelat ja saadut ennakot	(1.16)	1 838 250,22	1 712 891,49
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	(1.17)	14 115 000,00	14 952 000,00
Laskennalliset verovelat	(1.18)	189 327,25	800 731,95
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ		724 781 715,38	708 224 948,40
TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ			
Poistoero		73 299,17	92 200,62
Vapaaehtoiset varaukset		4 750 000,00	4 750 000,00
TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ YHTEENSÄ		4 823 299,17	4 842 200,62
OMA PÄÄOMA (1.22)			
Osakepääoma		43 524 700,00	33 524 700,00
Ylikurssirahasto		10 320 000,00	10 320 000,00
Muut sidotut rahastot		732 758,45	3 410 834,78
Vararahasto		273 643,03	273 643,03
Käyvän arvon rahasto		459 115,42	3 137 191,75
Edellisten tilikausien voitto (tappio)		1 739 929,70	-1 143 622,16
Tilikauden voitto (tappio)		926 672,36	1 238 612,54
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ		57 244 060,51	47 350 525,16
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		786 849 075,06	760 417 674,18

TASEEN ULKOPUOLISET SITOUMUKSET

		31.12.2018	31.12.2017
		eur	eur
Asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annetut sitoumukset		2 274 170,53	1 851 332,70
Takaukset ja pantit		1 906 170,53	1 473 332,70
Muut		368 000,00	378 000,00
Asiakkaan hyväksi annetut peruuttamattomat sitoumukset		31 626 872,57	22 498 557,71
Muut		31 626 872,57	22 498 557,71

Nooa Säästöpankki Oy:n rahoituslaskelma

	1.1.-31.12.2018 eur	1.1.-31.12.2017 eur
Liiketoiminnan rahavirta		
Varsinaisen toiminnan voitto verojen jälkeen	926 672,36	1 238 612,54
Tilikauden oikaisut	364 907,22	2 398 140,59
Liiketoiminnan varojen lisäys (-) tai vähennys (+)	-29 112 493,97	44 137 306,04
Saamistodistukset	12 089 003,04	-126 032,11
Saamiset luottolaitoksilta	22 418 544,08	4 360 147,80
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöltä	-59 488 417,77	36 729 772,72
Osakkeet ja osuudet	-6 553 535,85	4 417 079,94
Muut varat	2 421 912,53	-1 243 662,31
Liiketoiminnan velkojen lisäys (+) tai vähennys (-)	18 093 236,41	9 629 759,72
Velat luottolaitoksille	55 260 687,54	8 184 018,61
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	-32 850 151,52	14 511 055,41
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	-1 706 347,40	-3 553 538,54
Muut velat	-2 610 952,21	-9 511 775,76
Maksetut tuloverot	-246 414,47	-248 470,86
Liiketoiminnan rahavirta yhteensä	-9 974 092,45	57 155 348,03
Investointien rahavirta		
Investoinnit osakkeisiin ja osuuksiin, lisäykset	-178 000,00	-6 383 000,00
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-708 241,09	-729 393,35
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutukset	26 000,00	51 000,00
Investointien rahavirta yhteensä	-860 241,09	-7 061 393,35
Rahoituksen rahavirta		
Velat, joilla on huonompi etuoikeus, lisäykset	0,00	1 373 000,00
Velat, joilla on huonompi etuoikeus, vähennykset	-837 000,00	-4 397 600,00
Osakepääoman lisäykset	10 000 000,00	0,00
Rahoituksen rahavirta yhteensä	9 163 000,00	-3 024 600,00
Rahavarojen nettomuutos	-1 671 333,54	47 069 354,68
Rahavarat tilikauden alussa	124 997 753,36	77 928 398,68
Rahavarat tilikauden lopussa	123 326 419,82	124 997 753,36
Rahavarat muodostuvat seuraavista tase-eristä:		
Käteiset varat	343 612,58	469 306,46
Vaadittaessa maksettavat saamiset luottolaitoksilta	122 982 807,24	124 528 446,90
Yhteensä	123 326 419,82	124 997 753,36
Lisätiedot rahoituslaskelmaan:		
Saadut korot	10 490 583,45	10 423 437,97
Maksetut korot	2 453 863,77	3 835 510,89
Saadut osingot	127 704,57	102 086,15
Tilikauden oikaisut:		
Tilinpäätössiirrot	-18 901,45	1 741 495,53
Tuloslaskelman verot	152 148,45	329 844,46
Odotettavissa olevat luottotappiot ja arvonalentumistappiot	-305 875,30	0,00
Käyvän arvon muutokset	-17 477,76	4 988,72
Poistot ja arvonalentumiset aineettomista ja aineellisista hyödykkeistä	519 493,14	447 471,86
Muut oikaisut	35 520,14	-125 659,98
Yhteensä	364 907,22	2 398 140,59

Liitetiedot

Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Nooa Säästöpankki Oy kuuluu Säästöpankkien yhteenliittymään ja pankin tilinpäätös yhdistellään Säästöpankkiryhmän yhdisteltyyn tilinpäätökseen.

Säästöpankkiryhmä on Suomen vanhin pankkiryhmä, joka koostuu Säästöpankkien yhteenliittymän muodostaneista Säästöpankeista, Keskusyhteisönä toimivasta Säästöpankkiliitosta sekä pankkien yhdessä omistamista tytär- ja osakkuusyhtiöistä. Säästöpankit ovat itsenäisiä alueellisia ja paikallisia pankkeja. Yhdessä Säästöpankit muodostavat pankkiryhmän, jossa yhdistyvät paikallisuus ja valtakunnallisuus. Säästöpankkien perustehtävä on edistää säästäväisyyttä ja asiakkaidensa taloudellista hyvinvointia lähellä asiakasta. Säästöpankit keskittyvät vähittäispankkitoimintaan, erityisesti päivittäisasiointiin, säästämisen ja sijoittamisen sekä lainaamisen palveluihin. Tuote- ja palveluvalikoimaa täydentävät Säästöpankkiryhmään kuuluvien tuoteyhtiöiden kanssa tuotettavat muut finanssialan palvelut ja tuotteet. Jäsensäästöpankkien omistamat tuote- ja palveluyhtiöt tukevat ja edistävät Säästöpankkiryhmän liiketoimintaa joko vastuullaan olevien tuotteiden tai keskitetyn palvelutuotannon kautta. Ryhmän merkittävimmät tuoteyhtiöt ovat Säästöpankkien Keskuspankki Suomi Oyj, Sp-Kiinnitysluottopankki Oyj, Sp-Henkivakuutus Oy, Sp-Rahastoyhtiö Oy, Säästöpankkipalvelut Oy sekä Sp-Koti Oy.

Säästöpankkien yhteenliittymään kuuluvat yhteisöt muodostavat yhteenliittymästä annetussa laissa määritellyn taloudellisen kokonaisuuden, jossa Säästöpankkiliitto osk ja sen jäsenluottolaitokset vastaavat viime kädessä yhteisvastuullisesti toistensa veloista ja sitoumuksista. Säästöpankkien yhteenliittymän muodostavat yhteenliittymän keskusyhteisönä toimiva Säästöpankkiliitto osk, 23 säästöpankkia, Säästöpankkien Keskuspankki Suomi Oyj ja Sp-Kiinnitysluottopankki Oyj sekä edellä mainittujen konsolidointiryhmiin kuuluvat yritykset, Säästöpankkipalvelut Oy ja Sp-Rahastoyhtiö Oy.

Säästöpankkiryhmän laajuus eroaa Säästöpankkien yhteenliittymän laajuudesta siinä, että Säästöpankkiryhmään kuuluu myös muita yhteisöjä kuin luotto- ja rahoituslaitoksia tai palveluyrityksiä. Näistä merkittävimmät ovat Sp-Henkivakuutus Oy ja Sp-Koti Oy. Säästöpankkiliitto osk toimii koko Säästöpankkiryhmän ryhmäohjauksesta ja valvonnasta vastaavana keskusyhteisönä. Säästöpankkiryhmä ei muodosta kirjanpitolaissa määriteltyä konsernia eikä luottolaitostoinnista annetussa laissa määriteltyä konsolidointiryhmää, sillä Säästöpankkiliitto osk:lla ja sen jäsenpankeilla ei ole toisiinsa nähden yleisten konsernilaskentaperiaatteiden tarkoittamaa määräysvaltaa. Tämän vuoksi Säästöpankkiryhmälle ei voida määritellä emoyhtiötä.

Laissa talletuspankkien yhteenliittymästä säädetään, että Säästöpankkien yhteenliittymän keskusyhteisön Säästöpankkiliitto osk:n on laadittava Säästöpankkiryhmän yhdistelty tilinpäätös. Yhdistelty tilinpäätös on laadittava keskusyhteisö Säästöpankkiliitto osk:n ja sen jäsenluottolaitosten tilinpäätösten tai konsernitilinpäätösten yhdistelmänä. Yhdistelty tilinpäätös käsittää myös sellaiset yhteisöt, joissa edellä tarkoitetuilla yhteisöillä yhdessä on kirjanpitolaissa tarkoitettu määräysvalta. Säästöpankkiliitto osk:n hallitus on vastuussa tilinpäätöksen laatimisesta. Tilinpäätös laaditaan Säästöpankkiryhmän muodostamasta taloudellisesta kokonaisuudesta. Yhdisteltyä tilinpäätöstä varten Säästöpankkiryhmässä sovelletaan yhtenäisiä tilinpäätösperiaatteita. Jäljennös Säästöpankkiryhmän tilinpäätöksestä on saatavissa osoitteesta www.saastopankki.fi tai Säästöpankkiliiton toimitiloista käyntiosoitteesta Teollisuuskatu 33, 00510 Helsinki.

Pankit laativat erillistilinpäätöksensä kirjanpito- ja luottolaitoslain säännösten, valtiovarainministeriön luottolaitoksen tilinpäätöksestä ja konsernitilinpäätöksestä antaman asetuksen (698/2014) sekä Finanssivalvonnan Määräykset ja ohjeet 2/2016 Rahoitussektorin kirjanpito, tilinpäätös ja toimintakertomus mukaisesti.

Rahoitusinstrumentit

IFRS 9 standardi korvasi aiemmin voimassa olleen IAS 39 standardin kokonaisuudessaan 1.1.2018 alkaen. IFRS 9:n käyttöönotto on vaikuttanut merkittävästi Nooa Säästöpankin tilinpäätöksen laatimisperiaatteisiin rahoitusvarojen ja -velkojen luokittelun ja arvostamisen sekä rahoitusvarojen arvonalentumisen osalta. Liitetietojen vertailulukuja ei ole päivitetty IFRS 9:n käyttöönoton seurauksena standardin siirtymäsäännösten mukaisesti, ja liitetiedot eivät näin ollen ole täysin vertailukelpoisia edellisen vuoden vastaavien tietojen kanssa. IFRS 9:n käyttöönoton vaikutukset 1 645 tuhatta euroa kirjattiin suoraan edellisten tilikausien voittovaroihin ja -1 746 tuhatta euroa käyvän arvon rahaston siirtymävaiheen 1.1.2018 avaavaan taseeseen.

Oman pääoman täsmäytys IAS 39:n ja IFRS 9:n välillä

	31.12.2017	Muutos	1.1.2018
Käyvän arvon rahasto	3 137		
<i>Uudelleenarvostus</i>			
Odotettavissa olevat luottotappiot		176	
<i>Yhteensä</i>			176
<i>Uudelleenluokittelu</i>			
Käyvän arvon rahaston siirto		-2 358	
<i>Yhteensä</i>			-2 358
Laskennallisen veron muutos		436	
Käyvän arvon rahasto yhteensä	3 137	-1 746	1 392
Edellisten tilikausien voitto (-tappio)	95		
<i>Uudelleenarvostus</i>			
Arvonalentumisten purku 31.12.2017		2 458	
Odotettavissa olevat luottotappiot		-2 760	
<i>Yhteensä</i>			-302
<i>Uudelleenluokittelu</i>			
Käyvän arvon rahaston siirto		2 358	
<i>Yhteensä</i>			2 358
Laskennallisen veron muutos		-411	
Edellisten tilikausien voitto (-tappio)	95	1 645	1 740
Oma pääoma yhteensä *	47 351	-101	47 250

* Oma pääoma per 1.1.2018 sisältäen myös oman pääoman muut erät. Laskelmassa on kuvattu IFRS 9 -siirtymän vaikutus käyvän arvon rahastoon ja edellisten tilikausien voittoon (-tappioon).

IFRS 9:n standardi toi mukanaan uuden odotettavissa olevien luottotappioiden mallin arvonalentumisten laskemiseen korvaten samalla IAS 39:ssä käytetyn mahdollisen arvonalentumisen periaatteen. Odotettavissa olevan luottotappion määrä lasketaan arvioimalla rahoitusvaroihin liittyvää luottoriskiä ja erityisesti sitä, onko rahoitusvaran luottoriski kasvanut merkittävästi alkuperäisen kirjaamisen jälkeen. Odotettavissa oleva luottotappio (ECL) kirjataan vieraan pääoman ehtoisille instrumenteille, jotka on luokiteltu jaksotettuun hankintamenuun tai käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta, sisältäen myös luottolupaukset, annetut takaukset sekä myyntisaamiset.

Nooa Säästöpankin 1.1.2018 odotettavissa olevat luottotappiot olivat 2 760 tuhatta euroa ja 31.12.2018 1 936 tuhatta euroa. Tilinpäätöksessä 2017 esitettyä siirtymävaiheen odotettavissa olevia luottotappioita on tarkennettu laskentamallin muutoksen johdosta. Tilinpäätöksessä 2017 esitetty 1.1.2018 odotettavissa olevien luottotappioiden vaikutus oli -3 103 tuhatta euroa ja tarkennetun laskentamallin jälkeen -2 760 tuhatta euroa. Laskentamallin tarkennuksen johtuva muutos oli 343 tuhatta euroa odotettavissa olevia luottotappiota pienentävä esitettyyn avaavaan taseeseen 1.1.2018.

Päätettäessä rahoitusvaran luokittelusta ja arvostamisesta IFRS 9:n mukaisesti huomioidaan kaikkien rahoitusvarojen kohdalla, pois lukien oman pääoman ehtoiset instrumentit ja johdannaiset, sekä käytössä olevia liiketoimintamalleja rahoitusvarojen hallinnointiin, että instrumentin sopimukseen perustuvien kassavirtojen luonnetta. Luokittelu ja arvostaminen on kuvattu tarkemmin edempänä kohdassa *Rahoitusvarojen luokittelu ja luokittelun määrittely*. Rahoitusvarojen luokitteluun liittyen IAS 39:n mukaiset luokat, (käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat, myytävissä olevat, eräpäivään asti pidettävät sekä lainat ja muut saamiset) on korvattu IFRS 9:n mukaisilla luokilla:

- Jaksotettu hankintameno (AC)
- Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta (käyvän arvon rahasto) (FVOCI)
- Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat (FVTPL)

Nooa Säästöpankin odotettavissa olevat luottotappiot rahoitusvaraluokittain:

	Pääomat	Odotettavissa olevat luottotappiot (ECL)	Pääomat	Odotettavissa olevat luottotappiot (ECL)
	1.1.2018	1.1.2018	31.12.2018	31.12.2018
Jaksotettu hankintameno (AC)	646 318	2 584	745 724	1 797
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta (käyvän arvon rahasto) (FVOCI)	78 450	176	69 193	139
Yhteensä	724 767	2 760	814 917	1 936

Rahoitusvarojen luokittelu ja arvostaminen IAS 39:n ja IFRS 9:n mukaisesti 1.1.2018 tilanteesta:

Tuhatta euroa	Luokittelu IAS 39	Luokittelu IFRS 9	Kirjanpitoarvo IAS 39	Kirjanpitoarvo IFRS 9
			31.12.2017	1.1.2018
Käteiset varat	Lainat ja muut saamiset	Jaksotettu hankintameno	469	469

Lainat ja saamiset luottolaitoksilta	Lainat ja muut saamiset	Jaksotettu hankintameno	195 030	194 978
Lainat ja saamiset yleisöltä	Lainat ja muut saamiset	Jaksotettu hankintameno	419 790	419 851
Johdannaisinstrumentit	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti	7 496	7 496
Sijoitukset				
	Myytävissä olevat rahoitusvarat	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti	24 960	24 960
	Myytävissä olevat rahoitusvarat	Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta	99 746	99 746
	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti	6 402	6 402

Rahoitusvelkojen luokitteluun ei ole IFRS 9:n myötä tullut merkittävää muutosta, jolla olisi vaikutusta Säästöpankkiryhmään.

Rahoitusvarojen siltalaskelma IAS 39:n ja IFRS 9:n välillä kirjanpitoarvoin esitettynä:

Rahoitusvarat (tuhatta euroa)	IAS 39 Kirjanpitoarvo 31.12.2017	Uudelleenluokittelu	Uudelleenarvostus	IFRS 9 kirjanpitoarvo 1.1.2018
Jaksotettu hankintameno				
Käteiset varat				
Tase 31.12.2017	469			
Tase 1.1.2018				469
Lainat ja saamiset luottolaitoksilta				
Tase 31.12.2017	195 030			
Uudelleenarvostus			-52	
Tase 1.1.2018			-52	194 978
Lainat ja saamiset yleisöltä				
Tase 31.12.2017	419 790			
Uudelleenarvostus			61	
Tase 1.1.2018			61	419 851
Jaksotettu hankintameno yhteensä				
Myytävissä olevat rahoitusvarat				
Sijoitukset				
Tase 31.12.2017				

Luokittelu - Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta (oman pääoman ehtoiset)				
Luokittelu - Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta (vieraan pääoman ehtoiset)				
Luokittelu - Käypään arvoon tulosvaikutteisesti				
Tase 1.1.2018				
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta (vieraan pääoman ehtoiset)				
Sijoitukset				
Luokittelu - myytävissä olevista rahoitusvaroista				
Tase 1.1.2018				

Rahoitusvarat (tuhatta euroa)	IAS 39 Kirjanpitoarvo 31.12.2017	Uudelleenluokittelu	Uudelleenarvostus	IFRS 9 kirjanpitoarvo 1.1.2018
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta (oman pääoman ehtoiset)				
Sijoitukset				
Luokittelu - myytävissä olevista rahoitusvaroista				
Tase 1.1.2018				
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta yhteensä				
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti				
Johdannaisinstrumentit				
Tase 31.12.2017				
Luokittelu - myytävissä olevista rahoitusvaroista				
Tase 1.1.2018				
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti yhteensä				

Suojauslaskennan osalta on valittu siirtymäsäännösten mukaisesti sovellettavan IFRS 9:n vaatimuksia suojauslaskennassa vain yleisen suojauslaskennan osalta, portfoliosuojauksen osalta jatketaan IAS 39:n mukaista soveltamista.

Rahoitusvarat ja -velat

Alkuperäinen kirjaaminen

Rahoitusvaroihin tai velkoihin kuuluva erä kirjataan taseeseen silloin ja vain silloin, kun yhteisöstä tulee instrumentin sopimusehtojen osapuoli. Rahoitusvarojen selvityspäiväkäytännön mukaisesti Nooa Säästöpankissa tällaiset ostot ja myynnit merkitään taseeseen tai kirjataan pois taseesta kaupantekopäivän mukaisesti.

Alkuperäisen arvostamisen yhteydessä rahoitusvaroihin tai –velkoihin kuuluva erä arvostetaan käypään arvoon, ja jos kyseessä on muu kuin käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattava rahoitusvaroihin kuuluva erä tai rahoitusvelka, siihen lisätään tai siitä vähennetään hankkimisesta tai liikkeeseenlaskusta välittömästi johtuvat transaktiomenot. Nämä transaktiomenot kirjataan tulosvaikutteisesti. Heti alkuperäisen kirjaamisen jälkeen käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta ja jaksotettuun hankintamenuon arvostettaville rahoitusvaroille kirjataan odotetavissa oleva luottotappio (ECL), minkä seurauksena kirjanpidollinen tappio kirjataan tulosvaikutteisesti lainan alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä.

Rahoitusvarojen luokittelu ja luokittelun määrittely

Liiketoimintamallin arviointi

Nooa Säästöpankissa määritetään liiketoimintamalli niin, että se parhaiten heijastaa sitä periaatetta, kuinka rahoitusvarojen ryhmiä hallinnoidaan tavoitellun liiketoiminnallisen periaatteen mukaisesti.

Liiketoimintamallilla tarkoitetaan sitä, kuinka pankki hallinnoi rahoitusvarojaan rahavirtojen keräytämiseksi. Toisin sanoen liiketoimintamalli ratkaisee, syntyvätkö rahavirrat sopimukseen perustuvien rahavirtojen keräämisestä, rahoitusvarojen myynnistä vai näistä molemmista. Tämän vuoksi tätä arviointia ei tehdä sellaisten skenaarioiden perusteella, joiden yhteisö ei kohtuudella odota toteutuvan, kuten ns. "kauhuskenaarioiden" tai "stressiskenaarioiden" perusteella. Jos rahavirrat realisoituvat tavalla, joka poikkeaa yhteisöllä sen liiketoimintamallin arviointiajankohdasta olleista odotuksista, tästä ei aiheudu yhteisön tilinpäätökseen aiempia kausia koskevaa virhettä eikä tämä myöskään muuta jäljellä olevien kyseisen liiketoimintamallin mukaisesti pidettävien rahoitusvarojen luokittelua, kunhan yhteisö on ottanut huomioon kaiken merkityksellisen informaation, joka on ollut saatavilla aikana, jolloin se on tehnyt liiketoimintamallin arvioinnin.

Rahavirtakriteerien arviointi

Liiketoimintamallin määrittämisen jälkeen tulee arvioida rahoitusvaroihin kuuluvan erän sopimukseen perustuvat rahavirtaominaisuudet, joiden perusteella voidaan tehdä päätös rahoitusvaran luokittelusta.

Rahavirtakriteerien testauksessa pääomalla tarkoitetaan rahoitusvaroihin kuuluvan erän käypää arvoa alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä, joka voi muuttua sopimuksen juoksuaikana. Sopimukseen liittyvä korko sisältää korvauksen rahan aika-arvosta, tiettyinä ajanjaksona jäljellä olevaan pääomamäärään liittyvästä luottoriskistä ja muista perustyyppiseen lainanottoon liittyvistä riskeistä ja menoista sekä voittomarginaalin.

Rahavirtakriteereitä arvioidessa käydään läpi, ovatko sopimukseen perustuvat rahavirrat yksinomaan pääoman ja jäljellä olevan pääomamäärän koron maksua, esim. korko sisältää vain korvauksen rahan aika-arvosta, luottoriskistä ja muista lainaamiselle tyypillisistä riskeistä. Mikäli sopimusehdot sisältävät sellaisia tekijöitä, joita ei voida pitää lainaamiselle tyypillisinä ehtoina, luokitellaan rahoitusvara käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavaksi.

Nooa Säästöpankilla on käytössä seuraavat IFRS 9:n mukaiset rahoitusvarojen luokat:

- Jaksotettu hankintameno (AC)
- Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta (käyvän arvon rahasto) (FVOCI)

- Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat (FVTPL)

Jaksotettu hankintameno

Rahoitusvaroihin kuuluva erä arvostetaan jaksotettuun hankintamenuun, jos molemmat seuraavista ehdoista täyttyvät:

- rahoitusvaroihin kuuluvaa erää pidetään hallussa sellaisen liiketoimintamallin mukaisesti, jonka tavoitteena on rahoitusvarojen hallussapito sopimukseen perustuvien rahavirtojen keräämiseksi ja
- rahoitusvaroihin kuuluvan erän sopimusehdoissa määrätään tiettyinä ajankohtina toteutuvista rahavirroista, jotka ovat yksinomaan pääoman ja jäljellä olevan pääomamäärän koron maksua.

Myynnit luokasta jaksotettu hankintameno:

Rahoitusvaroja, joita pidetään hallussa sellaisen liiketoimintamallin mukaisesti, jonka tavoitteena on rahoitusvarojen hallussapito sopimukseen perustuvien rahavirtojen keräämiseksi, hallinnoidaan rahavirtojen realisoimiseksi keräämällä sopimukseen perustuvia maksuja instrumentin voimassaoloaikana. Toisin sanoen yhteisö hallinnoi salkkuun sisältyviä varoja kerätäkseen nämä tietyt sopimukseen perustuvat rahavirrat (sen sijaan että se hallinnoisi salkun kokonaistuottoa, joka saadaan sekä varojen hallussapidosta, että niiden myynnistä). Ratkaistaessa, toteutuuko rahavirtojen realisointi keräämällä rahoitusvarojen sopimukseen perustuvat rahavirrat, on otettava huomioon aiemmillä kausilla toteutuneiden myyntien toteutumistiheys, arvo ja ajoitus, näihin myynteihin johtaneet syyt sekä odotukset tulevasta myyntitoiminnasta.

Käypään arvoon muiden laajan tuloksen kautta arvostettavat

Rahoitusvaroihin kuuluva erä on arvostettava käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta, jos molemmat seuraavat ehdot täyttyvät:

- rahoitusvaroihin kuuluvaa erää pidetään hallussa sellaisen liiketoimintamallin mukaisesti, jonka tavoite saavutetaan sekä keräämällä sopimukseen perustuvia rahavirtoja, että myymällä rahoitusvaroja ja
- rahoitusvaroihin kuuluvan erän sopimusehdoissa määrätään tiettyinä ajankohtina toteutuvista rahavirroista, jotka koostuvat yksinomaan koronmaksuista ja pääoman takaisinmaksuista

Pankissa voidaan tehdä päätös, jonka mukaan oman pääoman ehtoiset sijoitusten kirjauspaijaksi valitaan alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä peruuttamattomasti arvostaminen käypään arvon muiden laajan tuloksen erien kautta. Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien - luokkaan kirjatut oman pääoman ehtoiset rahoitusvarat arvostetaan kirjanpidossa käypään arvoon ja arvon muutos kirjataan laskennallisella verolla vähennettynä laajaan tuloslaskelmaan. Oman pääoman ehtoisestä sijoituksesta saatavat osingot kirjataan tulosvaikutteisesti, kun oikeus maksuun saadaan, osakkeesta saatavat pääomanpalautukset kirjataan laajaan tuloslaskelmaan.

Velkainstrumenttien osalta arvostus kirjanpidossa tehdään käypään arvoon ja arvon muutos kirjataan laskennallisella verolla ja odotettavissa olevalla luottotappiolla vähennettynä laajaan tuloslaskelmaan.

Rahoitusvarasta luovuttaessa tai myytäessä saatu voitto tai tappio käypään arvoon laajan tuloksen kautta arvostettaessa kirjataan velkainstrumenttien osalta tulosvaikutteisesti. Oman pääoman ehtoisten instrumenttien osalta käyvän arvon rahastoon kertynyttä realisoitumatonta voit-

toa tai tappiota ei siirretä tulosvaikutteiseksi missään vaiheessa vaan kirjaus tehdään oman pääoman sisällä edellisten tilikausien voittovaroihin.

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavat rahoitusvarat

Kaikki sellaiset erät, jotka eivät ole jaksotettuun hankintamenuun tai käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavia, kuuluvat käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviksi. Rahoitusvara voidaan alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä kuitenkin nimenomaisesti luokitella peruuttamattomasti käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavaksi, jos näin toimimalla poistetaan arvostamiseen tai kirjaamiseen liittyvä epäjohdonmukaisuus tai vähennetään merkittävästi tällaista epäjohdonmukaisuutta, joka muutoin aiheutuisi varojen tai velkojen arvostamisesta tai niistä johtuvien voittojen tai tappioiden kirjaamisesta erilaisilla perusteilla

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti luokitellaan myös sellaiset vieraan pääoman ehtoiset sijoitukset, joissa kassavirtakriteereiden ei voida katsoa täyttyvän. Rahavirtakriteerit arvioidaan pankissa instrumenttikohtaisesti, sen määrittämiseksi onko kyseisen erän sopimusehdoissa määritettyä tiettyinä ajankohtina toistuvia rahavirtoja, jotka ovat yksinomaan pääoman ja jäljellä olevan koron maksua.

Rahoitusvarojen luokittelun muutokset

Rahoitusvara kirjataan alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä johonkin kolmesta arvostusluokasta. Vieraan pääoman ehtoisten sijoitusten uudelleen luokittelu tehdään vain ja ainoastaan silloin, kun Nooa Säästöpankissa muutetaan rahoitusvarojen hallinnoinnissa noudatettuja liiketoimintamalleja. Tällaisten muutosten odotetaan olevan pankissa erittäin harvinaisia.

Sopimukseen perustuvien rahavirtojen muuttuminen

Kun rahoitusvaroihin kuuluvan erän sopimukseen perustuvat rahavirrat neuvotellaan uudelleen, tai niihin tehdään muutoin muutoksia ja tämä uudelleen neuvottelu tai muutosten tekeminen ei johda kyseisen rahoitusvaroihin kuuluvan erän kirjaamiseen pois taseesta IFRS 9:n mukaisesti, yhteisön on laskettava rahoitusvaroihin kuuluvan erän bruttomääräinen kirjanpitoarvo uudelleen ja kirjattava tehdystä muutoksesta aiheutuva voitto tai tappio tulosvaikutteisesti.

Rahoitusvarojen ja -velkojen kirjaaminen pois taseesta

Rahoitusvara kirjataan pois taseesta, kun sopimukseen perustuvat oikeudet rahoitusvaraan kuuluvan erän rahavirtoihin lakkaa olemasta voimassa tai mikäli erä siirretään toiselle osapuolelle näin täyttäen taseesta poiskirjaamisen edellytykset.

Rahoitusvaroihin kuuluva erä on siirretty toiselle osapuolelle siinä ja vain siinä tapauksessa, että pankki joko:

- siirtää sopimukseen perustuvat oikeudet rahoitusvaroihin kuuluvan erän rahavirtojen saamiseen toiselle osapuolelle; tai
- pitää itsellään sopimukseen perustuvat oikeudet rahoitusvaroihin kuuluvan erän rahavirtojen saamiseen mutta ottaa vastatakseen sopimukseen perustuvan velvollisuuden maksaa kyseiset rahavirrat yhdelle tai useammalle vastaanottajalle ”läpikulku”-järjestelyllä. Sopimusta voidaan pitää ”läpikulku”-järjestelynä kun:
 - Velvollisuutta maksaa lopulliselle saajalle ei ole, mikäli ei saada kerättyä vastaavia määriä alkuperäisestä omaisuuserästä
 - Alkuperäisen omaisuuserän myynti tai panttaaminen on siirtosopimuksella estetty

Siirrettäessä rahoitusvaroihin kuuluva erä toiselle osapuolelle, taseesta poiskirjaamisen edellytykset täyttyvät vain kun:

- Omistamiseen liittyvät merkittävät riskit ja edut on siirretty toiselle osapuolelle; tai
- Omistamiseen liittyviä merkittäviä riskejä ja etuja ei ole siirretty toiselle osapuolelle tai pitänyt näitä itsellään, mutta määräysvalta on siirretty.

Rahoitusvelka kirjataan pois taseesta silloin ja vain silloin, kun velka on lakannut olemasta olemassa, toisin sanoen peruutettu, kun sopimuksessa yksilöity velvoite on täytetty tai kumottu tai sen voimassaolo on lakannut. Jos jo lainanottajana ja lainanantajana olevien osapuolten välillä vaihdetaan vieraan pääoman ehtoisia instrumentteja, joiden ehdot poikkeavat huomattavasti toisistaan, vaihtoa on käsiteltävä alkuperäisen rahoitusvelan kuoletuksena ja uuden rahoitusvelan kirjaamisena. Ero kirjanpitoarvon ja maksetun vastikkeen välillä kirjataan tulosvaikutteisesti.

Käyvän arvon määrittäminen

Käypä arvo on se hinta, joka saataisiin omaisuuserän myynnistä tai maksettaisiin velan siirtämisestä markkinaosapuolten välillä arvostuspäivänä toteutuvassa tavanmukaisessa liiketoimessa.

Rahoitusinstrumentin käypä arvo määritellään joko toimivilta markkinoilta saatavien hintanoteerauksien avulla tai jos toimivia markkinoita ei ole, omia arvostusmenetelmiä käyttäen. Markkinoiden katsotaan olevat toimivat, jos hintanoteerauksia on helposti ja säännönmukaisesti saatavissa ja ne kuvastavat todellisia ja säännönmukaisesti toistuvia, toisistaan riippumattomien osapuolten välisiä markkinatransaktioita. Rahoitusvarojen noteerattuna markkinahintana käytetään sen hetkistä ostokurssia. Mikäli markkinoilla on vakiintunut arvostuskäytäntö rahoitusinstrumentille, jolle ei saada suoraan markkinahintaa, niin käypä arvo perustuu markkinoilla yleisesti käytettyyn markkinahinnan laskentamalliin ja mallin käyttämien syöttötietojen markkinanoteerauksiin.

Mikäli arvostuskäytäntö ei ole markkinoilla vakiintunut, käytetään markkina-arvon määrittämisessä asianomaiselle tuotteelle laadittua omaa arvostusmallia. Arvostusmallit pohjautuvat yleisesti käytettyihin laskentamenetelmiin ja ne kattavat kaikki ne osatekijät, jotka markkinaosapuolet ottaisivat huomioon hintaa asettaessaan. Arvostushintoina käytetään markkinatransaktioiden hintoja, diskontattujen rahavirtojen menetelmää sekä toisen olennaisilta osin samanlaisen instrumentin tilinpäätöshetken käypää arvoa. Arvostusmenetelmissä otetaan huomioon arvio luottoriskistä, käytettävistä diskonttauskoroista, ennenaikaisen takaisinmaksun mahdollisuudesta ja muista sellaisista tekijöistä, jotka vaikuttavat rahoitusinstrumentin käyvän arvon määrittämiseen luotettavasti.

Rahoitusinstrumenttien käyvät arvot jaetaan kolmeen hierarkiatasoon sen mukaan, miten käypä arvo on määritelty:

- täysin samanlaisille varoille tai veloille toimivilla markkinoilla noteeratut käyvät arvot (taso 1)
- käyvät arvot, jotka on määritetty käyttäen syöttötietoina muita kuin tason 1 noteerattuja hintoja, jotka ovat todennettavissa varoille tai veloille, joko suoraan (esim. hintoina) tai välillisesti (esim. johdettuina hinnoista) (taso 2)
- käyvät arvot, jotka on määritetty käyttäen varoille tai veloille syöttötietoja, jotka eivät olennaisilta osin perustu todennettavissa oleviin markkinahintoihin (taso 3).

Se käypien arvojen hierarkian taso, jolle tietty käypään arvoon arvostettava erä kokonaisuudessaan luokitellaan, määritetään koko kyseisen käypään arvoon arvostetun erän kannalta merkittävän alimmalla tasolla olevan syöttötiedon perusteella. Syöttötiedon merkittävyys arvioidaan kyseisen käypään arvoon arvostettavan erän suhteen kokonaisuudessaan.

Arvonalentuminen

IFRS 9:n mukaiset arvonalentumisvaatimukset perustuvat odotettujen luottotappioiden malliin ja poikkeavat aiemmasta mallista, joka perustuu toteutuneiden luottotappioiden malliin. Odotettavissa olevien luottotappioiden laskentaan sisältyvät jaksotettuun hankintamenoan arvostetut rahoitusvarat, muun laajan tuloksen kautta käypään arvoon arvostettavat rahoitusvarat, vieraan pääoman ehtoiset rahoitusvarat, lainasaamiset sekä takaukset ja luottositoumukset. Odotettavissa olevia luottotappioita ei lasketa osakkeista ja osuuksista eikä käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostetuista rahoitusvaroista.

Arvonalentumisia arvioidaan kahdella tavalla. Lähtökohtaisesti odotettavissa olevat luottotappiot kirjataan arvioiden maksukyvyttömyyden todennäköisyyttä seuraavan 12 kuukauden ajalta tai vaihtoehtoisesti perustuen odotettavissa olevien luottotappioiden määrään koko elinkaaren ajalta.

Nooa Säästöpankissa odotettavissa olevien luottotappioiden (Expected Credit Loss eli ECL) laskenta tehdään vähäriskisille luotoille Loss Rate –mallilla ($ECL = \text{Loss Rate} * EAD$). Vähäriskisiä vastapuolia ovat julkisen sektori, rahoituslaitokset ja valtion takaamat opintolainat. Muille luotoille ja arvopapereille laskenta tehdään PD/LGD –mallilla ($ECL = PD * LGD * EAD$).

Loss Rate –mallin komponentit:

- Loss rate % eli laskennassa käytetään vastapuolille omia vakioituja prosentteja. Määräytyy vastapuolen sektorikoodin perusteella.
- EAD eli vastuun määrä on vuositason keskiarvo, joka tulevien lyhennysten vuoksi on yleensä pienempi kuin sopimuksen saldo.
- Vaihevalinta on lähtökohtaisesti 1.

PD/LGD –mallissa käytettävät komponentit:

- EAD (Exposure At Default) eli vastuun määrä maksukyvyttömyyshetkellä. Määrässä huomioidaan sopimus- ja vuositasolle lasketut lyhennykset ja ennaikaiset takaisinmaksut niille tuotteille, joille ennaikainen takaisinmaksu on mallinnettu. Taseen ulkopuolisten erien katsotaan pysyvän vakiona sopimuksen elinkaaren loppuun asti. Luoton nostamaton osuus huomioidaan laskelmissa täysimääräisenä.
- PD % (Probability of Default) eli maksuhäiriötodennäköisyys perustuu ulkoisiin ja sisäisiin luottoluokituksiin.
- LGD % (Loss Given Default) eli arvioitu tappion määrä maksukyvyttömyyshetkellä huomioi sopimuksen käytettävissä olevat vakuudet.

Odotettavissa olevia luottotappioita (ECL) laskettaessa sopimukset luokitellaan Nooa Säästöpankki Oy:ssä kolmeen vaiheeseen luottoriskin muuttuessa ensimmäisestä kirjaamiskerrasta. Saaminen voi liikkua eri vaiheiden välillä luottokelpoisuuden mukaan:

Vaihe 1: 12-kuukauden ECL

- Jos luottoriski ei ole luoton myöntämisen jälkeen merkittävästi kasvanut, lasketaan odotettavissa olevat luottotappiot maksukyvyttömyystilaan joutumattomista saamisista perustuen 12 kuukauden odotettavissa olevaan luottotappioon.

Vaihe 2: Elinkaaren aikainen ECL – ei vakavia maksuhäiriöitä

- Jos luottoriski on luoton myöntämisen jälkeen kasvanut merkittävästi, arvonalentumiset lasketaan maksukyvyttömyystilaan joutumattomista saamisista perustuen luoton elinkaaren aikana odotettavissa olevaan luottotappioon.

Vaihe 3: Elinkaaren aikainen ECL – vakavia maksuhäiriöitä

- Jos sopimukselle tulee vakavia häiriöitä, arvonalentumiset kirjataan perustuen luoton elinkaaren aikana odotettavissa olevaan luottotappioon. Vaiheeseen 3 kuuluvat saamiset, joihin liittyy yksi tai useampi toteutunut haitallinen rahavirtoihin vaikuttava tapahtuma.

Toteutunut tappio: Vähennetään taseesta eikä tappioksi kirjattu osuus luotosta tule enää mukaan odotettujen tappioiden laskentaan.

Vaihevalinnassa raportointihetken tilannetta verrataan aina sopimuksen alkamis- tai hankkimishetken tilanteeseen. Arvioitaessa luottoriskin mahdollista muutosta otetaan huomioon kaikki asiaan kuuluvat ja käytettävissä olevat tiedot jotka ovat saatavilla ilman kohtuutonta työpanosta ja kustannuksia. Sopimuksen luottoriski on kasvanut merkittävästi (sopimus siirtyy vaiheesta 1 vaiheeseen 2) kun sopimuksella on mm. yli 30 päivän maksuviive, sopimuksen PD kasvaa joko 2,50 –kertaiseksi tai 10 %-yksikköä tai sopimukselle on tehty lainanhoitajousto (performing). Sopimus siirtyy vaiheeseen 3 kun sopimuksella on havaittu vakavia maksuhäiriöitä eli sopimuksen tai asiakkaan luottoluokka on D, sopimuksella on yli 90 päivän maksuviive, sopimukselle on tehty (non performing) lainanhoitajousto tai sopimukselle on hakemushetkellä kirjattu lainanhoitajoustomerkinä. ECL-laskennassa käytetään samaa maksukyvyttömyyden (default) määrittelmää, joka pankilla on käytössä luotonantosäännöissä. Sopimus voi palautua paremmalle vaiheelle täytettyään kyseisen vaiheen kriteerit pankin määrittämän ajan (ns. Probation period).

Laskennassa huomioidaan rahan aika-arvo diskonttaamalla sopimukselle laskettava odotettavissa oleva luottotappio. Efektiviisena korkona pidetään sopimuksen korkoa ja se lasketaan vaiheille 1 ja 2 bruttokirjanpitoarvolle ja vaiheessa 3 alentuneelle kirjatulle arvolle raportointipäivälle.

Jokaiselle sopimukselle lasketaan neljä eri skenaariota Säästöpankkiryhmän pääekonomistin luomien talouden tilojen avulla. Skenaariot ovat perusskenaario 50%, lievä taantuma 8%, syvä taantuma 2% ja optimistinen skenaario 40%. Näistä lasketaan kirjanpitoon siirrettävä määrä painottamalla eri skenaarioita painokertoimilla.

Odotetut luottotappiot kirjataan arvonalentumisina tuloslaskelman erään Odotettavissa olevat luottotappiot jaksettuun hankintamenuun kirjattavista rahoitusvaroista. Samaan tuloslaskelman erään kirjataan myös lopulliset luottotappiot.

Suojauslaskenta ja johdannaissopimukset

Yleisen suojauslaskennan piirissä olevien suojaussuhteiden (rahavirran suojaus ja käyvän arvon suojaus) osalta Nooa Säästöpankki on siirtynyt soveltamaan IFRS 9:n standardia ja makrosuojauksen osalta jatketaan IAS 39:n mukaista suojauslaskentaa makrosuojauksesta tulevan lisäosan soveltamiseen asti.

Johdannaissopimukset arvostetaan tilinpäätöksessä käypään arvoon sopimuksen solmimisesta lähtien ja arvomuutokset kirjataan taseeseen ja tuloslaskelmaan tai muihin laajan tuloksen eriin.

Nooa Säästöpankki suojaa korkoriskiään sekä käyvän arvon että rahavirran muutoksilta ja soveltaa suojaussuhteisiin suojauslaskentaa. Käyvän arvon suojauksen kohteena on kiinteäkor-

koinen ottolainaus ja rahavirran suojauksen kohteena vaihtuvakorkoisen antolainauksen tuleva korkovirta. Pankissa sovelletaan Euroopan Unionin hyväksymää IAS 39 suojauslaskennan niin kutsuttua ”carve out” – mallia, joka mahdollistaa sen, että johdannaisia tai niiden osia voidaan yhdistää ja käyttää suojausinstrumentteina. Pankissa EU:n carve out-mallia sovelletaan kiinteäkorkoiseen ottolainaukseen. Tavoitteena on vakauttaa korkokatetta ja neutralisoida varojen ja velkojen mahdollinen käyvän arvon muutos.

Käypää arvoa suojaavien johdannaisten käyvän arvon muutos kirjataan tuloslaskelmassa erään ”Suojauslaskennan nettotulos”. Käypää arvoa suojattaessa myös suojattava kohde on suojausajan arvostettu käypään arvoon, vaikka se muuten arvostettaisiin jaksotettuun hankintameroon. Suojattavan kohteen käyvän arvon muutos on kirjattu taseessa kyseisen tase-erän oikaisuksi ja tuloslaskelmassa erään ” Suojauslaskennan nettotulos”. Suojaavien johdannaisten korot esitetään korkotuottoina ja –kuluina niiden luonteen mukaisesti.

Rahavirtaa suojaavien johdannaisten käyvän arvon muutoksen tehokas osuus kirjataan laskennallisilla veroilla oikaistuna omassa pääomassa olevaan käyvän arvon rahastoon. Käyvän arvon muutoksen tehoton osuus kirjataan suoraan tuloslaskelman erään ”Arvopaperikaupan ja valuutataitoiminnan nettotuotot”. Kaupankäynnin nettotuottoihin kirjataan myös suojaavina instrumentteina kirjattujen korko-optioiden aika-arvon muutos, koska aika-arvo ei ole osa suojaussuhdetta. Suojaavien johdannaisten korot esitetään korkotuottoina ja –kuluina niiden luonteen mukaisesti.

Suojaavan johdannaisten arvostamisesta käyvän arvon rahastoon kertynyt arvonmuutos kirjataan tulokseen suojatun rahavirran oikaisuksi sitä mukaa, kun suojattu rahavirta kirjataan tulokseen. Rahavirran suojauksessa suojattavaa kohdetta ei arvosteta käypään arvoon.

Suojauslaskennan aloittamisen hetkeltä dokumentoidaan suojattavan kohteen ja suojaavan johdannaisten suojaussuhde, kuten myös riskienhallinnan tavoitteet ja suojaukseen ryhtymisen strategia. Suojaussuhteen tehokkuutta arvioidaan jatkuvalla periaatteella kuitenkin aina vähintään raportointihetkiltä.

Vertailukauden 2017 rahoitusvarat

Luokittelu

Rahoitusvarat on tilinpäätöksessä luokiteltu Finanssivalvonnan määräykset ja ohjeet 2/2016 Rahoitussektorin kirjanpito, tilinpäätös ja toimintakertomus mukaisesti neljään ryhmään arvostamista varten:

- Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat
- Myytävissä olevat rahoitusvarat
- Eräpäivään asti pidettävät sijoitukset
- Lainat ja muut saamiset.

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviin rahoitusvaroihin on luokiteltu yhdistelmäinstrumentit, jotka sisältävät kytketyn johdannaisten, jota ei ole erotettu pääsopimuksesta sekä muut käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat. Lisäksi tähän luokkaan on luokiteltu johdannaiset, jotka on tehty suojaamistarkoituksessa, mutta joihin ei sovelleta suojauslaskentaa

Pankilla ei ole eräpäivään asti pidettäviä sijoituksia.

Lainat ja muut saamiset ryhmään on luokiteltu saamiset, joihin liittyvät maksut ovat kiinteitä tai määritettävissä olevia eikä niitä noteerata julkisesti toimivilla markkinoilla.

Myytävissä oleviin rahoitusvaroihin on luokiteltu rahoitusvarat, joita ei ole luokiteltu edellä kuvattuihin arvostusluokkiin.

Rahoitusvarojen ostot ja myynnit on kirjattu kirjanpitoon kaupantekopäivän mukaisesti ja ne sisältyvät tase-eriin Saamistodistukset ja Osakkeet ja osuudet.

Rahoitusvelat jaetaan kahteen ryhmään arvostamista varten

- Kaupankäyntitarkoituksessa pidettäviin rahoitusvelkoihin
- Muihin rahoitusvelkoihin.

Pankilla ei ole kaupankäyntitarkoituksessa pidettäviä rahoitusvelkoja. Kaikki rahoitusvelat on siten luokiteltu Muihin rahoitusvelkoihin.

Arvostaminen

Rahoitusvarojen ostot ja myynnit kirjataan kaupantekopäivän perusteella.

Rahoitusvarat on merkitty taseeseen joko käypään arvoon tai jaksotettuun hankintamenuon. Johdannaissopimuksia lukuun ottamatta rahoitusvelat on merkitty taseeseen jaksotettuun hankintamenuon.

- Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviin rahoitusvaroihin luokiteltujen erien käyvän arvon muutokset on kirjattu suoraan tuloslaskelman erään Arvopaperikaupan nettotuotot.

Myytavissä olevat rahoitusvarat on arvostettu käypään arvoon. Niiden käyvän arvon muutokset laskennallisilla veroilla oikaistuna on kirjattu omaan pääomaan muodostettuun käyvän arvon rahastoon. Ulkomaan rahan määräisistä eristä johtuvia kurssivoittoja ja -tappioita ei kirjata käyvän arvon rahastoon vaan suoraan tulokseen. Käyvän arvon rahastoon kertynyt arvonmuutos kirjataan tulokseen, kun myytävissä oleviin rahoitusvaroihin kuuluva omaisuuserä myydään tai muuten kirjataan pois taseesta.

Julkisesti noteerattujen osakkeiden käypänä arvona on pidetty vuoden viimeistä ostokurssia. Muiden kuin julkisesti noteerattujen osakkeiden käypänä arvona on pidetty niiden hankintamenuon silloin, kuin käypää arvoa ei ole voitu luotettavasti määrittellä. Saamistodistusten käypänä arvona on pidetty vuoden viimeistä ostokurssia, jos saamistodistuksella on julkinen hintanoteeraus tai sen puuttuessa saatavan pääoma- ja korkovirran markkinakorolla diskontattua nykyarvoa tai arvoa, joka on laskettu muuta yleisesti hyväksytyä arvostusmallia tai –menetelmää käyttäen.

Tytär- ja omistusyhteisyriyten osakkeet ja osuudet on kirjattu hankintamenuon tai arvonalentumistappiolla vähennettyyn hankintamenuon, jos arvonalentumisen on todettu olevan merkittävä tai pitkäaikainen

Arvonalentumistappiot

Lainat ja muut saamiset

Arvonalentumistappioihin on kirjattu arvonalentumiset lainoista ja muista saamisista, kun on ollut objektiivista näyttöä siitä, että lainan tai muun saamisen pääomasta tai koroista ei saada suoritusta eikä saamisen vakuus riitä kattamaan sen määrää. Objektiivisen näytön arviointi perustuu asiakkaan maksukyvyttömyyden ja vakuuden riittävyyden arviointiin. Arvonalentumista kirjattaessa vakuus on arvostettu määrään, joka siitä todennäköisesti odotetaan saatavan realisoitihetkellä. Arvonalentumistappion määrä on määritetty saamisen kirjanpitoarvon ja arvioitujen, saamisesta kerryttävissä olevien tulevien rahavirtojen nykyarvon erotuksena ottaen huomioon vakuuden käypä arvo. Diskonttauskorkona on käytetty saamisen alkuperäistä efektiivistä korkoa.

Lainat ja muut saamiset on luokiteltu ryhmiin, joiden arvonalentumistappioiden tarvetta on arvioitu ryhmäkohtaisesti. Saamisryhmät on luokiteltu samankaltaisten luottoriskiominaisuuksien perusteella, jotta kyettäisiin arvioimaan ryhmäkohtaisten arvonalentumisten tarvetta niistä saamisista, joista ei ole vielä tunnistettu yksittäiseen saamiseen kohdistuvaa arvonalennusperustetta.

Myytävissä olevat rahoitusvarat

Mikäli tilinpäätöspäivänä on havaittu objektiivista näyttöä siitä, että myytävissä oleviin rahoitusvaroihin luokitellun arvopaperin arvo on saattanut alentua, arvopaperille on tehty arvonalentumistarkastelu. Jos tarkastelussa on havaittu arvonalentuneen, esim. liikkeeseenlaskijan luottoriski on kasvanut tai osakkeen arvo on laskenut merkittävästi tai pitkäaikaisesti alle hankintamenon ja pankki arvioi, että se ei saa sijoittamiaan varoja takaisin, käyvän arvonalentumisen rahastoon kertynyt tappio on kirjattu tulosvaikutteisesti erään Myytävissä olevien rahoitusvarojen nettotuotot.

Saamistodistusten osalta arvonalentumistappion määrä on määritetty saamisen kirjanpitoarvon ja arvioitujen, saamisesta kerrytettävissä olevien tulevien rahavirtojen nykyarvon erotuksena. Diskonttauskorona on käytetty saamisen alkuperäistä efektiivistä korkoa. Saamistodistusten arvonalentumistappion peruuntuminen kirjataan tulosvaikutteisesti. Osakkeiden ja osuuksien arvonalentumistappion määrää on arvioitu niiden kirjanpitoarvon ja sen arvonalentumisen, jonka pankki arvioi jäävän saamatta, erotuksena. Osakkeiden tai osuuksien arvonalentumistappiota ei voida peruuttaa tulosvaikutteisesti, vaan arvonalentuminen kirjataan käyvän arvonalentumisen rahastoon.

Johdannaissopimukset ja suojauslaskenta

Johdannaissopimukset on tilinpäätöksessä arvostettu käypään arvoon ja arvonalentumiset on kirjattu taseeseen ja tuloslaskelmaan.

Pankki suojaa korkoriskiään sekä käyvän arvonalentumisen että rahavirran muutoksilta ja soveltaa niihin suojauslaskentaa. Käyvän arvonalentumisen suojauksen kohteena on kiinteäkorkoinen ottolainaus ja rahavirran suojauksen kohteena vaihtuvakorkoisen antolainauksen tuleva korkovirta.

Käypää arvoa suojaavien johdannaisten käyvän arvonalentumisen muutos on kirjattu tuloslaskelmassa erään Suojauslaskennan nettotulos. Käypää arvoa suojaattaessa myös suojaettava kohde on suojauksen ajan arvostettu käypään arvoon, vaikka se muuten arvostettaisiin jaksotettuun hankintamenuun. Suojaattavan kohteen käyvän arvonalentumisen muutos on kirjattu taseessa kyseisen tase-erän oikaisuksi ja tuloslaskelmassa erään Suojauslaskennan nettotulos. Suojaavien johdannaisten korkokulut esitetään korkokuluissa ja tuotot korkotuotoissa.

Rahavirtaa suojaavien johdannaisten käyvän arvonalentumisen muutoksen tehokas osuus on kirjattu laskennallisilla veroilla oikaistuna omassa pääomassa olevaan käyvän arvonalentumisen rahastoon. Käyvän arvonalentumisen tehoton osuus on kirjattu suoraan tuloslaskelman erään Arvopaperikaupan nettotuotot. Arvopaperikaupan nettotuottoihin on kirjattu myös suojaavina instrumentteina käytettyjen korko-optioiden aika-arvonalentumisen muutos, koska aika-arvo ei ole osa suojaavaa instrumenttia. Suojaavien johdannaisten korkokulut esitetään korkokuluissa ja tuotot korkotuotoissa.

Suojaavan johdannaisten arvostamisesta käyvän arvonalentumisen rahastoon kertynyt arvonalentuminen kirjataan tulokseen suojatun rahavirran oikaisuksi sitä mukaa, kun suojaus rahavirtaa tuloutuu. Rahavirran suojauksessa suojaettavaa kohdetta ei arvosteta käypään arvoon.

Pankki käyttää osakeoptioita suojataksaan osaketalletuksiin liittyvää osakeriskiä käyvän arvonalentumisen muutoksilta ja soveltaa siihen käyvän arvonalentumisen suojausta. Suojauksen kohteena on osaketalletuksen lisätuotto.

Aineelliset ja aineettomat hyödykkeet

Nooa Säästöpankilla ei ole kiinteistöomaisuutta.

Tilinpäätössiirtojen kertymä

Poistoero ja verotusperusteiset varaukset

Poistoeroon on kirjattu tehtyjen ja suunnitelmanmukaisten poistojen erotus.

Verotusperusteisia varauksia, mm. luottotappiovarauksia, käytetään pankin tilinpäätös- ja verosuunnittelussa. Verotusperusteisten varausten määrä tai muutos eivät siten kuvaa pankin riskiä.

Pankin tilinpäätöksessä tilinpäätössiirtojen kertymä esitetään siihen liittyvää verovelkaa vähentämättä.

Taseen ulkopuoliset sitoumukset

Taseen ulkopuolisina sitoumuksina esitetään asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annetut sitoumukset ja asiakkaan hyväksi annetut peruuttamattomat sitoumukset.

Asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annettuja sitoumuksia ovat mm. takaukset ja niihin rinnastettavat takuusitoumukset. Sitoumukset esitetään sen määräisenä, mitä takaus tai takuusitoumus tilinpäätöshetkellä enintään vastaa.

Asiakkaan hyväksi annettuja peruuttamattomia sitoumuksia ovat mm. sitovat luottolupaukset, myönnetty nostamattomat luotot sekä käyttämättömät luottolimiitit. Sitoumukset esitetään sen määräisinä, mitä niiden perusteella tilinpäätöshetkellä enintään voidaan joutua maksamaan.

Korkotuotot ja –kulut

Korkotuottoihin ja –kuluihin on kirjattu kaikki korollisista varoista ja veloista aiheutuvat korkotuotot ja -kulut. Korot on kirjattu suoriteperusteella lukuun ottamatta viivästyskorjoja, jotka on kirjattu, kun maksu on saatu. Korot on jaksotettu efektiivisen koron menetelmää käyttäen.

Korkotuottoina tai –kuluina on käsitelty myös saamisten ja velkojen hankintahinnan ja nimellisarvon erotus, joka on jaksotettu saamisen tai velan juoksuajalle efektiivisen koron menetelmällä. Vastaerä on kirjattu saamisen tai velan muutokseksi.

Korkotuottoa on kerrytetty myös arvoltaan alentuneen saamisen kirjanpidossa jäljellä olevalle saldolle sopimuksen alkuperäisellä efektiivisellä korolla.

Poistoperiaatteet

Rakennusten ja muiden kuluvien aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden hankintamenot poistetaan taloudellisen pitoajan perusteella ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaan tasapoistoin. Poistoajat ovat koneiden ja kaluston osalta enintään 5 vuotta.

Tietokoneohjelmistojen kehittämismenot sekä lisenssit aktivoidaan Aineettomiin oikeuksiin ja poistetaan enintään 5 vuodessa. Pitkävaikutteiset menot poistetaan vaikutusaikanaan, enintään kuitenkin 10 vuodessa.

Muut kuin varsinaisen toiminnan tuotot ja kulut sekä pakolliset varaukset

Pankissa ei ole kirjattu muita kuin varsinaisen toiminnan tuottoja ja kuluja. Jos vastaisen menon ja menetyksen täsmällistä määrää tai toteutumisajankohtaa ei tiedetä, se merkitään pankin taseeseen pakollisiin varauksiin.

Verot

Pankin tilinpäätöksessä tuloverot on kirjattu verotettavan tulon perusteella laskettuna. Käyvän arvon rahastoon sisältyvästä positiivisesta arvonmuutoksesta on taseeseen merkitty laskennallinen verovelka ja negatiivisesta arvonmuutoksesta laskennallinen verosaaminen. Lisäksi käyvän arvon rahastosta tulokseen siirretystä negatiivisesta arvonmuutoksesta on kirjattu laskennallinen verosaaminen. Muita laskennallisia veroja ei ole kirjattu.

Rahavarat

Rahoituslaskelman rahavarat koostuvat käteisistä varoista ja vaadittaessa maksettavista saamisista luottolaitoksilta. Rahoituslaskelma on laadittu epäsuoraa menetelmää käyttäen

TASETTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

1.1 Lainat ja saamiset

Saamiset luottolaitoksilta	2018		2017	
		Joista tappiota koskeva vähenyserä		Joista saamis-kohtaiset arvonalentumiset
Vaadittaessa maksettavat	122 982 807,24		124 528 446,90	
Keskusrahallaitokselta	115 156 479,08		115 291 192,64	
Kotimaisilta luottolaitoksilta	886 018,00		925 939,27	
Ulkomaisilta luottolaitoksilta	6 940 310,16		8 311 314,99	
Muut	48 076 834,43	6 259,56	70 501 638,07	
Keskusrahallaitokselta	4 715 065,63		4 865 082,68	
Kotimaisilta luottolaitoksilta	43 361 768,80	6 259,56	65 636 555,39	
Yhteensä	171 059 641,67	6 259,56	195 030 084,97	

Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä

	2018		2017	
		Joista tappiota koskeva vähenyserä		Joista saamis-kohtaiset arvonalentumiset
Yritykset ja asuntoyhteisöt	55 823 460,79	71 670,29	52 281 842,46	36 786,02
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	2 664 102,12	38 206,20	1 857 468,12	49 651,95
Kotitaloudet	420 911 396,51	1 558 801,18	365 442 193,40	1 967 936,86
Kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	112 598,04	20 082,67	208 908,89	20 063,88
Ulkomaat		1 240,53		
Yhteensä	479 511 557,46	1 690 000,87	419 790 412,87	2 074 438,71
- joista saamiset, joilla on huonompi etuoikeus velallisen muilla veloilla	35 000,00		35 000,00	

Odotettavissa olevat luottotappiot (ECL), Lainat ja saamiset sekä taseen ulkopuoliset

	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Yhteensä
Tase 1.1.2018	226 510,27	147 011,98	2 158 078,07	2 531 600,31
Siirrot vaiheeseen 1	5 083,28	-12 680,68	-2 194,76	-9 792,16
Siirrot vaiheeseen 2	-22 313,12	234 218,06	-4 414,96	207 489,98
Siirrot vaiheeseen 3	-1 653,78	-8 615,15	20 981,20	10 712,27
Uudet saamiset	138 262,14	44 459,36	17 595,00	200 316,50
Lyhennykset ja erääntyneet saamiset	-85 546,14	-233 671,61	-376 752,74	-695 970,49
Toteutuneiden luottotappioiden vaikutus	-0,17		-561 613,31	-561 613,48
Luottoriskin muutoksen vaikutus	-82 157,71	-29 214,36	279 984,79	168 612,72
Manuaalisten korjausten vaikutus		52 822,34	-141 093,58	-88 271,24
Tase 31.12.2018	178 184,77	194 329,94	1 390 569,71	1 763 084,41

Tilikauden aikana kirjatut arvonalentumistappiot

	2017
Arvonalennustappiot tilikauden alussa + tilikauden aikana kirjatut saamiskohtaiset arvonalentumistappiot	3 077 739,61
+ / - tilikaudella kirjatut ryhmäkohtaiset arvonalentumistappiot	365 580,53
- tilikauden aikana peruutetut saamis-kohtaiset arvonalentumistappiot	241 980,83
- aikaisemmin kirjattu saamiskohtainen arvonalentumistappio	-994 886,93
	-232 401,48
Arvonalentumistappiot tilikauden lopussa	2 458 012,56

	2018	2017
Järjestämättömät saamiset, yhteensä	11 720 851,00	6 805 499,00
joista yli 90 päivää erääntyneet saamiset	5 108 132,00	5 413 580,00
joista todennäköisesti maksamatta jäävät, jotka erääntymättömiä tai alle 90 päivää erääntyneitä	6 612 719,00	1 391 919,00
Sopimuksen mukainen jäljellä oleva määrä rahoitusvaroista, jotka on raportointikaudella kirjattu pois lopullisena luottotappiona ja joihin edelleen kohdistetaan perintätoimenpiteitä	3 255 412,89	-
Saamisista tilikaudelle kirjattujen lopullisten luottotappioiden määrä	578 899,18	232 401,48

1.2 Saamistodistukset

	2018	Joista keskuspankki- rahoitukseen oikeuttavia saamistodistuksia	Joista tappioita koskeva vähen- nyserä
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat	7 350 650,00		-
Julkisesti noteeratut	1 869 200,00		
Muut	5 481 450,00		
Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavat	69 192 597,00	57 444 670,00	
Julkisesti noteeratut	68 273 670,00	57 444 670,00	
Muut	918 927,00		
Yhteensä	76 543 247,00	57 444 670,00	

	2017	Joista keskuspankki- rahoitukseen oikeuttavia saamistodistuksia	Joista arvonalen- tumistappiot
Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät saamistodistukset	6 401 650,00		-
Julkisesti noteeratut	2 002 600,00		
Muut	4 399 050,00		
Myytävissä olevat saamistodistukset	83 358 765,00	67 479 048,00	-
Julkisesti noteeratut	82 335 085,00	67 479 048,00	
Muut	1 023 680,00		
Yhteensä	89 760 415,00	67 479 048,00	

Odotettavissa olevat luottotappiot (ECL), Saamistodistukset

	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Yhteensä
Tase 1.1.2018	228 561,04			228 561,04
Uudet saamistodistukset	41 442,56			41 442,56
Erääntyneet saamistodistukset	-88 005,05			-88 005,05
Luottoriskin muutoksen vaikutus	-8 905,68			-8 905,68
Tase 31.12.2018	173 092,87			173 092,87

1.3 Osakkeet ja osuudet

	2018
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat	31 514 035,11
Julkisesti noteeratut	26 978 935,47
Muut	4 535 099,64
Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavat	16 465 005,08
Muut	16 465 005,08
Osakkeet ja osuudet yhteensä	47 979 040,19
- joista luottolaitoksissa	13 874 039,42
- joista muissa yrityksissä	34 105 000,77
Hankintamenoon kirjattavat:	
Osakkeet ja osuudet samaan konserniin kuuluvissa yrityksissä	
Muissa yrityksissä	100 000,00
Yhteensä	100 000,00

2017

Myytävissä olevat osakkeet ja osuudet

Julkisesti noteeratut	20 546 454,27
Muut	20 801 050,07
Yhteensä	41 347 504,34
Osakkeet ja osuudet yhteensä	41 347 504,34
- joista luottolaitoksissa	13 786 039,42
- joista muissa yrityksissä	27 561 464,92

1.4 Rahoitusvarojen ryhmät

Rahoitusvarojen luokittelu IFRS 9:n mukaisesti 31.12.2018

	2018
Jaksotettuun hankintamenoon kirjattavat rahoitusvarat	
Käteiset varat	343 612,58
Saamiset luottolaitoksilta	171 059 641,67
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	479 476 557,46
-Joista tappioita koskeva vähennyserä JHM, yhteensä	1 672 903,04
Yhteensä	650 879 811,71
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat	
Saamistodistukset	7 350 650,00
Osakkeet ja osuudet	31 514 035,11
Johdannaissopimukset	5 648 170,46
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	35 000,00
Yhteensä	44 547 855,57
Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavat (velkainstrumentit)	
Saamistodistukset	69 192 597,00
-Joista tappioita koskeva vähennyserä (1)	138 892,50
Yhteensä	69 192 597,00

**Käypään arvoon käyvän arvon rahaston
kautta kirjattavat (oman pääoman ehtoiset
instrumentit)**

Osakkeet ja osuudet	16 465 005,08
Yhteensä	16 465 005,08
Osakkeet ja osuudet samaan konserniin kuuluviissa yrityksissä	100 000,00
Rahoitusvarat yhteensä	781 185 269,36

1) ECL kirjataan käyvän arvon rahastoon

**Rahoitusvarojen luokittelu IAS 39:n
mukaisesti 31.12.2017**

	2017
Lainat ja muut saamiset	614 820 497,84
Myytavissä olevat rahoitusvarat	124 706 269,34
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat	13 841 790,13
-joista kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät	13 841 790,13
Yhteensä	753 368 557,31

**1.5 Johdannaisopimukset ja suojaus-
laskenta**

	2018			
Johdannaisopimusten nimellisarvot	alle 1 vuosi	1 - 5 vuotta	yli 5 vuotta	Yhteensä
Jäljellä oleva maturiteetti				
Suojaavat johdannaisopimukset	59 554 330,00	59 111 880,00	80 000 000,00	198 666 210,00
Käyvän arvon suojaus	59 554 330,00	59 111 880,00	80 000 000,00	198 666 210,00
Korkojohdannaiset	40 000 000,00	20 000 000,00	80 000 000,00	140 000 000,00
Koronvaihtosopimukset	40 000 000,00	20 000 000,00	80 000 000,00	140 000 000,00
Osakejohdannaiset	19 554 330,00	39 111 880,00		58 666 210,00

	2017			
Johdannaisopimusten nimellisarvot	alle 1 vuosi	1 - 5 vuotta	yli 5 vuotta	Yhteensä
Jäljellä oleva maturiteetti				
Suojaavat johdannaisopimukset	45 000 000,00	114 706 560,00	90 000 000,00	249 706 560,00
Käyvän arvon suojaus	45 000 000,00	114 706 560,00	90 000 000,00	249 706 560,00
Korkojohdannaiset	45 000 000,00	50 000 000,00	90 000 000,00	185 000 000,00
Koronvaihtosopimukset	45 000 000,00	50 000 000,00	90 000 000,00	185 000 000,00
Osakejohdannaiset		64 706 560,00		64 706 560,00

Johdannaisopimusten käyvät arvot

	2018		2017	
	Saamiset	Velat	Saamiset	Velat
Suojaavat johdannaisopimukset	5 648 170,46	1 690 938,00	7 495 886,04	3 108 966,00
Käyvän arvon suojaus	5 648 170,46	1 690 938,00	7 495 886,04	3 108 966,00
Korkojohdannaiset	3 957 232,46		4 331 170,13	
Koronvaihtosopimukset	3 957 232,46		4 331 170,13	
Osakejohdannaiset	1 690 938,00	1 690 938,00	3 164 715,91	3 108 966,00
Yhteensä	5 648 170,46	1 690 938,00	7 495 886,04	3 108 966,00

	2018	2017
Suojausinstrumentin suojattavasta riskistä johtuva voitto tai tappio		
Suojattavan kohteen arvonmuutos		
Käyvän arvon suojaus		
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille		
Ottolainauksen arvonmuutos	3 992 349,10	4 382 239,51
Yhteensä	3 992 349,10	4 382 239,51

1.6 Aineettomat hyödykkeet

	2018	2017
IT-kulut	2 909,96	17 116,74
Muut kehittämismenot	754 964,58	197 617,77
Muut aineettomat hyödykkeet	842 001,97	1 154 504,30
Yhteensä	1 599 876,51	1 369 238,81

1.7 Aineelliset hyödykkeet

	2018
	Kirjanpitoarvo
Muut aineelliset hyödykkeet	307 656,74
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	307 656,74

	2017
	Kirjanpitoarvo
Muut aineelliset hyödykkeet	401 902,49
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	401 902,49

Aineettomat hyödykkeet

	2018	2017
Hankintameno 1.1.	3 003 951,30	2 436 099,33
+ tilikauden lisäykset	644 320,68	567 851,97
- tilikauden vähennykset	-1 275 118,12	
Hankintameno 31.12.	2 373 153,86	3 003 951,30
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.	-1 634 712,49	-1 324 254,35
+/- vähennyksiin ja siirtoihin kohdistuvat kertyneet poistot	1 249 939,50	
- tilikauden poistot	-388 504,36	-310 458,14
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 31.12.	-773 277,35	-1 634 712,49
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 599 876,51	1 369 238,81
Kirjanpitoarvo 1.1.	1 369 238,81	1 111 844,98

Aineelliset hyödykkeet

	2018			
	Sijoituskiinteistöt ja sijoituskiinteistö-osakkeet	Muut kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet	Muut aineelliset hyödykkeet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.			1 890 139,08	1 890 139,08
+ tilikauden lisäykset			59 259,55	59 259,55
- tilikauden vähennykset			-501 784,71	-501 784,71
Hankintameno 31.12.			1 447 613,92	1 447 613,92
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.			-1 488 236,59	-1 488 236,59
+/- vähennyksiin ja siirtoihin kohdistuvat kertyneet poistot			479 268,19	479 268,19
- tilikauden poistot			-130 988,78	-130 988,78
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 31.12.			-1 139 957,18	-1 139 957,18
Kirjanpitoarvo 31.12.			307 656,74	307 656,74
Kirjanpitoarvo 1.1.			401 902,49	401 902,49

Aineelliset hyödykkeet

	2017			
	Sijoituskiinteistöt ja sijoituskiinteistö-osakkeet	Muut kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet	Muut aineelliset hyödykkeet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.			1 805 509,52	1 805 509,52
+ tilikauden lisäykset			161 541,38	161 541,38
- tilikauden vähennykset			-76 911,82	-76 911,82
Hankintameno 31.12.			1 890 139,08	1 890 139,08
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.			-1 383 269,37	-1 383 269,37
+/- vähennyksiin ja siirtoihin kohdistuvat kertyneet poistot			32 046,50	32 046,50
- tilikauden poistot			-137 013,72	-137 013,72
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 31.12.			-1 488 236,59	-1 488 236,59
Kirjanpitoarvo 31.12.			401 902,49	401 902,49
Kirjanpitoarvo 1.1.			422 240,15	422 240,15

1.8 Muut varat

	2018	2017
Maksujenvälityssaamiset	15 412,92	19 228,41
Muut	46 207,91	80 551,18
Yhteensä	61 620,83	99 779,59

1.9 Siirtosaamiset ja maksetut ennakot

	2018	2017
Korot	2 411 129,19	3 503 037,78
Muut	1 208 974,03	1 133 671,81
Yhteensä	3 620 103,22	4 636 709,59

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

1.10 Rahoitusvelkojen ryhmät

	2018	2017
Jaksotettuun hankintamenoön kirjattavat	718 802 836,60	699 315 349,20
Velat luottolaitoksille	192 639 632,14	137 378 944,60
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	469 705 746,37	502 935 599,11
Velat, joilla huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	14 115 000,00	14 952 000,00
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	42 342 458,09	44 048 805,49
Johdannaissopimukset ja muut kaupankäynti-tarkoituksessa pidettävät velat	1 690 938,00	3 108 966,00
Yhteensä	720 493 774,60	702 424 315,20

1.11 Velat luottolaitoksille

	2018	2017
Luottolaitoksille	192 639 632,14	137 378 944,60
Vaadittaessa maksettavat	13 916 690,96	10 684 763,35
Muut	178 722 941,18	126 694 181,25
Yhteensä	192 639 632,14	137 378 944,60

1.12 Velat yleisölle ja julkisyhteisöille

	2018	2017
Talletukset	469 705 746,37	502 935 599,11
Vaadittaessa maksettavat	438 739 046,36	459 009 163,81
Muut	30 966 700,01	43 926 435,30
Yhteensä	469 705 746,37	502 935 599,11

1.13 Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat

	2018		2017	
	Kirjanpitoarvo	Nimellisarvo	Kirjanpitoarvo	Nimellisarvo
Joukkovelkakirjalainat	42 342 458,09	42 511 000,00	44 048 805,49	44 436 000,00
Yhteensä	42 342 458,09	42 511 000,00	44 048 805,49	44 436 000,00

1.14 Muut velat

	2018	2017
Maksujenvälitysvelat	2 146 955,69	3 198 531,41
Varaukset	101 024,36	12 739,26
Muut	12 383,26	75 739,09
Yhteensä	2 260 363,31	3 287 009,76

1.15 Varaukset

	2018	2017
Pakolliset varaukset	101 024,36	12 739,26
Muut varaukset	4 750 000,00	4 750 000,00
Yhteensä	4 851 024,36	4 762 739,26

Erittely pakollisiin varauksiin merkityistä eristä	Kirjanpitoarvo tilikauden alussa	Lisäykset	Vähennykset	Kirjanpitoarvo tilikauden lopussa
Odotettavissa olevat luottotappiot	101 024,36	-	-	101 024,36
Muut	12 739,26	-	-12 739,26	0,00
Yhteensä	113 763,62		-12 739,26	101 024,36

1.16 Siirtovelat ja saadut ennakot

	2018	2017
Korot	400 616,18	506 717,51
Muut	1 437 634,04	1 206 173,98
Yhteensä	1 838 250,22	1 712 891,49

1.17 Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla

	2018			
Velan yksilöintitiedot	Kirjanpitoarvo	Nimellisarvo	Korko %	Eräpäivä
Nooa deb. I-2015 var. 15-20 4.8.2020	1 428 000,00	1 428 000,00	1,25	4.8.2020
Nooa deb. I-2016 var. 16-21 20.7.2021	1 433 000,00	1 433 000,00	1,00	20.7.2021
Nooa deb. II-2014 A-sarja float 14-19 10.12.2019	1 468 000,00	1 468 000,00	2,00	10.12.2019
Nooa deb. II-2014 B-sarja float 14-19 10.12.2019	1 319 000,00	1 319 000,00	1,75	10.12.2019
Nooa deb. II-2015 var. 15-20 21.12.2020	3 007 000,00	3 007 000,00	1,00	21.12.2020
Nooa deb. II-2017 var. 17-23 11.1.2023	665 000,00	665 000,00	1,50	11.1.2023
Nooa Sp deb. I-2014 2,75% 14.6.2019	2 461 000,00	2 461 000,00	2,75	14.6.2019
Nooa Sp deb. II-2016 1,5% 20.12.2021	1 626 000,00	1 626 000,00	1,50	20.12.2021
Nooa Sp Tuottodebentuuri I-2017 1,5% 18.7.2022	708 000,00	708 000,00	1,50	18.7.2022
Yhteensä	14 115 000,00	14 115 000,00		

Velan yksilöintitiedot	Omiin varoihin luettu määrä
Nooa deb. I-2015 var. 15-20 4.8.2020	455 145,67
Nooa deb. I-2016 var. 16-21 20.7.2021	731 410,74
Nooa deb. II-2014 A-sarja float 14-19 10.12.2019	276 556,42
Nooa deb. II-2014 B-sarja float 14-19 10.12.2019	248 486,32
Nooa deb. II-2015 var. 15-20 21.12.2020	1 187 320,36
Nooa deb. II-2017 var. 17-23 11.1.2023	536 078,87
Nooa Sp deb. I-2014 2,75% 14.6.2019	222 379,50
Nooa Sp deb. II-2016 1,5% 20.12.2021	966 160,97
Nooa Sp Tuottodebentuuri I-2017 1,5% 18.7.2022	502 113,89
Yhteensä	5 125 652,74

Kaikki ilmoitetut velat ovat euromääräisiä. Ilmoitetut velat luetaan vakavaraisuuslaskennassa luottolaitoksen alempiin toissijaisiin omiin varoihin.

Ennenaikaisen takaisinmaksun ehdot:

Pankki pidättää itselleen kaikkien lainojen osalta oikeuden lunastaa laina joko kokonaan tai osittain takaisin ennen eräpäivää.

Ennenaikainen takaisinmaksu on kuitenkin mahdollista ainoastaan Finanssivalvonnan luvalla, lukuun ottamatta

vähäisiä lunastuksia, jotka pankki edelleen myy lyhyen ajan sisällä lunastuksesta.

Velkojen etuoikeutta ja velkojen mahdollista osakkeisiin vaihtamista koskevat määräykset:

Lainat on laskettu liikkeeseen velkakirjalain (622/47) 34 §:n mukaisena debentuurilainana. Lainoilla on liikkeeseenlaskijan muita velkasitoumuksia huonompi etuoikeus.

2017				
Velan yksilöintitiedot	Kirjanpitoarvo	Nimellisarvo	Korko %	Eräpäivä
Sp deb. I-2013 2,5% 16.4.2018	388 800,00	388 800,00	2,50	16.4.2018
Sp deb. II-2013 2,5% 18.9.2018	448 200,00	448 200,00	2,50	18.9.2018
Sp deb. I-2014 2,75% 14.6.2019	2 461 000,00	2 461 000,00	2,75	14.6.2019
Deb. II-2014 B-sarja float 14-19 10.12.2019	1 319 000,00	1 319 000,00	2,75	10.12.2019
Deb. II-2014 A-sarja float 14-19 10.12.2019	1 468 000,00	1 468 000,00	3,00	10.12.2019
Deb. I-2015 var. 15-20 4.8.2020	1 428 000,00	1 428 000,00	2,50	4.8.2020
Deb. II-2015 var. 15-20 21.12.2020	3 007 000,00	3 007 000,00	2,75	21.12.2020
Deb I-2016 var. 16-21 20.7.2021	1 433 000,00	1 433 000,00	1,50	20.7.2021
Deb. II-2016 1,5 % 20.12.2021	1 626 000,00	1 626 000,00	1,50	20.12.2021
Ded. II-2017 var. 17-23 11.1.2023	665 000,00	665 000,00	1,50	11.1.2023
Sp tuottodeb. I-2017 1,5 % 18.7.2022	708 000,00	708 000,00	1,50	18.7.2022
Yhteensä	14 952 000,00	14 952 000,00		

Velan yksilöintitiedot	Omiin varoihin luettu määrä
Nooa Sp deb. I-2014 2,75% 14.6.2019	714309,98
Nooa deb. II-2014 B-sarja float 14-19 10.12.2019	512141,82
Nooa deb. II-2014 A-sarja float 14-19 10.12.2019	569995,61
Nooa deb. I-2015 var. 15-20 4.8.2020	740589,27
Nooa deb. II-2015 var. 15-20 21.12.2020	1788391,02
Nooa deb. I-2016 var. 16-21 20.7.2021	1017853,79
Nooa Sp deb. II-2016 1,5% 20.12.2021	1291182,88
Nooa Sp Tuottodebentuuri I-2017 1,5% 18.7.2022	643636,41
Nooa deb. II-2017 var. 17-23 11.1.2023	665000,00
Yhteensä	7 943 100,78

Kaikki ilmoitetut velat ovat euromääräisiä. Ilmoitetut velat luetaan vakavaraisuuslaskennassa luottolaitoksen alempiin toissijaisiin omiin varoihin.

	2018	2017
Muut	14 115 000,00	14 952 000,00

1.18 Laskennalliset verovelat ja -saamiset

	2018	2017
Käyvän arvon rahastosta johtuva laskennallisten verosaamisten määrä	74548,40	16434,02
Laskennalliset verosaamiset yhteensä	74548,40	16434,02
Muista väliaikaisista eroista lasketut verovelat	27778,50	
Käyvän arvon rahastosta johtuva laskennallisten verovelkojen määrä	161548,75	800731,95
Laskennalliset verovelat yhteensä	189327,25	800731,95

Laskennalliset verovelat ja -saamiset on kirjattu käyvän arvon rahastoon kirjatuista rahavirtaa suojaavien johdannaisten ja käypään arvoon laajan tuloksen eriin kirjattavien saamistodistusten ja oman pääoman ehtoisten arvopapereiden käyvän arvon muutoksista ja odotetuista luottotappioista.

Muilta osin laskennallisia verovelkoja ja -saamisia ei ole kirjattu pankin taseeseen.

1.19 Rahoitusvarojen ja -velkojen maturiteettijakauma

Rahoitusvarat

	2018		
	alle 3 kk	3 - 12 kk	1 - 5 vuotta
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamis-			
todistukset		3 546 575,00	22 974 310,00
Saamiset luottolaitoksilta	122 982 807,24	22 978 299,65	25 098 534,78
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	4 895 996,70	40 055 456,64	122 210 217,89
Saamistodistukset		301 935,00	14 862 731,00
Johdannaiset	451 193,62	663 236,34	2 732 090,33
Yhteensä	128 329 997,56	67 545 502,63	187 877 884,00

	2018		
	5 - 10 vuotta	yli 10 vuotta	Yhteensä
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamis-			
todistukset	30 923 785,00		57 444 670,00
Saamiset luottolaitoksilta			171 059 641,67
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	120 107 636,39	192 242 249,84	479 511 557,46
Saamistodistukset	3 933 911,00		19 098 577,00
Johdannaiset	1 801 650,17		5 648 170,46
Yhteensä	156 766 982,56	192 242 249,84	732 762 616,59

Rahoitusvarat

	2017		
	alle 3 kk	3 - 12 kk	1 - 5 vuotta
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamis-			
todistukset			24 811 150,00
Saamiset luottolaitoksilta	128 535 195,33	23 497 108,24	35 501 899,36
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	6 188 657,45	40 490 458,11	112 946 982,50
Saamistodistukset			18 633 490,00
Johdannaiset	208 946,70	211 191,83	4 819 473,14
Yhteensä	134 932 799,48	64 198 758,18	196 712 995,00

Rahoitusvarat

	2017		
	5 - 10 vuotta	yli 10 vuotta	Yhteensä
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamis-			
todistukset	42 667 898,00		67 479 048,00
Saamiset luottolaitoksilta			187 534 202,93
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	105 128 471,97	155 035 842,84	419 790 412,87
Saamistodistukset	3 647 877,00		22 281 367,00
Johdannaiset	2 256 270,37		7 495 882,04
Yhteensä	153 700 517,34	155 035 842,84	704 580 912,84

Rahoitusvelat

	2018		
	alle 3 kk	3 - 12 kk	1 - 5 vuotta
Velat luottolaitoksille ja keskuspankeille	18 916 690,96	27 747 540,10	144 160 320,80
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	444 564 361,71	19 235 548,14	5 905 836,52
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat		17 874 456,90	24 468 001,19
Velat, joilla huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla		5 248 000,00	8 867 000,00
Johdannaiset ja muut kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät velat	397 265,00	575 788,00	717 885,00
Yhteensä	463 481 052,67	70 105 545,14	184 119 043,51

Rahoitusvelat

	2018		
	5 - 10 vuotta	yli 10 vuotta	Yhteensä
Velat luottolaitoksille ja keskuspankeille	1 815 080,30		192 639 632,16
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille			469 705 746,37
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat			42 342 458,09
Velat, joilla huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla			14 115 000,00
Johdannaiset ja muut kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät velat			1 690 938,00
Yhteensä	1 815 080,30		720 493 774,62

Rahoitusvelat

	2017		
	alle 3 kk	3 - 12 kk	1 - 5 vuotta
Velat luottolaitoksille ja keskuspankeille	14 421 114,15	17 067 752,02	94 020 958,95
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	466 730 421,94	34 014 837,42	2 190 339,75
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat			44 048 805,49
Velat, joilla huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla		837 000,00	13 450 000,00
Johdannaiset ja muut kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät velat			3 108 966,00
Yhteensä	481 151 536,09	51 919 589,44	156 819 070,19

Rahoitusvelat

	2017		
	5 - 10 vuotta	yli 10 vuotta	Yhteensä
Velat luottolaitoksille ja keskuspankeille	3 629 119,50	8 240 000,00	137 378 944,62
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille			502 935 599,11
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat			44 048 805,49
Velat, joilla huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	665 000,00		14 952 000,00
Johdannaiset ja muut kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät velat			3 108 966,00
Yhteensä	4 294 119,50	8 240 000,00	702 424 315,22

Vaadittaessa maksettavat saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä:
Muut kuin määräaikaisten talletukset sekä luottoliset tilit on ilmoitettu luokassa alle 3 kk.

1.20 Varojen ja velkojen erittely kotimaan ja ulkomaan rahan määräisiin sekä samaan konserniin kuuluvilta

Varat	2018		2017	
	Kotimaan raha	Ulkomaan raha	Kotimaan raha	Ulkomaan raha
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset	57 444 670,00		67 479 048,00	
Saamiset luottolaitoksilta	171 059 641,67		195 030 084,97	
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	479 511 557,46		419 790 412,87	
Saamistodistukset	19 098 577,00		22 281 367,00	
Johdannaissopimukset	5 648 170,46		7 495 886,04	
Muu omaisuus	54 086 458,47		48 340 875,30	
Yhteensä	786 849 075,06		760 417 674,18	

Velat

	2018		2017	
	Kotimaan raha	Ulkomaan raha	Kotimaan raha	Ulkomaan raha
Velat luottolaitoksille ja keskuspankeille	192 639 632,14		137 378 944,60	
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	469 705 746,37		502 935 599,11	
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	42 342 458,09		44 048 805,49	
Johdannaissopimukset	1 690 938,00		3 108 966,00	
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	14 115 000,00		14 952 000,00	
Muut velat	2 449 690,56		4 087 741,71	
Siirtovelat ja saadut ennakot	1 838 250,22		1 712 891,49	
Yhteensä	724 781 715,38		708 224 948,40	

1.21 Rahoitusvarojen ja -velkojen käyvät arvot ja kirjanpitoarvot sekä käyvän arvon hierarkia

	2018		2017	
	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
Rahoitusvarat				
Käteiset varat	343 612,58	343 612,58	469 306,46	469 306,46
Saamiset luottolaitoksilta	171 059 641,67	171 059 641,67	195 030 084,97	195 030 084,97
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	479 511 557,46	479 511 557,46	419 790 412,87	419 790 412,87
Saamistodistukset	76 543 247,00	76 578 247,00	89 760 415,00	89 760 415,00
Osakkeet ja osuudet	47 979 040,19	47 979 040,19	41 347 504,34	41 347 504,34
Osakkeet ja osuudet samaan konserniin kuuluvissa yrityksissä	100 000,00	100 000,00		
Johdannaissopimukset	5 648 170,46	5 648 170,46	7 495 886,04	7 495 886,04
Yhteensä	781 185 269,36	781 220 269,36	753 893 609,68	753 893 609,68

Rahoitusvelat

	2018		2017	
	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
Velat luottolaitoksille	192 639 632,14	192 639 632,14	137 378 944,60	137 378 944,60
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	469 705 746,37	469 705 746,37	502 935 599,11	502 935 599,11
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	42 342 458,09	42 342 458,09	44 048 805,49	44 048 805,49
Johdannaissopimukset ja muut kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät velat	1 690 938,00	1 690 938,00	3 108 966,00	3 108 966,00
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	14 115 000,00	14 115 000,00	14 952 000,00	14 952 000,00
Yhteensä	720 493 774,60	720 493 774,60	702 424 315,20	702 424 315,20

Taseessa käypään arvoon arvostetut rahoitusinstrumentit

	2018			
	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Kauden aikana realisoitumattomat voitot ja tappiot, taso 3	96 171 532,47	5 648 170,46	28 385 754,72	130 205 457,65
	2017			
	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Kauden aikana realisoitumattomat voitot ja tappiot, taso 3	102 669 219,27	4 386 916,04	28 438 700,07	135 494 835,38
			217 100,00	

Käypä arvo ja suoraan tuloslaskelmaan merkityt arvonneuotokset sekä käyvän arvon rahastoon merkityt muutokset kustakin käypään arvoon merkittyjen rahoitusvälineiden ryhmästä

	2018		
	Käypä arvo	Arvonneuotos Tuloslaskelma	Arvonneuotos Käyvän arvon rahasto 31.12.
Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavat rahoitusvarat	85 657 602,08	910 931,78	435 001,77
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat	38 899 685,11	-1 871 539,88	
Yhteensä	124 557 287,19	-960 608,10	435 001,77

	2017		
	Käypä arvo	Arvonneuotos Tuloslaskelma	Arvonneuotos Käyvän arvon rahasto 31.12.
Myytavissä olevat rahoitusvarat	124 706 269,34		3 921 489,68
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvelat	6 401 650,00	217 100,00	
Yhteensä	131 107 919,34	217 100,00	3 921 489,68

Hankintameneon on arvostettu osakkeet ja osuudet toiminnalle välttämättömissä yrityksissä, jotka on esitetty tarkemmin liitetiedoissa 5.2.

Toiminnalle välttämättömät osakkeet ja osuudet on tarkoitettu pidettäväksi pysyvästi hallussa. Näiden omistusten käypää arvoa ei voida määritellä luotettavasti.

Tilikauden aikana edellä kuvatun kaltaisia rahoitusvaroja on myyty 10.000 euron arvosta.

1.22 Oman pääoman lisäykset ja vähennykset sekä siirrot erien välillä tilikauden aikana

Jos on tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden muutoksia tai virheiden oikaisuja, ne on esitettävä erikseen ja selostettava näiden perusteet.

	Tilikauden alussa	IFRS 9 siirtymän vaikutus 1.1.2018	Lisäykset	Vähennykset	Tilikauden lopus
Osakepääoma	33 524 700,00		10 000 000,00		43 524 700,00
Ylikurssirahasto	10 320 000,00				10 320 000,00
Muut sidotut rahastot	3 410 834,78	-	2 149 017,05	-4 827 093,38	732 758,45
Vararahasto	273 643,03		273 643,03	-273 643,03	273 643,03
Käyvän arvon rahasto	3 137 191,75	-1 745 575,33	1 875 374,02	-4 553 450,35	-1 286 459,91
Käypään arvoon arvostamisesta	3 137 191,75	-1 745 575,33	1 875 374,02	-4 553 450,35	-1 286 459,91
Edellisten tilikausien voitto	-1 143 622,16	1 644 939,32	3 351 080,30	-2 112 467,76	1 739 929,70
Tilikauden voitto	1 238 612,54		926 672,36	-1 238 612,54	926 672,36
Oma pääoma yhteensä	47 350 525,16	-100 636,01	16 426 769,71	-8 178 173,68	57 244 060,51

Käyvän arvon rahaston muutokset tilikauden aikana

	2018			
	Saamistodistukset	Osakkeet ja osuudet	Rahavirran suojauksesta	Yhteensä
Käyvän arvon rahaston saldo 1.1.2018 (brutto)	1 563 166,73	2 358 322,95		3 921 489,68
IFRS 9 siirtymän vaikutus 1.1.2018 (netto)	176 353,79	-2 358 322,95		-2 181 969,16
Laskennallinen verosaaminen (+)/verovelka (-)	-	-		-347 904,10
Käyvän arvon rahasto 1.1.2018	1 739 520,52			1 391 616,42

Käyvän arvon lisäykset	1 875 374,02		1 875 374,02
Käyvän arvon vähennykset	-2 092 607,20		-2 092 607,20
Käyvän arvon rahastosta tuloslaskelmaan siirretyt käyvän arvon rahaston siirto voittovaroihin (osak- keiden luovutus)	-910 931,78		-910 931,78
	-	-	-
Odotettavissa olevat luottotappiot	-37 461,29	-	-37 461,29
Käyvän arvon rahaston muutokset 2018, yh- teensä	-1 165 626,25		-1 165 626,25
Käyvän arvon rahaston saldo 31.12.2018 (brutto)	573 894,27		573 894,27
Laskennallinen verosaaminen (+)/verovelka (-)	-114 778,85		-114 778,85
Käyvän arvon rahasto 31.12.2018	459 115,42		459 115,42

Käyvän arvon rahaston muutokset tilikauden aikana

2017

	Saamistodistukset	Osakkeet ja osuudet	Rahavirran suojauksesta	Yhteensä
Käyvän arvon rahaston saldo 1.1.2017 (brutto)	1 215 988,84	1 449 386,03		2 665 374,87
Laskennallinen verosaaminen (+)/verovelka (-)	-	-	-	-533 074,97
Käyvän arvon rahasto 1.1.2017				2 132 299,90
Käyvän arvon lisäykset	3 002 509,47	2 204 018,29		5 206 527,76
Käyvän arvon vähennykset	-2 157 873,49	-554 203,85		-2 712 077,34
Käyvän arvon rahastosta tuloslaskelmaan siirretyt	-497 458,09	-740 877,52		-1 238 335,61
Käyvän arvon rahaston muutokset 2017, yh- teensä	347 177,89	908 936,92		1 256 114,81
Käyvän arvon rahaston saldo 31.12.2017 (brutto)	1 563 166,73	2 358 322,95		3 921 489,68
Laskennallinen verosaaminen (+)/verovelka (-)	-312 633,35	-471 664,59		-784 297,94
Käyvän arvon rahasto 31.12.2017	1 250 533,38	1 886 658,36		3 137 191,74

1.24 Osakepääoma

Nooa Säästöpankki Oy:n osakkeista ei ole annettu osakekirjoja.

Osakkeiden lukumäärä on 435247 kpl ja osakkeen äänimäärä 435247.

Osakkeen nimellisarvo on 100 euroa.

LUOTTORISKIÄ KOSKEVAT LIITETIEDOT

1.25 Rahoitusvarojen jakauma riskiluokittain

Lainat ja saamiset sekä taseen ulkopuoliset erät	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	31.12.2018
Riskiluokka 1	33 737 449,60	494 363,89	56 937,52	34 288 751,01
Riskiluokka 2	102 060 128,98	2 984 544,88	52 008,50	105 096 682,36
Riskiluokka 3	135 536 177,23	5 453 688,36	941 286,33	141 931 151,92
Riskiluokka 4	114 295 629,65	8 168 183,90	961 931,46	123 425 745,01
Riskiluokka 5	53 215 868,27	9 876 438,24	1 170 278,89	64 262 585,40
Riskiluokka 6	9 971 227,09	8 253 135,44	787 842,33	19 012 204,86

Riskiluokka 7	5 767 089,30	9 466 516,65	5 251 478,11	20 485 084,06
Riskiluokka 8	194 529,09	1 830 855,64	2 168 204,91	4 193 589,64
Riskiluokka ei luokiteltu	43 368 028,36		272 458,84	43 640 487,20
Pääomaerät riskiluokittain, yhteensä	498 146 127,57	46 527 727,00	11 662 426,89	556 336 281,46
Tappioita koskeva vähennyserä (loss allowance)	212 385,13	194 329,94	1 390 569,72	1 797 284,79
Yhteensä	497 933 742,44	46 333 397,06	10 271 857,17	554 538 996,67

Saamistodistukset	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	31.12.2018
Riskiluokka ei luokiteltu	67 200 000,00			67 200 000,00
Pääomaerät riskiluokittain, yhteensä	67 200 000,00			67 200 000,00
Tappioita koskeva vähennyserä (loss allowance)	138 892,50			138 892,50
Yhteensä	67 061 107,50			67 061 107,50

1.25 Luottoriskikeskittymät

	Lainat ja saami- set luottolaitok- silta	Lainat ja saa- miset yleisöltä ja julkisyhteis- öiltä	Vieraan pää- oman ehtoi- set sijoitukset	Annetut laina- lupaukset ja takaukset
Tasearvo 31.12.2018	46 032 130,48	478 477 930,76	67 200 000,00	
Taseen ulkopuoliset sitoumukset 31.12.2018				31 826 220,22
Luottoriskikertymä toimialoittain, Riskiluokka 1				
Yritykset		9 785 136,84		1 217 547,33
Kiinteistöala		4 182 773,88		35 329,90
Rakentaminen		226 180,53		82 053,85
Tukku- ja vähittäiskauppa		460 773,91		16 016,20
Teollisuus				324 000,00
Kuljetus ja varastointi		442 605,31		22 865,82
Muut		4 472 803,21		737 281,56
Voittoa tavoittelemattoat yhteisöt		112 598,04		0,00
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	2 636 806,26			12 000,00
Kotitaloudet		19 271 846,85		1 252 815,69
Yhteensä 31.12.2018	2 636 806,26	29 169 581,73		2 482 363,02
Luottoriskikertymä toimialoittain, riskiluokka 2				
Yritykset		14 165 628,88		6 951 249,81
Maatalous		2 829,09		
Kiinteistöala		7 186 443,50		6 163 572,00
Rakentaminen		346 650,00		420 350,00
Tukku- ja vähittäiskauppa		804 921,37		92 077,03
Teollisuus		30 739,13		72 510,87
Kuljetus ja varastointi		310 033,71		19 947,44
Muut		5 484 012,08		182 792,47
Voittoa tavoittelemattoat yhteisöt				250 000,00
Kotitaloudet		81 637 636,12		2 092 167,55
Yhteensä 31.12.2018		95 803 265,00		9 293 417,36
Luottoriskikertymä toimialoittain, riskiluokka 3				
Yritykset		11 781 739,90		1 474 203,82
Kiinteistöala		6 591 136,47		253 865,91
Rakentaminen		76 392,00		26 106,62
Tukku- ja vähittäiskauppa		180 581,19		185 884,24
Teollisuus		534 758,00		310 000,00
Kuljetus ja varastointi				5 000,00
Muut		4 398 872,24		693 347,05

Kotitaloudet		124 733 632,31		3 941 575,89
Yhteensä 31.12.2018		136 515 372,21		5 415 779,71
Luottoriskikertymä toimialoittain, riskiluokka 4				
Yritykset		11 586 076,11		3 267 829,89
Kiinteistöala		4 661 023,97		2 452 329,32
Rakentaminen		76 994,88		35 000,00
Tukku- ja vähittäiskauppa		427 939,21		478 366,53
Muut		6 420 118,05		302 134,04
Kotitaloudet		103 976 367,40		4 595 471,61
Yhteensä 31.12.2018		115 562 443,51		7 863 301,50
Luottoriskikertymä toimialoittain, riskiluokka 5				
Yritykset		5 224 187,61		472 505,12
Kiinteistöala		2 183 993,82		17 017,98
Rakentaminen		896 750,00		
Tukku- ja vähittäiskauppa		69 008,10		1 821,68
Muut		2 074 435,69		453 665,46
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	20 501,86			529 498,14
Kotitaloudet		54 318 899,87		3 696 992,80
Yhteensä 31.12.2018	20 501,86	59 543 087,48		4 698 996,06
Luottoriskikertymä toimialoittain, riskiluokka 6				
Yritykset		1 395 716,57		147 114,16
Kiinteistöala		339 593,17		90 406,83
Rakentaminen		949 838,70		50 161,30
Muut		106 284,70		6 546,03
Kotitaloudet		16 513 719,34		955 654,79
Yhteensä 31.12.2018		17 909 435,91		1 102 768,95
Luottoriskikertymä toimialoittain, riskiluokka 7				
Yritykset		693 808,68		680 948,41
Kiinteistöala		334 953,32		
Rakentaminen		122 283,22		662 566,78
Tukku- ja vähittäiskauppa		19 959,37		5 040,63
Muut		216 612,77		13 341,00
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	6 794,00			6 706,00
Kotitaloudet		19 062 940,91		33 886,06
Yhteensä 31.12.2018	6 794,00	19 756 749,59		721 540,47
Luottoriskikertymä toimialoittain, riskiluokkaa ei luokiteltu				
Yritykset		1 191 166,20	11 800 000,00	235 021,28
Kiinteistöala		1 043 615,15	2 200 000,00	22 072,33
Rakentaminen			1 500 000,00	
Tukku- ja vähittäiskauppa		20 425,72		204 574,28
Teollisuus			7 200 000,00	
Muut		127 125,33	900 000,00	8 374,67
Julkisyhteisöt			25 000 000,00	
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	43 368 028,36		30 400 000,00	
Kotitaloudet		3 026 829,13		13 031,87
Yhteensä 31.12.2018	43 368 028,36	4 217 995,33	67 200 000,00	248 053,15

1.26 Vakuuksien ja muiden luoton laatu parantavien järjestelyjen vaikutus

	2018	
	Luottoriskille alttiina oleva määrä, johon kohdistuu va- kuus	Kuvaus hallus- sa olevasta vakuudesta
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	483 416 203,41	
Asuntoluotot	383 489 354,04	Pääosin asuinkiinteistövakuuksia
Yritysluotot	45 242 368,26	Pääosin kiinteistövakuuksia
Kulutusaluotot	29 242 834,04	Pääosin asuinkiinteistövakuuksia
Muut	25 441 647,07	Pääosin kiinteistövakuuksia

TULOSLASKELMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT

2.1 Korkotuotot ja -kulut

	2018	2017
Korkotuotot		
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavista saamistodistuksista	491 279,71	480 517,82
Saamisista luottolaitoksilta	424 936,30	887 717,64
Saamisista yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	5 085 128,50	5 771 302,94
Saamistodistuksista	689 267,75	711 110,44
Johdannaissopimuksista	1 856 341,10	1 601 823,78
Rahoitusvelkojen negatiivista korkokuluista	775 453,71	783 109,95
Muut korkotuotot	72 056,49	181 864,26
Yhteensä	9 394 463,56	10 417 446,83
Korkotuotot vaiheeseen 3 kirjatusta rahoitusvaroista	215 058,16	-
Korkotuotot arvoltaan alentuneista luotoista ja muista saamisista	-	2 921,44
Korkokulut		
Veloista luottolaitoksille	-542 683,53	-1 091 503,34
Veloista yleisölle ja julkisyhteisöille	-954 538,02	-1 235 071,91
Yleiseen liikkeeseen lasketuista velkakirjoista	-204 291,30	-432 465,50
Veloista, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	-242 417,43	-368 103,53
Negatiiviset korkotuotot rahoitusvaroista	-395 700,13	-460 703,86
Muut korkokulut	-9 338,66	-3 177,80
Yhteensä	-2 348 969,07	-3 591 025,94

2.2 Tuotot oman pääoman ehtoista sijoituksista

	2018
Käypään arvoon tuloksen kautta kirjatusta sijoituksista saadut osinkotuotot	91 690,86
Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjatusta sijoituksista	36 013,71
joista tilikauden lopussa hallussa oleviin sijoituksiin liittyvät osingot	26 257,00
Yhteensä	127 704,57

	2017
Myytavissä olevista rahoitusvaroista saadut osinkotuotot	102 086,15
Yhteensä	102 086,15

2.3 Palkkiotuotot ja -kulut

	2018	2017
Palkkiotuotot		
Luotonannosta	988 805,01	950 139,12
Ottolainauksesta	29 969,33	58 206,30
Maksuliikenteestä	3 675 208,17	3 399 396,91
OmaisuuDENhoidosta	157 411,52	125 250,73
Välitetystä toiminnasta	2 721 958,19	2 073 167,79
Takausten myöntämisestä	79 791,82	30 179,43
Muut palkkiotuotot	322 659,92	327 444,92
Yhteensä	7 975 803,96	6 963 785,20
Palkkiokulut		
Maksetut toimitusmaksut	-83 539,12	-89 189,50
Muut	-1 443 510,23	-1 329 625,84
Yhteensä	-1 527 049,35	-1 418 815,34

2.4 Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot

	2018		
	Myyntivoitot ja -tappiot(netto)	Käyvän arvon muutokset(netto)	Yhteensä
Saamistodistuksista		-551 000,00	-551 000,00
Osakkeista ja osuuksista	-167 541,26	-1 320 539,88	-1 488 081,14
Arvopaperikaupan nettotuotot yhteensä	-167 541,26	-1 871 539,88	-2 039 081,14
Tuloslaskelmaerä yhteensä	-167 541,26	-1 871 539,88	-2 039 081,14

	2017		
	Myyntivoitot ja -tappiot(netto)	Käyvän arvon muutokset(netto)	Yhteensä
Saamistodistuksista		217 100,00	217 100,00
Arvopaperikaupan nettotuotot yhteensä		217 100,00	217 100,00
Tuloslaskelmaerä yhteensä		217 100,00	217 100,00

2.5 Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattujen rahoitusvarojen nettotuotot

	2018		
	Myyntivoitot ja -tappiot(netto)	Siirrot käyvän arvon rahastosta	Yhteensä
Saamistodistuksista	-12 287,52	910 931,78	898 644,26
Yhteensä	-12 287,52	910 931,78	898 644,26

2.6 Myytävissä olevien rahoitusvarojen nettotuotot

	2017			
	Myyntivoitot ja -tappiot(netto)	Arvon alentumiset	Siirrot käyvän arvon rahastosta	Yhteensä
Saamistodistuksista	33 615,00		497 458,09	531 073,09
Osakkeista ja osuuksista	47 262,87		740 877,52	788 140,39
Yhteensä	80 877,87		1 238 335,61	1 319 213,48

2.7 Suojauslaskennan nettotulos

	2018	2017
Suojaavien johdannaisten käyvän arvon muutos (netto)	-185 598,22	-1 887 723,74
Suojattavien kohteiden käyvän arvon muutos (netto)	189 640,98	1 862 099,89
Yhteensä	4 042,76	-25 623,85

2.8 Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut

Liiketoiminnan muut tuotot	2018	2017
Muut tuotot	503 563,85	523 056,77
Yhteensä	505 363,85	523 056,77

Liiketoiminnan muut kulut	2018	2017
Vuokratkulut	-925 666,42	-1 043 325,77
Kulut omassa käytössä olevasta kiinteistöomaisuudesta	-93 692,75	-129 884,05
Vakuusrahastomaksut	-228 588,41	-244 479,23
Muut kulut	-1 379 487,40	-1 144 057,80
Yhteensä	-2 627 434,98	-2 561 746,85

2.9 Henkilöstökulut

	2018	2017
Palkat ja palkkiot	-4 149 619,64	-4 056 056,54
Henkilösivukulut	-793 908,82	-937 238,45
Eläkekulut	-672 472,20	-789 601,24
Muut henkilösivukulut	-121 436,62	-147 637,21
Yhteensä	-4 943 528,46	-4 993 294,99

2.10 Muut hallintokulut

	2018	2017
Muut henkilöstökulut	-434 285,98	-458 842,84
Toimistokulut	-1 035 669,93	-712 519,59
Atk-kulut	-1 869 220,10	-1 407 843,85
Yhteyskulut	-244 809,88	-239 011,19
Edustus- ja markkinointikulut	-562 436,87	-763 898,66
Yhteensä	-4 146 422,76	-3 582 116,13

**2.11 Poistot ja arvonalentumiset
aineellisista ja
aineettomista hyödykkeistä**

	2018	2017
Suunnitelman mukaiset poistot	-519 493,14	-447 471,86
Aineelliset hyödykkeet	-130 988,78	-137 013,72
Aineettomat hyödykkeet	-388 504,36	-310 458,14
Yhteensä	-519 493,14	-447 471,86

2.12 Odotettavissa olevat luottotappiot luotoista ja muista sitoumuksista sekä muista rahoitusvaroista

	2018			
	2018			
Odotettavissa olevat luottotappiot jaksotettuun hankintameenon kirjattavista rahoitusvaroista sekä takauksista ja muista taseen ulkopuolisista sitoumuksista	Sopimuskohtaiset odotettavissa olevat luottotappiot, brutto	Peruutukset	Tuloslaskelmaan kirjatut lopullisten luottotappioiden peruutukset	Tuloslaskelmaan kirjatut lopulliset luottotappiot ja arvonalentumistappiot
Saamisista luottolaitoksilta	40 112,32		-	-
Saamisista yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	118 164,38	561 613,48	60 790,42	-578 899,18
Saamistodistukset	18 006,88		-	
Taseen ulkopuoliset erät	48 625,72		-	
Yhteensä	224 909,30	561 613,48	60 790,42	-578 899,18
Muiden rahoitusvarojen odotettavissa olevat luottotappiot ja arvonalentumistappiot				
Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavat saamistodistukset			37 461,29	
Tytäryritys- ja omistusyhteisyritysten osakkeiden ja osuuksien arvonalentumistappiot			-	-
Muut käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavat rahoitusvarat				-
Yhteensä			37 461,29	
Odotettavissa olevat luottotappiot yhteensä			823 984,07	-578 899,18

2.13 Arvon alentumistappiot luotoista ja muista sitoumuksista

sekä muista rahoitusvaroista

Arvon alentumistappiot luotoista ja muista sitoumuksista	2017
Saamisista yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	-178 512,41
Sopimuskohtaiset arvon alentumistappiot	-365 580,53
Ryhmäkohtaiset arvon alentumistappiot	-253 821,10
Arvon alentumisten peruutukset ja palautukset (-)	440 889,22
Takauksista ja muista taseen ulkopuolisista eristä	565 871,47
Arvon alentumisten peruutukset ja palautukset (-)	565 871,47
Arvon alentumistappiot luotoista ja muista sitoumuksista yhteensä	387 359,06
Arvon alentumistappiot rahoitusvaroista yhteensä	387 359,06

2.14 Tuotot liiketoiminta-alueittain ja markkina-alueittain

	2018	2017
Pankkitoiminnan tuotot	14 517 972,75	15 926 038,64

Tuottojen, liikevoiton, varojen ja velkojen jakautumista liiketoiminta-alueittain ei ole ilmoitettu, koska jaolla ei ole olennaista merkitystä. Pankki harjoittaa liiketoimintaa vain Suomessa. Tuotot on esitetty eliminoimattomina

VAKUUKSIA JA VASTUUSITOUMUKSIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

3.1 Annetut vakuudet

Muiden velasta annetut:

Pankki ei ole antanut muiden veloista vakuuksia.

3.2 Eläkevastuut

Henkilöstön eläketurva on järjestetty eläkevakuutusyhtiön Ilmarisen kautta eikä kattamatonta eläkevastuuta ole.

3.3 Leasing ja muut vuokravastuut

Ei-peruutettavissa olevien vuokrasopimusten perusteella maksettavat vähimmäisvuokrat

	2018	2017
Yhden vuoden kuluessa	825 640,14	851 555,60
Yli vuoden kuluessa ja enintään viiden vuoden kuluessa	1 215 204,08	1 610 387,43
Yli viiden vuoden kuluessa		213,67

3.4 Taseen ulkopuoliset sitoumukset

	2018	2017
Asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annetut sitoumukset		
Takaukset	1 906 170,53	1 473 332,70
Muut asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annetut sitoumukset	368 000,00	378 000,00
Asiakkaan hyväksi annetut peruuttamattomat sitoumukset	31 626 872,57	22 498 557,71
Taseen ulkopuoliset sitoumukset yhteensä	33 901 043,10	24 349 890,41

3.5 Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt

	2018	2017
Pankki kuuluu Oy Samlink Ab:n arvonlisäverovelvollisuusryhmään.		
Arvonlisäveron ryhmäkisteröintiin liittyvä yhteisvastuumäärä	1 956 926,57	757 141,30

HENKILÖSTÖÄ, JOHTOA JA LÄHIPIIRIÄ KOSKEVAT LIITETIEDOT

	Henkilömäärä tilikauden lopussa	Henkilömäärä tilikauden lopussa
--	---------------------------------	---------------------------------

4.1 Henkilöstön lukumäärä 31.12.

	2018	2017
Vakinainen kokoaikainen henkilöstö	68	73
Vakinainen osa-aikainen henkilöstö	4	3
Määräaikainen henkilöstö	5	11
Yhteensä	77	87

4.2 Johdon palkat, palkkiot ja eläkesitoumukset

	2018	2017
Hallituksen jäsenet ja varajäsenet sekä toimitusjohtaja ja hänen sijaisensa, palkat ja palkkiot	419 013,20	303 352,48
Yhteensä	419 013,20	303 352,48

4.3 Johdolle myönnetyt luotot ja takaukset

	2018 Luotot	Takaukset	2017 Luotot	Takaukset
Hallituksen jäsenet ja varajäsenet sekä toimitusjohtaja ja hänen sijaisensa	13 928,45		107 684,23	
Yhteensä		13 928,45		107 684,23

Vähennykset	93 755,78		410 316,55	
-------------	-----------	--	------------	--

Lainaehdot

Luotot ja takaukset on myönnetty ehdoin, joita sovelletaan vastaaviin asiakasluottoihin ja takauksiin.

OMISTUKSET MUISSA YRITYKSISSÄ

5.1 Konsernitilinpäätökseen yhdistelemättä jätetyt pienet tytär- ja osakkuusyhtiöt

Tytär-yhtiöt	Omistusosuus, %	Oma pääoma	Tilikauden tulos
Urbaanit Kodit Oy	52,36	95 000	Yhtiö perustettu 2018

5.2 Omistukset muissa yrityksissä

Yrityksen nimi ja koti- paikka	Peruste yhdistelemät- tömyydelle	Omistusosuus, %	Oma pääoma**	Tilikauden tulos*
Sp-Henkivakuutus Oy, Espoo		6,18	43 746 912,38	5 452 499,26
Sp-Rahastoyhtiö Oy, Helsinki		7,59	9 301 583,86	791 048,96
Säästöpankkien Holding Oy, Espoo		6,55	1 558 943,39	22 040,98
Oy Samlink Ab, Espoo		0,41	23 208 084,66	4 676 098,46
Sp-Koti Oy, Espoo		8,41	-67 719,76	-254 787,60
Säästöpankkien Keskuspankki Oy, Espoo		1,90	49 900 508,20	1 961 894,28
Sp-Kiinnitysluottopankki		15,23	74 695 315,45	4 077 325,71
Yhteensä			202 343 628,18	16 726 120,05

*) Tilikauden 2017 oma pääoma ja voitto

***) Oma pääoma sisältää tilinpäätössiirtojen kertymän laskennallisella verovelalla vähennettynä.

Yhdistelyperiaatteet on esitetty osana tilinpäätösperi-
aatteita.

MUUT LIITETIEDOT

6.1 Luottolaitoksen harjoittama notariaattitoi- minta

Luottolaitoksen tarjoamat omaisuudenhoitopalvelut

Pankki tarjoaa sijoituspalvelulain 11§:n mukaista toimeksiantojen välittämistä ja toteuttamista, kaupankäyntiä omaan lukuun, omaisuudenhoitoa ja sijoitusneuvontaa ja rahoitusvälineiden säilytys- ja hoitopalvelua sekä tallelokeropalvelua ja niihin liittyviä palveluja.

Pankissa ei hoideta ns. täyden palvelun omaisuudenhoitoa.

6.2 Tilintarkastajan palkkiot

	2018	2017
Tilintarkastajan palkkiot toimeksiantoryhmittäin:		
Tilintarkastus	10 672,56	13 881,41
Tilintarkastuslain 1§:n 1 mom. 2 kohdassa tarkoitetut toimeksiannot	2 356,00	868,00
Muut palvelut	-	7 167,20
Yhteensä	13 028,56	21 916,61

6.3 Pitkäaikaissäästäminen

	2018		2017	
	Eur	Lkm	Eur	Lkm
Säästövarat yhteensä	35 784,46	9	37 276,30	10
Talletukset yhteensä	22 124,61	9	23 780,30	10
PS-tilit	22 124,61	9	23 780,30	10
Asiakasvarat yhteensä	13 659,85		13 496,00	
Rahastot	13 659,85		13 496,00	

6.4 Tilinpäätöksen jälkeiset tapahtumat

Pankin hallituksen tiedossa ei ole seikkoja, jotka olennaisesti vaikuttaisivat pankin taloudelliseen asemaan tilinpäätöksen valmistumisen jälkeiseltä ajalta.

Luettelo tilikauden aikana käytetyistä kirjanpitokirjoista ja tosittelajeista

Kirjanpitokirjat	Säilytystapa
Pääkirja/päiväkirja	Elektroninen arkisto
Tasekirja	Sidottu kirja
Tositteet	Paperituloste

Reskontrat

Asiakasreskontrat (koneelliset)	Elektroninen arkisto
Salkkukirjanpito	Elektroninen arkisto
Ostoreskontra (eOffice, OpusCapita)	Elektroninen arkisto
Ostoreskontra	Paperitosite
Kassapäiväkirja	Atk-tuloste
Kassaraportit	Atk-tuloste
Palkkakirjanpito	Elektroninen arkisto
Käyttöomaisuusreskontra	Elektroninen arkisto
Johdannaisten reskontra	Excel-tiedosto

Käsin ylläpidettävät reskontrat

Vuokrasaamiset	Excel-tiedosto
Notariaattitoimeksiannot	Excel-tiedosto
Laskut	Excel-tiedosto

Tositelajit

10	Maksuliiketilin tiliotteen tapahtumat
16	Jaksotukset
20	Ostolaskut
21	Toimitusjohtajan kulut
22	Henkilökunnan kulut
23	Ulkomaiset laskut
25	Ostolaskujen suoritukset
30	Ostolaskut, eOffice -pankit, ei-pankissa kiertävät laskut
51	Salkkukirjanpito
56	Konekieliset viennit muista reskontrista, QS-kassalla kirjattavat tapahtumat
58	Konekieliset kustannuspaikkojen väliset siirrot
60	Sisäisen laskennan tositteet
61	Konekielinen sisäisen laskennan tietojen välitys
70	Muistiotositteet
71	Pääkirjakirjaukset
75	Palkkaviennit, maksetut palkat
80	Jaksotustositteet, purettavat viennit
82	Konekieliset laskennalliset erät
83	Konekieliset laskennalliset erät, palkat, lomapalkat
84	Konekieliset laskennalliset erät, palkat, sivukulut pl. sosiaaliturvamaksut
85	Poistot
88	Jaksotustositteet pysyvät viennit
94	Liiketoimintasiirtoon liittyvät viennit
99	Tuloksen kirjaus
100	Liitetietotosite

Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen allekirjoitus

Helsingissä, 28. päivänä tammikuuta 2019

Nooa Säästöpankki Oy:n hallitus

Pirkko-Ahonen

Juhani Huupponen

Ari Jutila

Lauri Kalpala

Berndt-Johan Lundström

Jari Olvo

Heikki Paasonen

Katarina Segerstahl

Ossi Öhman

Esa Jäntti
Toimitusjohtaja

Tilinpäätösmerkintä

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Helsingissä, 7. helmikuuta 2019

Henry Maarala, KHT